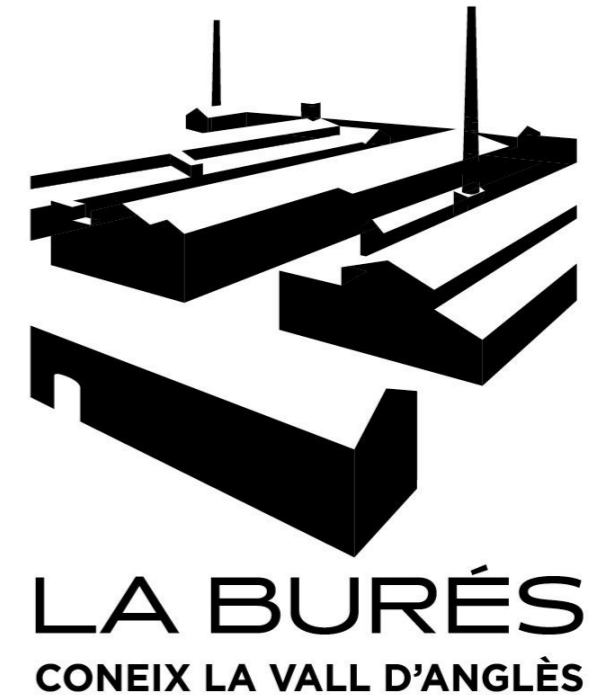

Contracte de serveis de redacció del projecte executiu, i de comissariat de l'exposició i direcció d'execució i coordinació de la museografia del projecte museogràfic dels espais expositius del Vapor Burés a partir de l'Avantprojecte d'exposició permanent de la Fàbrica Burés d'Anglès (MNACTEC, 2020), amb número d'expedient X2021000881.

PROJECTE EXECUTIU DE MUSEOGRAFIA
Vol. 1. Museografia

El projecte museogràfic executiu dels espais expositius del Vapor Burés ha estat realitzat per **Kultura**.
Idees i estratègies per al patrimoni SL per encàrrec de l'Ajuntament d'Anglès.

L'equip de treball ha estat format per:

Direcció del projecte

Antoni Nicolau Martí

Elaboració de continguts

Jordi Merino

Teresa Marot

Museografia

Antoni Nicolau

Teresa Marot

Disseny museogràfic i gràfic

Cèsar Vercher

Documentació i assistència

Judit Morro

Gestió

Silvia Pérez

Agraïm la col·laboració de l'Anna Jornet, tècnica responsable de l'Ajuntament d'Anglès, per facilitar tota la feina i per la seva màxima disponibilitat. També agraïm la col·laboració de Lluís Pont que ens ha transmès els seus coneixements amb un gran entusiasme.

Volums

1. Museografia
2. Planimetries
3. Disseny gràfic
4. Amidaments i pressupost

Volum 1. Museografia

Introducció	2
1. Objectius i concepte	3
2. La proposta	3
3. Un relat interconnectat	5
4. Criteris per a la intervenció museogràfica	7
5. La intervenció museogràfica	8
6. Esquema museogràfic	21
7. Selecció d'objectes a exposar	98
8. Cronograma d'execució	120

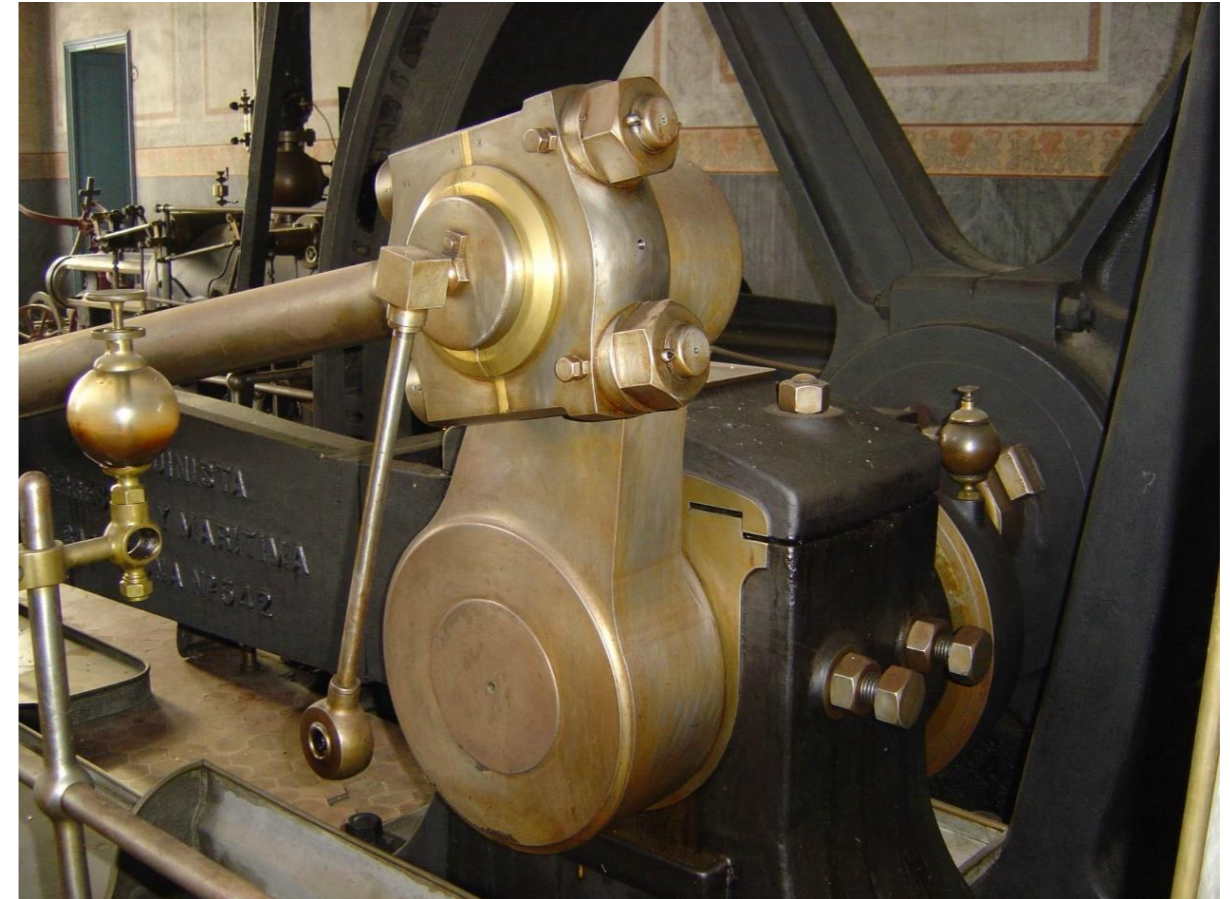
Introducció

Anglès és un municipi amb una llarga història i amb un llegat patrimonial molt important. La població és el nucli més rellevant de la vall d'Anglès, un territori històricament coherent i amb coherència geogràfica i paisatgística.

Es tracta d'un territori que s'ha transformat a la vegada que també es transformava la seva economia, però que ha sabut preservar les empremtes de la seva història.

Anglès compta amb un ric patrimoni natural al seu entorn i amb un centre històric reconegut com a Bé Cultural d'Interès Nacional, amb un nucli medieval molt ben preservat. Però la població i el seu entorn també va tenir una història transformadora en l'època contemporània, quan l'explotació dels recursos al seu abast, com ara l'aigua i la fusta, la va convertir en un municipi industrial. Sobresurt la instal·lació de la fàbrica Burés, que va suposar canvis importants al municipi i que ha llegat una mostra de l'arquitectura industrial de la qual destaca el Vapor, una màquina de vapor única Europa per conservar-se en el seu lloc original i mantenint-se en funcionament gràcies a l'interès i l'esforç de voluntaris. La importància d'aquest patrimoni únic va motivar que fos declarat Bé Cultural d'Interès Nacional l'any 2010.

La significació patrimonial i històrica d'Anglès i el seu entorn és el motiu principal per a la creació d'un espai expositiu, emplaçat en part d'una de les naus de la fàbrica Burés, que permeti, no només visitar el vapor, sinó també presentar la història i la cultura d'Anglès, aprofundint en la significació que va tenir la presència de la indústria tèxtil.

1. Objectius i concepte

La intervenció museogràfica als espais del vapor Burés responen als següents objectius:

- Crear un instrument adequat per a la interpretació, la difusió i la promoció d'Anglès i del seu entorn i per a la significació de la fàbrica Burés.
- Actuar com un centre de transmissió i difusió de coneixement, de preservació de la memòria de la història local i, alhora, activar mecanismes de protecció, conservació i respecte patrimonial.
- Generar un recurs patrimonial i cultural que col·labori en el desenvolupament d'un turisme cultural i amb qualitat, que estimuli la visita al municipi.

Dins d'aquest marc, el nou equipament es determina com un espai concebut com a centre de visitants i d'interpretació, que es defineix per:

- Posar en valor el complex industrial, com a exemple de patrimoni industrial.
- Reforçar la significació de la fàbrica Burés en la història contemporània de la població.
- Donar a conèixer la història d'Anglès des de la prehistòria fins a l'actualitat i destacar aquells trets més significatius.
- Difondre el patrimoni natural, històric i cultural de la Vall d'Anglès i estimular la seva visita.

En conseqüència, l'equipament es concep com:

- Un espai d'interpretació que té com a finalitat oferir una presentació museogràfica i interpretativa sobre la significació i la transformació històrica d'Anglès i de la fàbrica Burés.
- Un reconegut bé de patrimoni industrial: protagonista del projecte i que actua com reclam patrimonial. És un instrument interpretatiu per ell mateix, serveix d'escenari per a difondre aspectes directament relacionats amb ell i és l'evidència material de la seva transformació.

- Un territori i un entorn que, a través dels recursos naturals, ha configurat l'economia d'Anglès i que, a més a més, ofereix recursos patrimonials i cultural molt diversos.

En definitiva, el projecte pretén:

- Potenciar i incentivar la visita a la població local i de la comarca.
- Potenciar i incentivar la visita de la població escolar.
- Potenciar i incentivar la visita del turisme familiar de cap de setmana o de vacances curtes.
- Ser un referent per especialistes, professionals i afeccionats relacionats amb la temàtica.
- Oferir paquets que incloguin la visita a diferents centres o indrets del municipi i de l'entorn.

2. La proposta

El projecte s'emmarca en la intenció de concentrar i connectar diferents elements: un centre de visitants del territori -que doni la benvinguda i ofereixi la informació bàsica per descobrir l'entorn-, un espai de presentació de la història i del territori d'Anglès i un espai dedicat a l'activitat econòmica tradicional i a la presentació d'un dels seus exponents: la fàbrica Burés que pren un protagonisme rellevant, ja que l'equipament està situat en les seves instal·lacions i s'ofereix la visita a la màquina de vapor, declarat Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN), a més d'altres dependències molt ben conservades, com les calderes i les carboneres.

La proposta que es presenta és el fruit de la reflexió i el treball d'un equip multidisciplinari especialitzat en museologia, museografia, disseny d'espais expositius patrimonials. A la vegada es tracta d'una proposta que aposta per la solidesa del relat i dels continguts a expressar, i també pel seu encaix i respecte a un espai de valor patrimonial, per una museografia entenedora però també singular i diferenciadora, sense oblidar els aspectes tècnics, d'usabilitat, d'accessibilitat i de facilitat en la gestió i el manteniment de l'equipament.

Es tracta d'una proposta que confereix un gran respecte al valor arquitectònic dels espais, amb una museografia que combina de manera sopesada diferents tipologies de recursos, estàtics, escenogràfics, visuals... assolint una instal·lació de nova generació que pot interessar, estimular i inclús divertir a un col·lectiu molt ampli de visitants i, en definitiva, assolix els objectius de qualsevol espai multifuncional del segle XXI.

Per últim, la proposta és equilibrada pel que fa al públic al qual es dirigeix. És obvi que una part del públic potencial seran els visitants forans, però l'espai serà sobretot un punt de referència per a totes les persones d'Anglès, on s'explica part de la seva història, de la seva cultura i de la seva identitat. Tanmateix, els veïns i veïnes d'Anglès en seran els seus primers protagonistes, usuaris i prescriptors.

Els objectius de la intervenció són diversos, però en qualsevol cas es tracta de crear un equipament en el qual es combinen a la perfecció diferents usos i temàtiques per esdevenir un centre dinàmic i atractiu. En aquest sentit, els principals objectius de la nostra proposta són:

- Formalitzar un relat que integri les diferents temàtiques.
- Oferir una proposta de qualitat i diferenciadora.
- Crear un equipament que sigui d'interès per a la població local i també per a la població forana.
- Posar en valor el mateix edifici.
- Dissenyar espais accessibles, de fàcil manteniment i durables, que col·laborin a la sostenibilitat i facilitin la gestió d'un equipament concebut com un centre dinàmic.

3. Un relat interconnectat

El fil conductor de la visita s'inicia amb el bloc **1. Al fil de la història d'Anglès**, que mostra la trajectòria històrica de la població mitjançant un format de cronologia. S'incideix en aquells períodes més representatius, com ara l'evidència de poblament a l'edat del bronze i l'edat del ferro, l'origen d'Anglès en l'època medieval, amb la configuració com a nucli poblacional, amb la celebració d'un mercat, la construcció de les muralles i el castell i la seva inclusió al Vescomtat de Cabrera, així com l'urbanisme, d'empremta gòtica. En l'època moderna i contemporània Anglès va participar en els principals conflictes bèl·lics entre Espanya i França, així com en les guerres carlines. L'any 1887 es va inaugurar la fàbrica tèxtil Burés i va ocasionar canvis profunds en una població, fins aleshores amb una economia tradicionalment bosquerola i agrària. La industrialització, l'enllumenat públic -va ser el primer poble de l'estat espanyol que va tenir enllumenat públic elèctric- o l'arribada del ferrocarril -Tren petit-, s'acompanyarà d'una expansió urbanística i de la construcció de cases humils per als obrers, però també de residències luxoses dels amos, com vila Eulàlia, o dels professionals qualificats de la fàbrica. Des d'aleshores, el pols de la població va estar supeditada a l'esdevenir de la fàbrica Burés, a la que s'hi van sumar la fàbrica Bosch, així com indústries de transformació de fusta en objectes tan quotidians com ara llapis, escuradents i agulles per estendre roba o l'explotació minera d'Osor.

Aquest primer bloc de presentació històric permet que el visitant s'introdueixi en l'àmbit **2. La vall d'Anglès: un paisatge molt productiu**. En aquest apartat temàtic es presenten els recursos naturals del territori, així com la seva explotació. Es dedica a posar en valor la caracterització paisatgística i territorial d'Anglès i del seu entorn. S'estableix un relat que diferencia tres importants blocs: el riu, el bosc i la geologia, com als espais principals de l'explotació econòmica. S'aprofundeix en les característiques de cadascun, però també en la seva caracterització: els diferents ecosistemes i la seva fauna: gran predomini de boscos (suredes, alzinars, castanyedes, boscos de ribera...), ambients fluvials, conreus i garrigues...

En cadascun dels blocs s'introdueixen els sistemes d'explotació l'explotació del bosc (la fusta i la torneria -un dels sectors amb més tradició-, l'explotació minera, amb l'extracció de minerals com el ferro, el plom -de la que destaquem la mina d'Osor-, així com la seva transformació (fargues i forns). D'altra banda, l'abundància d'aigua i el pas del riu Ter i la riera d'Osor va estimular el seu ús per a la generació d'energia hidràulica o vapors, amb la construcció de molins, recs, rescloses, el "canal de les indústries", així com fàbriques tèxtils que precisaven aigua, de les que el màxim exponent va ser la fàbrica Burés, que disposarà d'un àmbit temàtic específic.

En efecte, l'àmbit 3 es consagra a la fàbrica Burés, sota el nom de **3. La Burés**, s'aprofundeix en la fàbrica tèxtil. Es pretén explicar l'estructura del complex industrial, els seus diferents espais, la seva evolució tecnològica i ampliacions des de la seva creació fins al seu tancament l'any 2008, així com l'ús de l'energia hidràulica i del carbó per a la generació d'energia per moure la maquinària. També es posaran en valor els productes que sortien de la fàbrica i el procés de fabricació, així com l'organització del treball a la fàbrica, en temes com d'on provenien els obrers, en quines condicions treballaven, la importància del treball femení i infantil, les condicions de la feina, els horaris... però també tot l'impacte que aquest complex industrial va generar més enllà de la producció de filatures i teixits de cotó, com ara la creació d'habitatges per als obrers...

Aquest àmbit es complementarà amb la visita a la màquina de vapor, a les carboneres i a les calderes, on un audiovisual posarà en valor el seu significat i explicarà el seu funcionament.

Estructura del relat

1

Al fil de la història d'Anglès

Fa 30.000 anys. la primera ocupació humana

600 aC. L'edat de ferro: la necròpolis
d'incineració de la Burés

Segle I. Un indret de pas per las romans

Segle IX. La vila medieval

Segle XIII. El castell, centre polític, religiós i
comercial

Segle XV. El recinte emmurallat

Segle XVI. Guerres entre Espanya i França

Segle XVII. L'ocupació francesa i la separació
dels dos nuclis originaris

Segle XIX. Guerra del Francès i les guerres
carlines

Finals segle XIX. L'arribada de la indústria i el
modernisme

1887. El carrilet: una bona comunicació

1908. La gran transformació de la vila

Principis del segle XX. Els moviments associatius

1909. La setmana tràgica

1931-1936. La Segona República

1936-1939. La Guerra Civil

1939-1975. El franquisme

1970-2008. Cap a un nou temps

2022. Anglès avui.

2

La vall d'Anglès: un paisatge molt productiu

En l'òrbita del Ter

Comunicar les dues ribes: la barca de Ilibant

L'ecosistema del riu

L'aprofitament de l'aigua

El bosc: feréstec i productiu

L'ecosistema del bosc

L'exploració de bosc

Des rodellaires a les serradores i torneries

Especialitzacions innovadores

La geologia de l'entorn: riquesa subterrània

El potencial miner

L'exploració dels minerals

El treball a la mina

La farga

3

La fàbrica Burés

El context: les colònies tèxtils a Catalunya

Els Burés, una família d'industrials

Vols conèixer la història de La Burés?

El model de la fàbrica Burés a Anglès

Els espais i el funcionament de la fàbrica

L'organització de la fàbrica

El procés de fabricació

El treball a la fàbrica

4

Encara et falta descobrir el cor i el tresor de la fàbrica!

Audiovisual sobre el vapor

El funcionament el vapor

La recuperació i la posada en valor del vapor.

4. Criteris per a la intervenció museogràfica

La museografia és el llenguatge -el mitjà- que ens ha de permetre comunicar el missatge. La museografia ha de tenir en compte dos elements bàsics: el missatge que vol comunicar-se i el receptor a qui vol comunicar-se. La museografia que es proposa és equilibrada, respectuosa amb l'entorn arquitectònic i el discurs a transmetre, comprensible, suggeridora, capaç de generar atenció i interès, àgil,...

Davant de les característiques de l'espai arquitectònic i la seva expressió industrial, s'ha apostat per implementar un interiorisme contemporani, pràctic i versàtil, que deixi l'espai obert, sense tancaments. Es vol que l'espai arquitectònic sigui suggeridor, potenciant la seva alçada, utilitzant la llum que entra per als finestrals i oferint una museografia que, per la seva forma, condueix al visitant al llarg del recorregut però que en cap moment l'obliga a un circuit pautat.

Així doncs, la proposta pretén respectar al màxim l'estructura fabril de l'espai, inclús es reforçaran els aires industrials amb la museografia proposada. Així doncs, el tèxtil i la fusta es converteixen en els materials més utilitzats. S'incorporaran elements de teixit impresos, caixes de fusta d'estètica industrial que es convertiran en , vitrines, taules, peanyes... Fins i tot, alguns objectes originals procedents de la fàbrica, com ara carretons o caixes de fusta, es converteixen en suports museogràfics per acollir vitrines o altres elements. Tot el mobiliari és molt versàtil i es pot moure i reordenar, si fos necessari, amb certa facilitat. Malgrat que aquests elements proporcionaran una coherència a tota la intervenció museogràfica, cada àmbit adquirirà una identitat pròpia i un color que l'identificarà.

El tractament museogràfic que es proposa és un llenguatge integral, el sistema més apropiat, en el qual els recursos museogràfics són còmplices de l'espai que l'envolta i s'adapten a ell sense crear distorsions. En aquest cas, els volums, les perspectives, el cromatisme i els elements gràfics harmonitzen per a aconseguir el màxim rendiment comunicatiu i evitar saturar l'espai expositiu. Tots els elements museogràfics s'interrelacionen i juguen un paper fonamental en el tractament museogràfic. Només una bona sintonia entre ells aconsegueix resultats efectius per una bona experiència del públic.

D'altra banda, el projecte també té en compte altres aspectes com ara:

- Incorporar sistemes museogràfics versàtils, elegants però de cost reduït, així com dissenyar un mobiliari i uns sistemes tècnics resistents, sostenibles i durables, que exigeixin un manteniment mínim i que siguin fàcilment movibles i reversibles.
- Totes les intervencions museogràfiques compleixen les normes de seguretat exigides com a espai públic.

5. La intervenció museogràfica

La intervenció museogràfica s'estén per la zona actual d'acollida, s'introdueix a l'àrea de la nau i, posteriorment, ressegueix fins a l'espai del vapor.

El sentit de la visita consisteix en l'entrada a l'espai pròpiament expositiu per l'accés principal de la nau. Dins de la nau, les temàtiques s'organitzen seqüencialment de manera que el visitant segueix un itinerari coherent d'acord amb el mobiliari i elements gràfics que l'orienten. En finalitzar la visita a la nau, el visitant abandona l'espai per la porta que dona al muntacàrregues, seguint l'itinerari fins a la rampa per accedir finalment a l'espai del vapor. Es recomana que la sortida de l'equipament es realitzi per l'àrea d'acollida per garantir així un millor control dels visitants.

Com ja s'ha dit anteriorment, dins de la coherència del mobiliari museogràfic i l'aplicació gràfica, cada àmbit tindrà la seva especificitat museogràfica.

L'àmbit 0. L'espai d'acollida

L'espai disposarà de bancs que serviran com a zona de descans per als visitants i a la zona del taulell s'hi incorpora un tractament gràfic d'identificació i benvinguda.

D'altra banda, de camí cap a l'espai de la nau on s'inicia el recorregut museogràfic, unes banderoles suspeses del sostre conduiran al visitant i suggeriran les temàtiques que descobrirà al llarg de la visita.

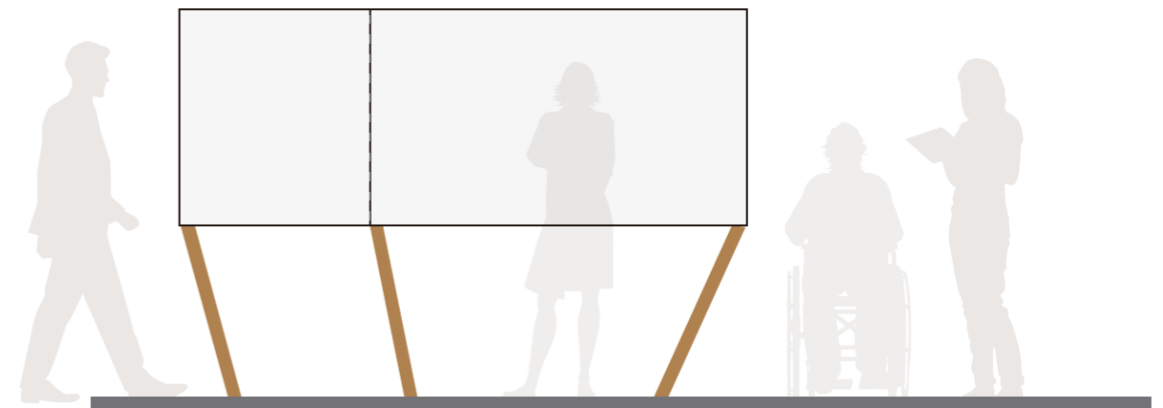

L'espai expositiu

L'espai expositiu presenta certs elements que donen coherència i que permeten unificar llenguatges, especialment en un espai en el qual les perspectives obertes generaran visuals interessants.

En aquest sentit, cadascun dels àmbits estarà presidit per una gran banderola suspesa del sostre que mostrarà el títol i el text de presentació de la temàtica. Aquestes banderoles, que tindran colors diversos per diferenciar les temàtiques, tenen dos nivells de lectura. Un nivell de llarga distància que, amb el titular de cada àmbit amb una tipografia de gran mida, seran elements visuals que es veuran des de qualsevol espai de la nau. Per tant, es convertiran en indicadors d'orientació pel visitant. Un segon nivell, de proximitat, contindrà un breu text introductori a la temàtica així com codis QR que permetran que el visitant descarregui al

visitant la informació textual de cada àmbit en castellà o anglès.

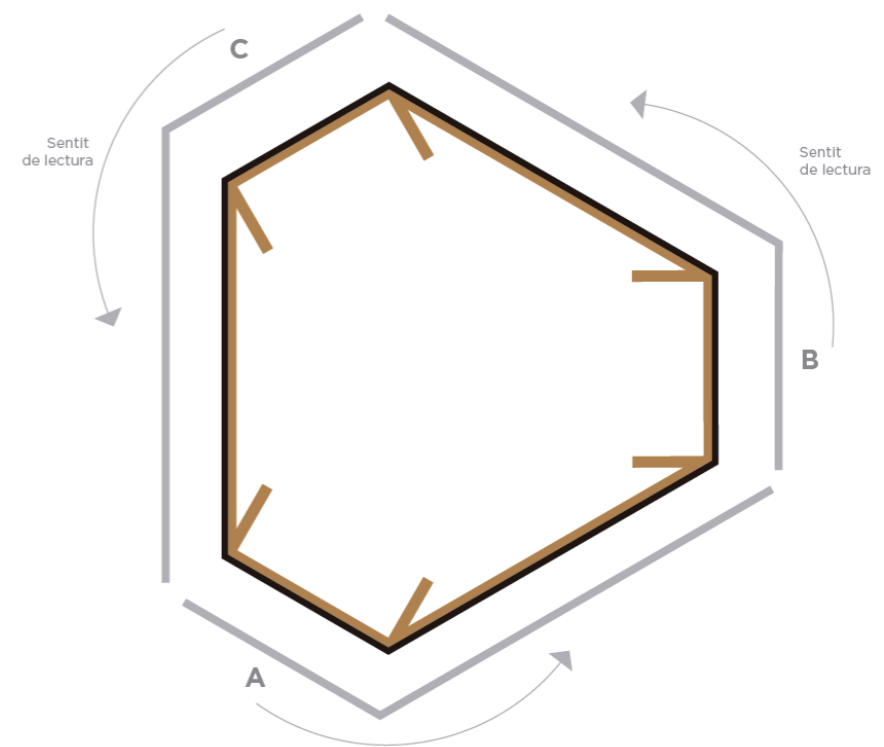

La museografia també es compon d'altres elements unificadors, com ara:

- El mòdul gràfic hexagonal.

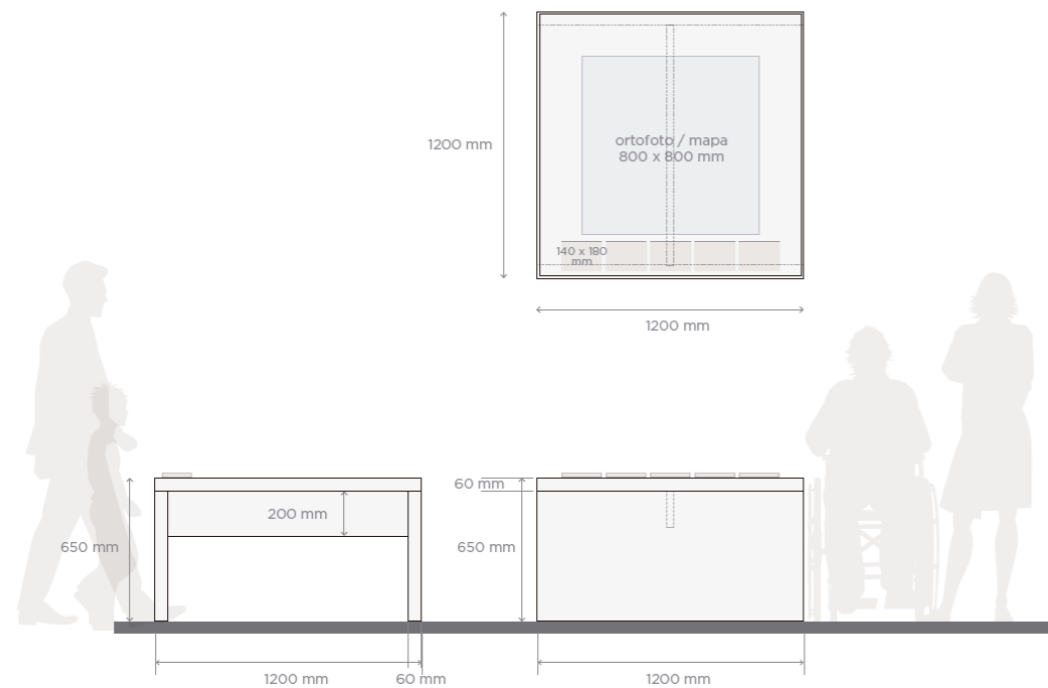
Es tracta d'un element aglutinador, exempt i que articularà els continguts de cada subàmbit de l'exposició. Es compon d'una estructura lleugera de fusta amb format hexagonal i que s'embolcalla d'una tira tèxtil que cobreix les seves sis cares, conformant un suport gràfic que genera una circulació al seu voltant. Del sostre se subjecten làmpades de llum que il·luminen l'interior de l'hexàgon i que creen un efecte retroil·luminat del tèxtil i, per tant, de la gràfica. Aquests mòduls, doncs, també es convertiran en elements articuladors de la museografia, atractius i molt visibles.

La seva superfície concentrarà la informació gràfica fonamental de cada subàmbit - textos i imatges- i, al seu voltant, s'articularà la resta d'elements museogràfics.

- Les taules didàctiques

Es tracta d'un recurs museogràfic molt efectiu per transmetre continguts associats amb el territori i que precisen certa documentació cartogràfica. Es tracta de taules gràfiques que permeten que el visitant les rodegi i que contenen, en la seva part central, un ortofotomapa amb elements gràfics que indiquen diferents continguts segons l'àmbit que es correspongui. De fet, s'han dissenyat tres taules: una dedicada a l'ecosistema del riu, l'altre a l'ecosistema del bosc i, per últim, una altra dedicada a la riquesa i a la caracterització geològica de la vall. El cinturó lateral de la taula es dedica a mostrar els amb breus textos i imatges que corresponen la descripció de fauna i flora o a la riquesa geològica segons el cas. Les taules també introdueixen un element lúdic que, mitjançant tapes que el visitant pot destapar, es descobreixen detalls o informacions curioses.

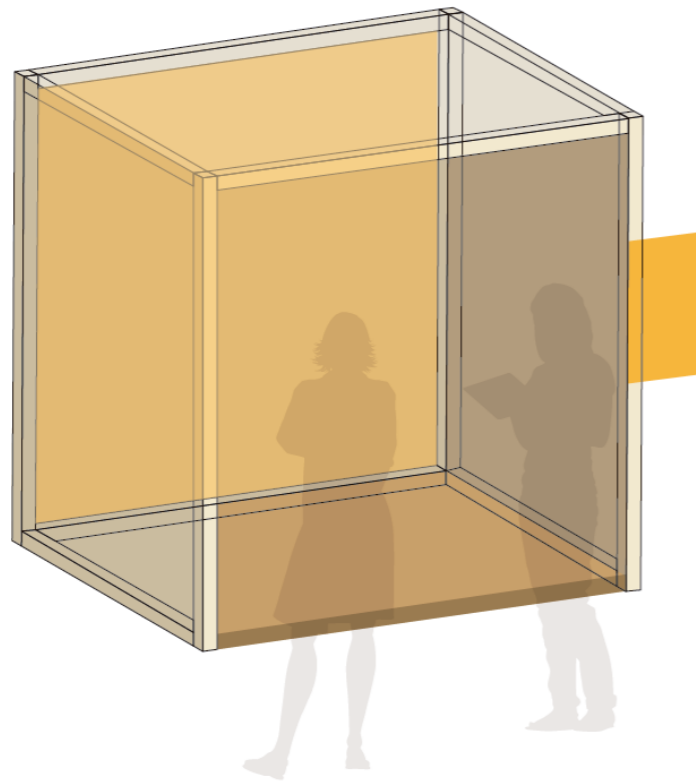

- Les caixes escenogràfiques

Es componen d'elements simples, però molt efectius que ajuden a agrupar objectes i a convertir-los en elements d'una escena. Es tracta de contenidors o cubs de fusta amb una cara descoberta i que es converteixen en aparadors. Permeten confinar l'escena i atreure l'atenció, així com dotar-la de cert ambient. Són molt útils, per exemple, per reunir tots els estris de torneria i aparencar de manera conceptual un taller, recrear una estança d'un habitatge obrer o mostra el laboratori de la fàbrica, entre altres.

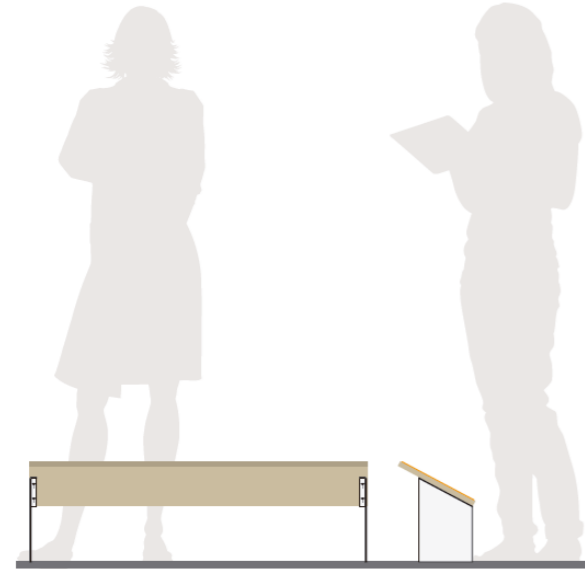
Les caixes disposaran d'una gran imatge que cobrirà el seu fons i que les dotarà d'un to escenogràfic i, a la vegada, documental. D'altra banda, els objectes, que podran conviure amb alguns elements d'atrezzo, es disposaran simulant el seu ús i la seva disposició natural. Les caixes contindran d'il·luminació al sostre que estarà caracteritzada segons l'escena que es representi.

D'altra banda, un plafó gràfic annexat contindrà continguts textuais, així com la imatge utilitzada de fons en el seu format original.

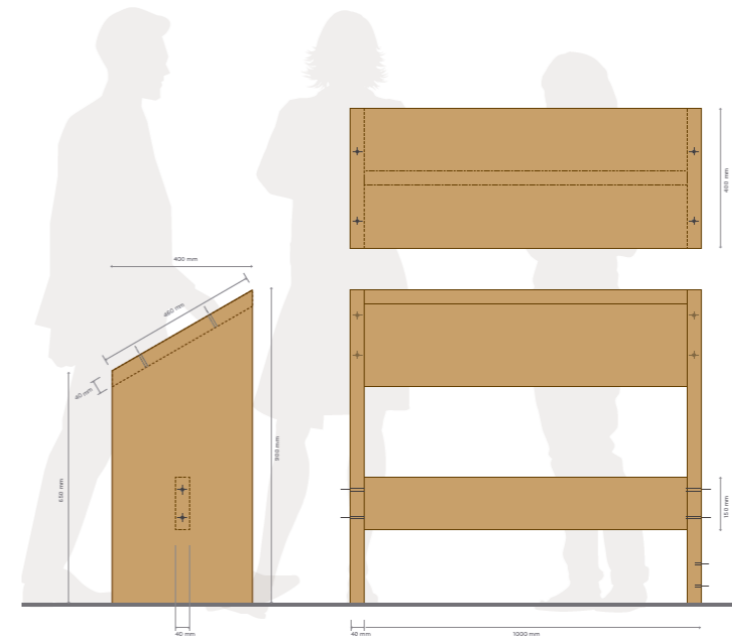

- Els faristols i les catifes

La presència d'objectes de la col·lecció de gran mida i de molta variabilitat de formes ens ha conduït a utilitzar un sistema museogràfic que garanteixi la bona visualització de l'objecte, la limitació del seu espai d'exposició i la seva interpretació. Per aquest motiu, s'han emprat dos elements bàsics: per una banda, una catifa de linòleum sobre la qual es diposita l'objecte realça i alhora que circumscriu la seva àrea d'ocupació; per una altra banda, un faristol baix garanteix la correcta visualització de l'objecte exposat i la incorporació de breus textos, imatges i inclús la mostra d'alguns petits objectes dins d'urnes, que facilitaran l'explicació i la interpretació dels diferents objectes, majoritàriament maquinària.

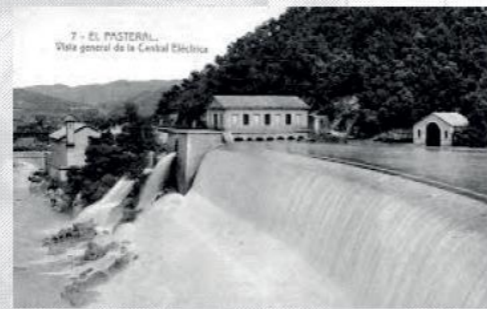
També s'incorporen faristols de mida més gran que s'utilitzen amb la mateix finalitat.

La central de Can Ribes a la Cellera de Ter

Es va construir als anys 1940-1941 més avall de la resclosa del Pastoral. Proveïa a la fàbrica Burés i a la indústria tèxtil Armengol a Bonmatí.

La màquina que es conserva formava part d'aquesta central i regulava les vàlvules de la turbina per estrangulament de l'aigua, aconseguint una producció més eficient d'energia.

Les pinces d'estendre roba

Es tracta d'un objecte d'ús molt quotidià, utilitzar per subjectar i estendre la roba. Consisteix en dues peces unides per una molla metàl·lica que, per pressió, pinça la peça de roba. Tradicionalment s'han fabricat de fusta però també s'han generalitzat les fabricades en plàstic.

El combustible necessari

La màquina funcionava amb carbó, mineral o vegetal, que es cremava a les calderes per escalfar aigua i produir vapor.

Atès que el carbó local no era de bona qualitat, es va optar per portar-lo d'Anglaterra. El cost del transport era car, però quedava amortitzat pel millor funcionament de la maquinària de la fàbrica.

La Maquinista Terrestre y Marítima

El vapor, les calderes i les carboneres foren construïdes per La Maquinista Terrestre y Marítima entre els anys 1899 i 1900.

En un dels costats, sobre una barra de ferro, s'hi pot llegir la inscripció "La Maquinista Terrestre y Marítima, Barcelona n. 542".

- Els tèxtils gràfics

La dimensió de l'espai també permet incorporar element de mida gran que es puguin observar amb certa distància i que col·laborin a contextualitzar les temàtiques.

Per aquest motiu, en alguns casos, s'introdueixen teles suspeses que ocupen bona part d'un pany de paret i que es converteixen en uns fons amb una interessant perspectiva gràfica. Ens serveixen, per exemple, per donar perspectiva darrera de la barca de llibant o per dotar de continguts la paret que ens condueix a la sortida de la nau, amb dues grans imatges que ens mostren l'aspecte més essencial del discurs: els treballadors i les treballadores. En una banda es representa una de les fotografies clàssiques del posat dels obrers i obreres i, de l'altra, la fotografia expressiva del treball a la manyeneria.

Treballadors de la Raó Social Sard. de Barcelona. Els primers que produïren teixit a Anglès.
Treballaven en una nau llogada als Burés. (Foto: 1887-1889)

Els elements tèxtils també s'utilitzaran per confeccionar separadors eteris i molt poc rígids. Mitjançant tuls amb impressions molt suaus, s'establiran uns cortinatges subjectats a les columnes que garantiran la separació de l'espai expositiu amb l'espai polivalent dedicat a tallers o a activitats, i també crearan certa separació entre l'espai 1 i el 3.

- Els objectes

Els objectes de la col·lecció municipal esdevenen un dels recursos principals, encara que s'ha realitzat una selecció d'acord amb el relat i a l'estat de conservació d'aquests. No obstant això, es considera que la representació d'objectes originals és important i significativa, amb la qual s'obté una projecció de la importància, especialment, del sector de la fusteria, de la mineria i del tèxtil. Cal dir, però que la selecció també s'ha orientat a equilibrar la representació de cadascun d'aquests àmbits, ja que la composició de la col·lecció mostra una certa especialització amb el sector de la fusteria, essent l'àmbit numèric més destacat.

L'exposició d'objectes també s'acompanyarà, en casos molt puntuals, per alguna reproducció que ens ajudarà a donar representativitat objectual a períodes com ara l'època antiga a medieval. Igualment, la introducció d'elements d'atrezzo complementarà les escenes.

- La il·luminació

La nau on s'instal·la gran part de la museografia disposa de grans finestres que il·luminen l'espai, així com unes lluminàries potents que proporcionen una llum homogènia quan l'exterior ha enfosquit. Per reforçar la il·luminació i, a la vegada, dotar l'espai de certa escenografia es proposa situar de manera regular làmpades de diàmetre gran suspeses d'estil industrial, que il·luminaran de manera focal els diferents elements museogràfics.

D'altra banda, cal recordar que els mòduls hexagonals estaran retroil·luminats i que les caixes escenogràfiques disposaran de la seva pròpia il·luminació.

La resta d'estances que seran visitables, com ara la zona d'acollida o l'espai del vapor, ja disposen de lluminàries instal·lades quant la rehabilitació arquitectònica.

- Els audiovisuals

El projecte preveu incorporar dos audiovisuals que, a causa de la llum natural que entra a la nau, s'ha previst que es visionin en monitors d'alta resolució.

Se situen a l'àmbit dedicat a la indústria de la fusta i a la mineria, i seran testimonis de memòria oral d'antics treballadors. Serà una oportunitat per entrevistar a treballadors que en primera persona expliquin la seva experiència i els seus records. Els monitors s'instal·laran en format vertical de manera que l'entrevistat es visualitzarà quasi a mida real i amb molta proximitat amb el visitant.

Entrevistes en monitor vertical al *Museo de la Energía* (Ponferrada, León)

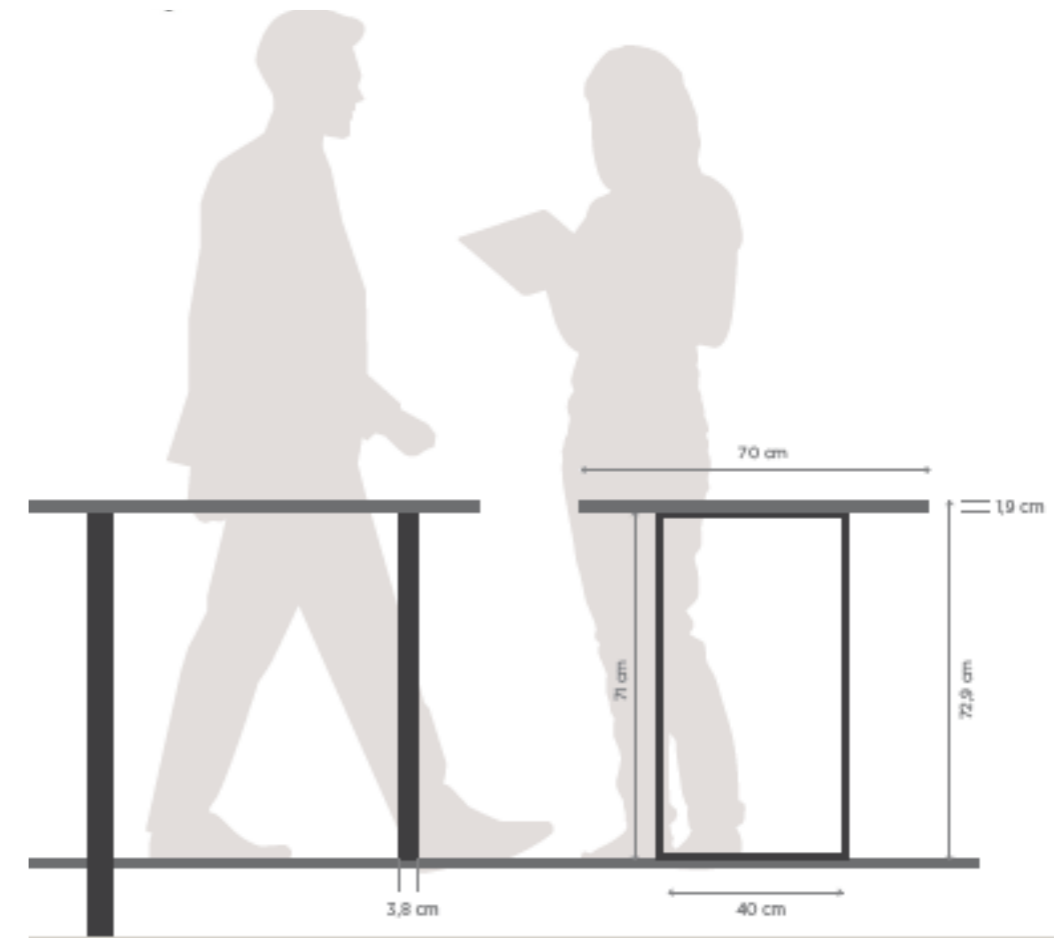

D'altra banda, cal dir que cada àmbit expositiu tindrà el seu caràcter propi, a més a més d'un color que l'identificarà.

– **L'àmbit 1. Al fil de la història**

És l'espai que presenta més diferenciació museogràfica, ja que es basa en una cronologia en la qual es destaquen els fets històrics principals d'Anglès. La línia cronològica es formalitza amb una taula museogràfica que presenta una forma sinuosa que es desenvolupa al llarg de l'espai. Es crea la sensació d'un viatge en el temps que el visitant va recorrent, on grans titulars donen peu a breus textos i imatges que van narrant i il·lustrant els esdeveniments. En alguns casos, la incorporació d'algun objecte original o una reproducció dins d'una vitrina proporcionarà més curiositat al visitant.

Un especial tractament tindrà la referència a la necròpolis d'incineració de l'edat del ferro que es va descobrir en el subsòl de la fàbrica. Una troballa molt important i que només va donar a conèixer una petita part d'aquest jaciment que, ben segur, s'estén més enllà del descobriment. Les expressives imatges antigues de la troballa s'acompanyarà d'una il·lustració que, en format vinyeta, transmetrà el procés d'aquest ritual funerari: confeccionar la pira funerària, celebrar el ritual de cremació del difunt, la deposició de les cendres en un recipient ceràmic i el seu enterrament, juntament amb les ofrenes..

– L'àmbit 2. La vall d'Anglès: un paisatge productiu

Aquest àmbit embolcallarà al visitant a través de tres mòduls hexagonals que concentraran els tres subàmbits: el riu, el bosc i la riquesa geològica. El recorregut circular al seu voltant tractarà les diferents temàtiques amb textos i imatges, algunes de gran impacte per la seva reproducció a mida gran.

Prop de cada mòdul hexagonal, se situen les taules didàctiques que ofereixen informació sobre els diferents ecosistemes, mitjançant material cartogràfic il·lustrat, breus textos, imatges representatives de la fauna i flora i, en el cas de la geologia, amb la incorporació de petites urnes amb mostres dels principals minerals que s'extreien de les mines.

La reproducció de la barca de llibant, vinculada al riu, serà una peça emblemàtica que s'acompanyarà d'una gran imatge que l'emmarcarà i la mostrarà en el seu context, al costat d'uns faristols baixos que explicaran el procés de construcció de la barca amb textos i imatges.

L'explotació de la fusta es representarà, en primer terme per un conjunt de troncs dempeus i tallats a diferents mides que s'acompanyarà d'un plafó gràfic que mostrarà els diferents tipus de fusta, les seves característiques i per a què s'utilitza.

La disposició d'objectes completaran l'àmbit, amb una caixa escenogràfica que tractarà el treball de la torneria, que s'acompanyarà d'un carretó de transport original (que forma part de la col·lecció d'objectes de la fàbrica) amb mostres del treball de torner protegides per una urna de metacrilat. Una imatge d'una antiga torneria presidirà el fons de la caixa.

La disposició de la maquinària referida a la producció d'agulles d'estendre i escuradents es disposaran reproduint, aproximadament, la cadena de producció, i es complementarà amb faristols baixos explicatius i que mostraran, dins de petites vitrines, mostres de les peces de fusta, molles... segons el procés de fabricació.

També es dedicarà una caixa escenogràfica al treball a la mina, que exhibirà diferents utensilis en el seu interior, com ara cabassos, pales, estris topogràfics, martells percutors o la placa de MINERSA. Al fons de la caixa, una imatge d'uns miners emprant un martell percutor servirà per contextualitzar aquest dur ofici. Al seu costat, l'exposició d'una vagoneta i un gran gresol, completarà el subàmbit.

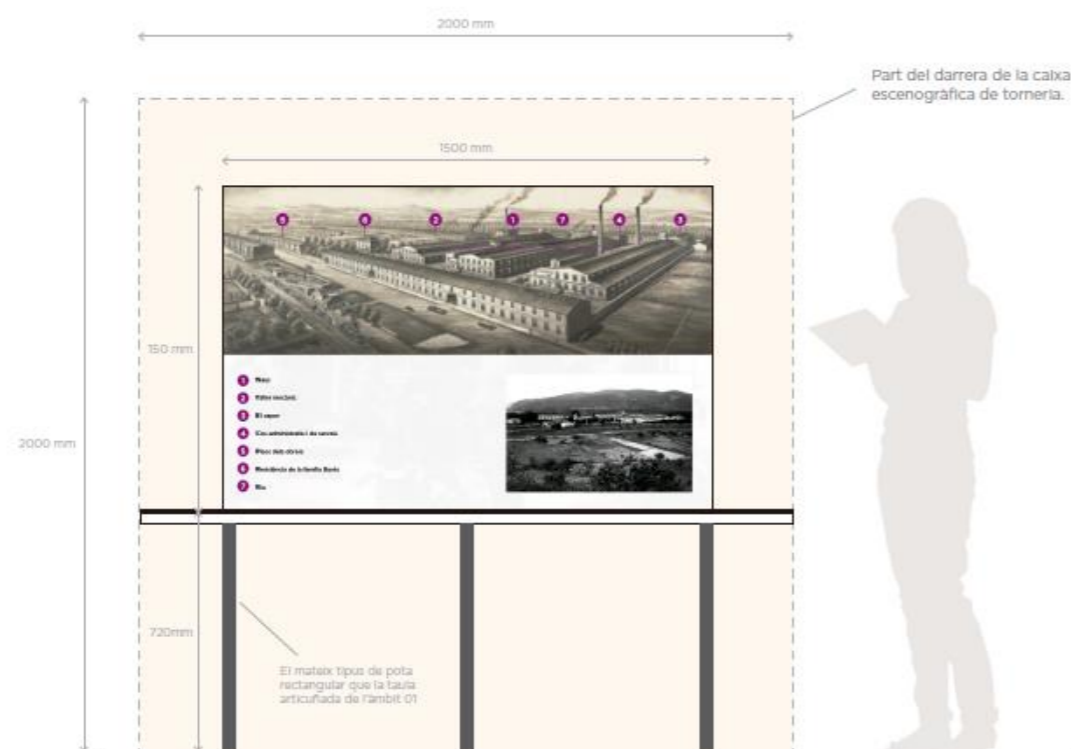

– L'àmbit 3. La fàbrica Burés

Es tracta d'un àmbit important i ampli que cal sintetitzar a partir dels objectes i la documentació conservada. Com en l'àmbit anterior, tres mòduls hexagonals articularan l'espai i tractaran les temàtiques principals: la història de La Burés, el procés de fabricació i el treball a la fàbrica. Textos i abundants imatges i documentació recuperada seran la base per articular aquest discurs.

Entorn dels mòduls hexagonals es disposaran la resta d'elements que, com a satèl·lits, aniran desenvolupant diferents temàtiques molt més específiques.

Un gran plafó vertical mostrarà una reproducció a gran mida del dibuix existent de la fàbrica i s'acompanyarà d'una llarga taula horitzontal en la qual s'explicaran les diferents parts de la fàbrica juntament amb la reproducció de plànols que mostren la seva ampliació al llarg de la seva història.

Dues caixes escenogràfiques, una al costat de l'altra, representaran la diferenciació social entre els amos i els obrers. En elles, mitjançant objectes d'atrezzo, es representarà un petit fragment de l'interior d'una humil casa obrera i un petit fragment de l'interior d'una casa benestant d'estil modernista.

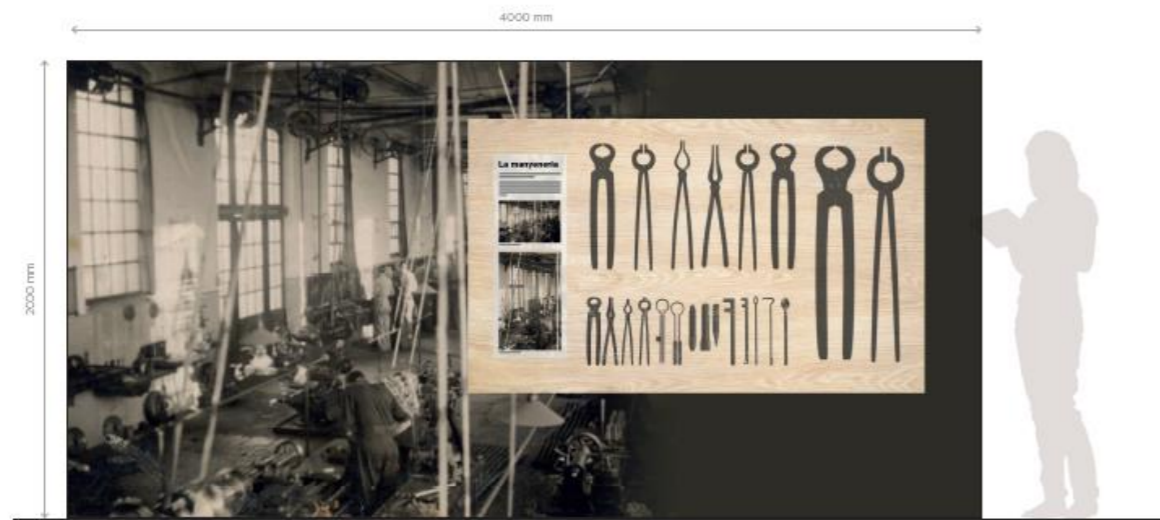
Diferents caixes escenogràfiques tractaran diferents temes, com ara l'organització i la gestió de la fàbrica, on s'exposaran els rellotges, els llibres de visita, objectes del sereno i material administratiu. També es dedicarà una caixa escenogràfica a la seguretat, on la centraleta d'avís d'incendi s'acompanyarà de la màquina d'apagar foc i d'un carretó amb bales de cotó, un gran combustible per al foc!

Igualment, es tractarà de la importància de la salut dels treballadors, exposats a efectes nocius, amb l'exposició d'objectes com ara l'aparell de raigs X o el maletí amb el mesurador de la pressió.

Una altra caixa escenogràfica es dedicarà a la innovació dins la fàbrica, amb objectes associats al laboratori. Es complementarà amb dos carretons proveïts d'urnes que acolliran llibres tècnics, mostres i proves de resistència que es realitzaven a diferents tipus de teixits.

L'exposició del teler Ruti, conjuntament amb altres objectes, serà el nucli dedicat als treballadors a les treballadores, que es complementarà amb carretons de fusta amb vitrines que mostraran els llibres de personal. A prop se situarà un plafó vertical que es dedicarà als conflictes laborals i es complementarà amb l'exposició d'avisos i documentació associada.

El recorregut per aquest àmbit finalitzarà amb dues grans teles impreses a banda i banda de la porta del muntacàrregues, per on sortiran les visitants. En una banda, una gran imatge de la manyeneria s'acompanyarà d'un plafó explicatiu i d'un plafó de fusta acollat a la paret en el qual es penjarà una selecció de les eines del taller. En l'altra banda, una gran imatge antiga d'un grup de treballadors de la fàbrica significarà un homenatge a tots els homes, dones, nens i nenes que hi van treballar des de finals del segle XIX. Aquesta imatge s'acompanyarà de dues caixes de fusta que seran la base de dues vitrines que mostraran els productes fabricats i confeccionats a la Burés, fabricats gràcies a l'esforç dels seus treballadors.

Abans d'introduir-se a la sala prèvia del vapor, un plafó gràfic contarà la significació de la conservació de la màquina de vapor gràcies a l'interès dels mateixos treballadors de la fàbrica que van lluitar per preservar-lo i per donar-li la importància com a patrimoni industrial únic.

Davant del muntacàrregues se situarà un suport gràfic que estimularà al visitant a continuar la visita i a descobrir el cor de la fàbrica: el vapor. De camí, just on s'observa l'embarrat, si situarà un plafó que, juntament amb l'exposició d'una cadena de transmissió, explicarà la transmissió de l'energia des de la màquina de vapor fins a fer moure les teles.

La recuperació i la posada en valor del vapor

En tancar la fàbrica, els treballadors van rebre un lot de maquinària valorat en 7 milions d'euros com a compensació pels dèutes pendents, que posaren a subhasta.

Els treballadors de Fàbrica Burés van entregar la màquina de vapor al poble amb la condició que s'hi fes un museu.

El Grup d'Estudis de la Vall d'Anglès, juntament amb el Museu de l'Aigua de Salt, van sol·licitar protecció del vapor, acceptada per

l'Ajuntament. Finalment, el vapor de la fàbrica Burés va ser declarat Bé Cultural d'Interès Nacional l'any 2010.

Paral·lelament, el 2005 un grup de voluntaris la va restaurar, amb l'assessorament del Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya i la van posar en funcionament. Aquesta tasca va estar distingida amb el premi Donapènia de Restauració de Béns Mobles, l'any 2005 i un Acciò al Premi de Restauració de Béns Immobles, l'any 2010.

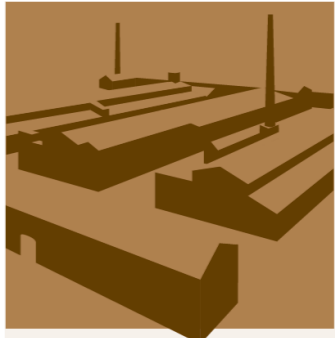

La visita culminarà amb la vista als espais de la zona de producció d'energia d'aquesta nau: les carboneres -on es disposava el combustible-, les calderes -on mitjançant el foc es convertia l'aigua en vapor-, i la màquina de vapor -que convertia el vapor en energia per moure tots els telers. És el cor de la fàbrica. Un audiovisual de gran potència visual i sensacions, que és objecte d'un altre projecte, culminarà la visita d'una manera espectacular.

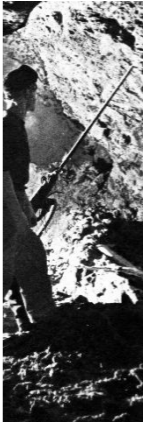
Dins de la sala del vapor se situaran dos faristols explicatius sobre la màquina i el seu funcionament. Una il·lustració ajudarà a entendre cada part de la màquina -també la part que no es veu- i el seu funcionament. Els faristols també impediran que els grups de visitants s'apropin i toquin la màquina. No obstant això, són prou lleugers per poder-los retirar fàcilment i permetre, a grups reduïts i guiats, acostar-se a veure els detalls de la màquina.

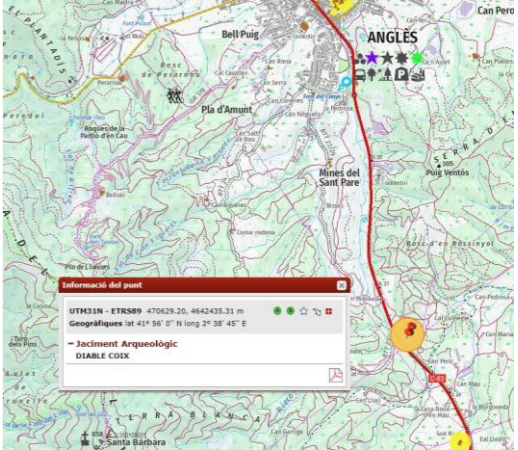

6. Esquema museogràfic

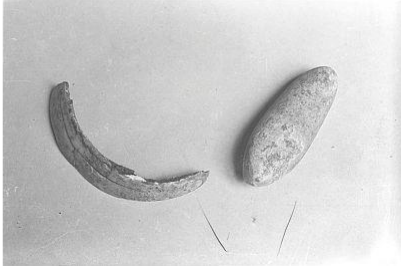
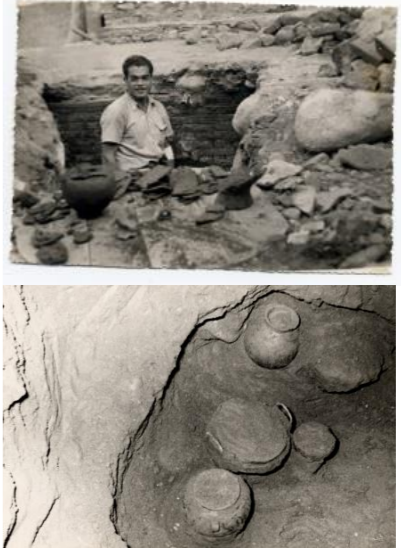
Codis
AV- Audiovisual
BI- Banderola inici àmbit
CV- Carro o caixa amb vitrina
CA- Catifa
CE- Caixa escenogràfica
ESC- Escenografia
F- Faristol
MH - Mòdul hexagonal
MOB- Mobiliari
RE- Recurs especial
SG- Suport gràfic
SP- Suport
V- Vitrina

Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
0.1.1	Benvinguts!	0.1-SG	1	Estampació de logo i Benvinguts en la zona del mostrador de recepció.		 <p>LA BURÉS CONEIX LA VALL D'ANGLÈS</p>
0.1.2 0.1.3 0.1.4 0.1.5 0.1.6	El Ter, eix de vida Una gran fàbrica tèxtil Anglès, una vila amb molta història La tradició fustera Les antigues mines	0.2/SG	2	Banderoles suspeses i impreses amb selecció d'imatges i lemes		 <p>Imatge del Ter estreta d'iStock 532337127, el Pantà de Susqueda les Guilleries. CC: jalvarezg</p>

Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
						 <p>Dibuix de la Fabrica 1920, extreta de la informació passada.</p>
						 <p>Vista general d'Anglès, anys (desconegut). CD 44 - Fons Jaume Esteba.</p>

Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
						 <p>Imatge d'un vehicle de treball en una serradora, anys (desconegut). CD 25 – Fons Joaquim Carreras.</p>
						 <p>Imatge d'un miner barrinant a una galeria al pou Leonor, any 1958. CD 13 – Mines d'Osor Marcís Sans. 1958.</p>
		0.3-MOB	3	Bancs a la zona de descans		

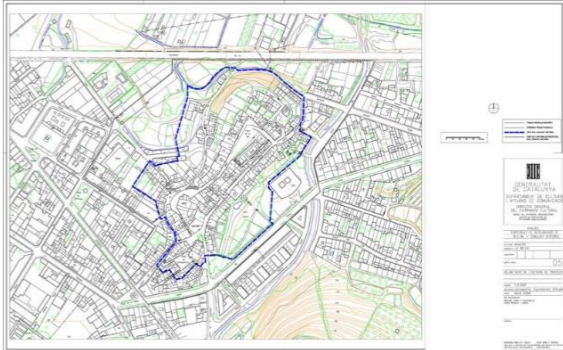

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>1</p> <p>Segueix el fil de la història d'Anglès</p> <p>La vila vella d'Anglès s'enlaira en un petit turó, envoltat d'una plana fèrtil a migdia de l'aiguabarreig de la riera d'Osor i del riu Ter.</p> <p>Des de la prehistòria fins a l'actualitat s'han succeït episodis que han conformat la seva identitat.</p> <p>Vols seguir el fil de la seva història?</p>	1-BI	4	Lona d'inici d'àmbit suspesa i impresa amb text i imatges.		
<p>1.1</p> <p>Fa 30.000 anys</p> <p>La primera ocupació humana</p> <p>El testimoni de presència humana més antiga d'Anglès correspon al jaciment del Diable Coix, un assentament a l'aire lliure del paleolític superior, ara fa uns 30.000 anys. S'hi va localitzar abundant material de pedra treballada.</p> <p>Molt a prop del Ter i en el terme de la Celler, hi ha la Cova del Pasteral, on s'han localitzat diversos enterraments del neolític final datats entre el 4500 i 4000 aC. S'hi han recuperat fragments d'esquelets, aixovars amb vasos ceràmics, làmines de sílex i punxons d'os.</p>	1.1-MOB	5	Taula amb el text amb impressió directa		
	1.1.-SG	5	Suport gràfic amb mapa amb l'emplaçament dels jaciments		 <p>Refer i unificar la informació del mapa de l'inventari de patrimoni de la Generalitat de Catalunya.</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					 <p>Per un costat reeditar el mapa d'on es troben i per l'altre mostrar alguns elements que es van trobar. La imatge de les troballes arqueològiques a la cova del Pasteral són de l'any 1941. Extreta de https://sgdap.girona.cat/fotoweb/archives/5002-Fotografia/FOTOGRAFIA/Fons_RiuroFrancesc/578190.jpg.info#c=%2Ffotoweb%2Farchives%2F5002-Fotografia%2F%3Fq%3Dpasteral. Arxiu fotogràfic de l'ajuntament de Girona (578190), autor desconegut, fons Francesc Riuró Llapart. Crèdit: Ajuntament de Girona. CRDI (Desconegut).</p>
<p>1.2</p>	<p>600 aC L'edat del ferro: la necròpolis d'incineració de La Burés L'any 1888, durant la construcció d'una de les naus de la fàbrica Burés, es va descobrir una necròpolis datada al voltant del 600 aC. Els treballs realitzats entre els anys 1954-1955 van recuperar nou enterraments i 42 vasos de ceràmica utilitzats com a urnes funeràries, on es dipositaven les cendres del difunt, o com ofrenes.</p> <p>També es van trobar objectes de bronze i de ferro, entre els quals destaca un calder de bronze.</p> <p>Si bé coneixem on descansaven els morts d'aquesta comunitat, ignorem on vivien, tot i que probablement estaven assentats en el turó on després s'aixecà el castell.</p>	<p>1.2-MOB</p> <p>1.2-SG</p>	<p>5</p> <p>5/10</p>	<p>Taula amb el text amb impressió directa</p> <p>Suport gràfic amb la planta de la fàbrica, on s'indiqui on estava la necròpolis i els resultats de les prospeccions en georadar.</p> <p>Imatges de les excavacions i les objectes exhumats.</p> <p>1-IL</p> <p>Il·lustració amb recreació del ritual d'incineració.</p>	 <p>Excavació arqueològica de la necròpolis. Anys 1954-</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					<p>1955. Es troba en la carpeta 02 - Indústries Burés PDF → Burés arqueologia → Arqueologia Burés. De l'Arxiu Municipal d'Anglès.</p> <p>Urnes recuperades. Arxiu Municipal d'Anglès.</p> <p>Imatge de referència</p>
	<p>La necròpolis d'incineració de la Burés</p> <p>La necròpolis d'incineració de la fàbrica Burés és de l'inici de l'edat del ferro, al voltant del 600 aC. És un dels jaciments funeraris d'aquesta cronologia més importants de les nostres comarques, del que només se'n coneix una petita part.</p> <p>La descoberta del jaciment tingué lloc l'any 1888, durant les obres de construcció de la segona nau de la fàbrica Burés. Posteriorment, els anys 1954 i 1955 s'efectuaren més troballes durant unes obres de canalització a l'interior de la fàbrica.</p> <p>A principis del 2021 es va portar a terme una prospecció del subsol amb georadar. Tot i que no es va localitzar cap resta arqueològica, els resultats són optimistes amb la troballa de nous enterraments.</p> <p>Tots els materials coneguts corresponen als 9 enterraments excavats als anys cinquanta. Es localitzaren 42 vasos, alguns</p>		QR enllaç a més informació		

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>dels quals eren urnes funeràries, on es dipositaven les cendres del difunt i els altres eren per ofrenes i menjar. Totes les peces ceràmiques eren fetes a mà, excepte dues peces a torn de procedència fenícia.</p> <p>Al costat o dins dels recipients ceràmics, també s'hi trobaren diversos objectes de bronze i ferro, alguns dels quals eren d'ornament, com braçalets i una cadeneta, i d'altres útils de la vida quotidiana, com ganivets o un espectacular calder de bronze de 30 centímetres de diàmetre, feta d'una sola peça.</p> <p>Desconeixem la situació del poblat corresponent, tot i que probablement estava situat en el turó on després s'aixecà el castell.</p>					
<p>1.3. Segle I Un indret de pas per als romans A l'època romana, el riu Ter era una via de comunicació que connectava la plana interior amb la costa. No obstant això, els testimonis d'aquesta època a Anglès es limiten a un petit conjunt de fragments ceràmics recollits prop del castell.</p> <p>Tanmateix, just a l'altre costat de riu, en el terme de Sant Julià del Llor, hi ha les restes d'una vil·la agrícola -les Cavorques-, que va ser construïda al segle I dC i de la que es coneix una habitació amb una piscina, un forn i, molt a prop, dos monuments funeraris.</p>	1.3-MOB	5	Taula amb el text amb impressió directa		
	1.3-SG	5	Suport gràfic amb imatge escena agrícola		 <p>Imatge de la verema, part d'un mosaic que es troba a Santa Costanza, segle IV. Extreta de https://www.bridgemanimages.com/en/roman/the-grape-harvest-mosaic/mosaic/asset/76948. Crèdits © Dario Grimaldi / Bridgeman Images</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
	1.3-V	5/9/13	Vitrina-urna	1-ESC Reproducció d'una ceràmica i d'una llàntia del segle I dC	
<p>1.4.</p> <p>Segle IX La vila medieval La vila va néixer a conseqüència de la colonització dels monjos benedictins de Sant Medir, més tard establerts a Amer i que, al segle IX, havien rebut la concessió de poblament per part del rei franc Lluís el Pietós.</p> <p>El nucli original estava entorn de l'església de Santa Maria de Sales, a l'actual poble de la Celler.</p>	1.4-MOB	5	Taula amb el text amb impressió directa		
	1.4-SG	5	Suport gràfic amb imatges		 <p>Miniatura de Lluís el Pietós que es troba en el manuscrit <i>Grandes Chroniques de France</i>, pàg. 155, conservat en la Biblioteca nacional francesa, anys 1390-1405. Extreta de https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b8451604g/f318.item.</p> <p>Imatge de la façana de l'església de Santa Maria de Sales de Celler, dels anys 1911-1944. Ubicada a</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					INSPAI_ 647261. Crèdits Valentí Fagnoli.
<p>1.5. Segle XIII El castell, centre polític, religiós i comercial El castell d'Anglès, situat a la part més alta de la vila, s'esmenta per primera vegada en un document signat el 1200 per Guerau IV, vescomte de Cabrera, juntament amb la capella de la fortalesa, l'actual església de Sant Miquel.</p> <p>A finals del segle XIII, el rei Jaume II va concedir el dret de mercat a la vila i, anys després, permís per a la celebració d'una fira anual que tenia lloc al pati d'armes del castell, l'actual plaça de la vila.</p> <p>L'església de Sant Miquel Era un edifici romànic que tenia tres capelles, dedicades a Sant Miquel, Sant Amanç i Sant Narcís. La construcció de l'església actual es va iniciar al segle XVII, amb una notable ampliació a inicis del segle XX. Durant la Guerra Civil, el campanar fou enderrocat i, posteriorment, es tornà a construir.</p>	1.5-MOB	5	Taula amb el text amb impressió directa		
	1.5-SG	5	Suport gràfic amb plànol de la vila medieval en el qual es marquen elements arquitectònics i racons d'interès, que s'acompanyen d'una fotografia.		 <p>Planol d'Anglès, marcar el que era la vila medieval. Imatge extreta de la Generalitat de Catalunya.</p> <p>Imatge arcada del Carrer Avall on veiem una de les dues arcades. Es troba en la carpeta CD 45 – Fons Jaume Esteba. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p> <p>Imatge arcada del Carrer Avall on veiem una de les</p>

Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
						<p>dues arcades. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p> <p>Es troba en la carpeta CD 25 – Fons Joaquim Carreras. Extretes de l'arxiu d'Anglès.</p> <p>Imatge de l'arcada lateral que donaria al carrer Major (comprovar). Es troba en la carpeta CD 45 – Fons Jaume Esteba. Extretes de l'arxiu d'Anglès.</p> <p>Imatge de l'església de la vila, segles XIX-XX. Extretes de l'arxiu d'Anglès.</p> <p>https://larutadelscabrera.cat/wp-content/uploads/2020/07/Angles-Castell-dAngl%c3%a8s.mp4</p>
		1.5-V	5/9/11	Vitrina-urna	1.5-FAC Facsimil document de	<p>Facsimil document de Guerau IV → La gran majoria de la documentació del vescomtat de Cabrera es troba en l'Arxiu Històric d'Hostalric, però no es pot</p>

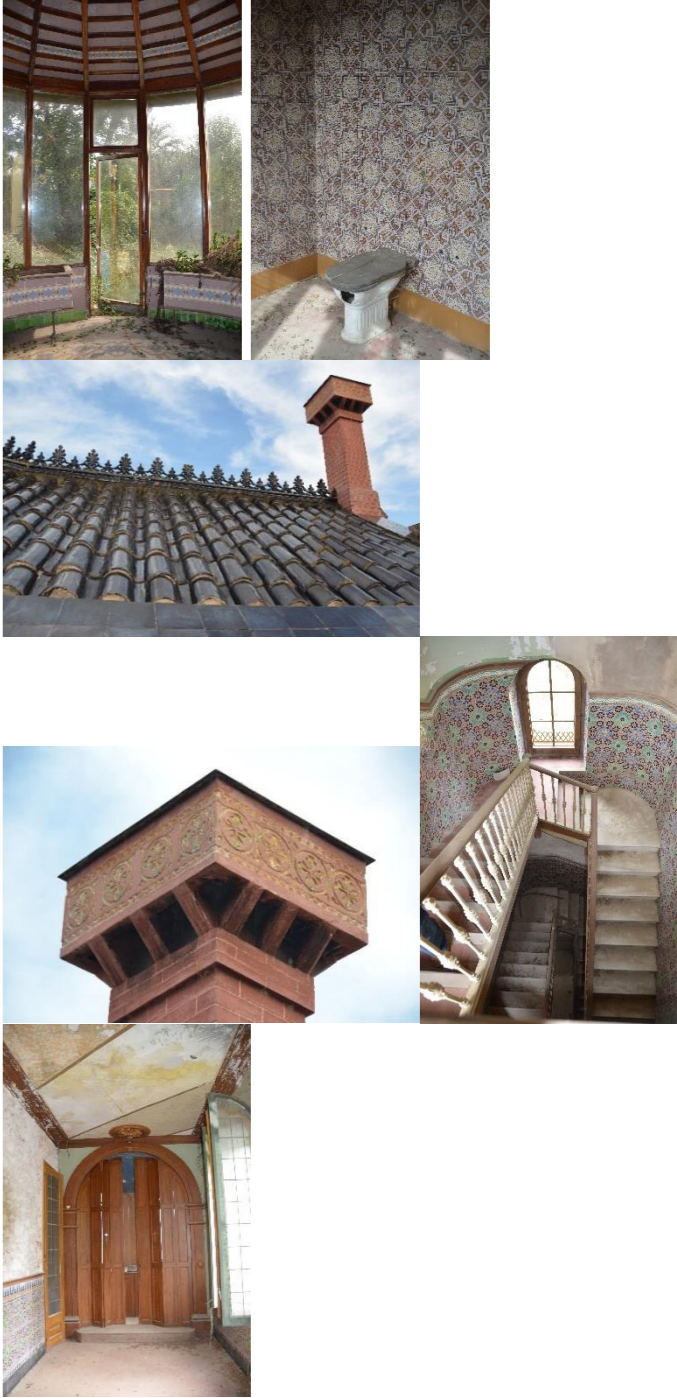
Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
				Guerau IV	consultar en línia.
<p>1.6. Segle XV El recinte emmurallat El recinte emmurallat va patir seriosos desperfectes durant el segle XV. Primer a causa dels terratrèmols de 1427 i 1428, que afectaren la Garrotxa, la Selva i el Gironès i, després, per l'ocupació de la vila pel cap remença Pere Joan Sala, que ordenà l'enderroc de la torre de l'homenatge i de diversos trams de muralla. Aquest fet va permetre a la vila créixer sense problemes fora muralla.</p> <p>Al segle XVI ja estaven formats el carrer d'Avall, el carrer Major i el barri del castell. En aquests carrers hi ha notables exemples d'arquitectura gòtica civil, on destaquen les dues arcades que travessen el carrer d'Avall.</p> <p>Fora vila L'entorn de la vila representava l'àmbit productiu de la comunitat, amb explotacions agroramaderes que abastien d'aliments a la població.</p> <p>Les masies complien amb aquesta funció i també explotaven el bosc. També funcionaven els molins que molien els cereals de les collites per transformar-los en farina. Es té constància de tres molins fora vila: el molí d'en Cuc, el molí d'en Perarnau i el molí del castell o d'en Ciscot, que era propietat dels vescomtes de Cabrera.</p>	1.6-MOB	5	Taula amb el text amb impressió directa		
	1.6-SG	5	Suport gràfic amb imatges		 <p>Imatge arcada del Carrer Avall principis del segle XX, en aquest cas es tracta de l'arcada apuntada. Es troba en la carpeta 02_Indústries Burés PDF → Fotos Burés. Extretes de l'arxiu d'Anglès.</p> <p>Can Cuc, façana amb un carro. 1890-1935. Extreta del Centre Excursionista de Catalunya referencia AFCEC EMC_X_5722. Còpia permesa amb finalitat d'estudi o recerca, citant l'autor i la font: Arxiu Fotogràfic Centre Excursionista de Catalunya'. Per a qualsevol altre ús o adquisició cal adreçar-se a</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					<p>arxiufotografic@cec.cat</p> <p>Can Figueres. Es troba en la carpeta CD 44 – Fons Jaume Esteba. Extretes de l'arxiu d'Anglès.</p>
	1.6-V	5/9/13	Vitrina-urna	1-ESC Falç Espigues i grans de blat	
1.7.	<p>Segle XVI Guerres entre Espanya i França L'any 1597 un exèrcit de 600 homes sota les ordres de Galceran d'Olmera sortia del castell i es dirigia a Perpinyà per afegir-se a l'exèrcit de Felip II, que lluitava per evitar l'annexió del Rosselló a França.</p>	1.7-MOB	5	Taula amb el text amb impressió directa	
		1.7-SG	5	Suport gràfic amb imatge	 <p>Imatge representativa de les conseqüències dels conflictes entre els dos països i com es modifica la frontera. Imatge extreta de l'Institut Cartogràfic de</p>

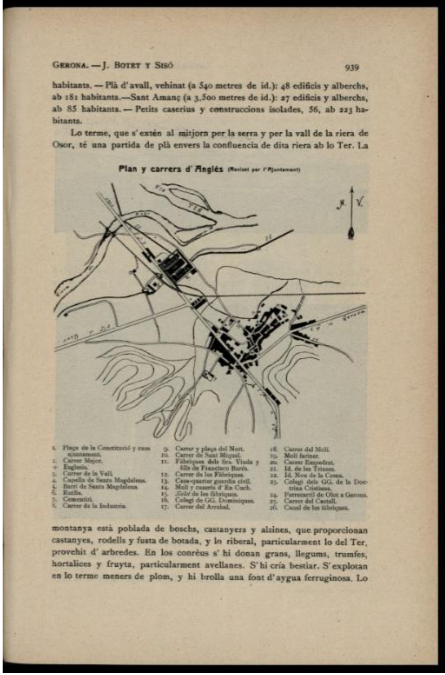
Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					Catalunya, referencia RL.9345, Pagina web: https://cartotecadigital.icgc.cat/digital/collection/catalunya/id/1858/rec/1 . Credits Pèire de Marca. Domini públic. En enllaços, reproduccions o altres usos d'aquest recurs us agraïm si citeu la font "Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC)".
<p>1.8</p> <p>Segle XVII L'ocupació francesa</p> <p>L'any 1696 l'exèrcit francès, després de l'ocupació de la ciutat de Girona, va portar la destrucció i la mort a Anglès, on s'havia instal·lat una part de l'exèrcit ocupant.</p> <p>Bona part de la població va fugir cap a les Guilleries. Durant aquella estada, els soldats mataren, saquejaren i cremaren nombroses cases de la vila, l'església, les muralles i el castell.</p> <p>1778 La separació dels dos nuclis originaris</p> <p>Després de segles de queixes i enfrontaments entre els dos nuclis d'origen medieval, l'any 1788 es varen separar. El veïnat de l'església va esdevenir el poble de la Cellera de Ter i la capella de Sant Miquel del castell d'Anglès fou la nova seu parroquial de la vila d'Anglès.</p>	1.8-MOB	5	Taula amb el text amb impressió directa		
	1.8-SG	5	Suport gràfic amb imatge		 <p>Setge de Girona 1694. Imatge extreta de la pagina web: Bibliothèque nationale de France https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/btv1b6903627h?rk=21459;2 Crèdits disponible en línia.</p>
<p>1.9.</p> <p>Segle XIX Guerra del Francès</p> <p>Durant la Guerra del Francès, el 1809 i el 1810, l'exèrcit napoleònic tornà a assetjar Girona i va estendre la destrucció per les terres d'Anglès.</p>	1.9-MOB	5	Taula amb el text amb impressió directa		
	1.9-SG	5 5	Suport gràfic amb imatges		 <p>Pintura <i>El gran día de Gerona</i>, de Ramon Martí Alsina.</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					Ubicada a l'Antic Hospital de Santa Caterina. Imatge extreta de la pàgina web del Museu d'Art de Girona.
<p>La Tercera Guerra carlina (1872-1876)</p> <p>Aquest fet bèl·lic també va tenir especial incidència a Anglès. Des de l'inici dels enfrontaments, els carlins trobaren a les Guillerries el seu refugi i centre d'operacions.</p>					 <p>Les guerres Carlistes. Presoners detinguts a la Seu d'Urgell per les muntanyes de l'Empordà, després de perdre el seu lloc el 27 d'agost de 1875. Es troba a la plataforma Alamy ID-EMOT10, Fotògraf Prisma Archivo.</p>
	1.9-V	5/9/13	Vitrina-urna	1-ESC Reproducció d'una arma del segle XIX	
<p>1.10 Finals del segle XIX L'arribada de la indústria</p> <p>Després de la saturació de les ribes dels rius Llobregat i Cardener, les indústries tèxtils arribaren a la vall d'Anglès, on el riu Ter garantia el cabal per generar l'energia necessària.</p> <p>Entre finals del segle XIX i principis del XX, entraren en funcionament la fàbrica Clerch que, a partir dels anys trenta, va canviar la seva activitat per l'explotació de les mines d'Osor, la Burés a Anglès i la Bonmatí a Sant Julià del Llor.</p>	1.10-MOB	5	Taula amb el text amb impressió directa		
	1.10-SG-1	5	Suport gràfic amb imatge		 <p>Vista general d'Anglès (1900-1930). Imatge extreta de</p>

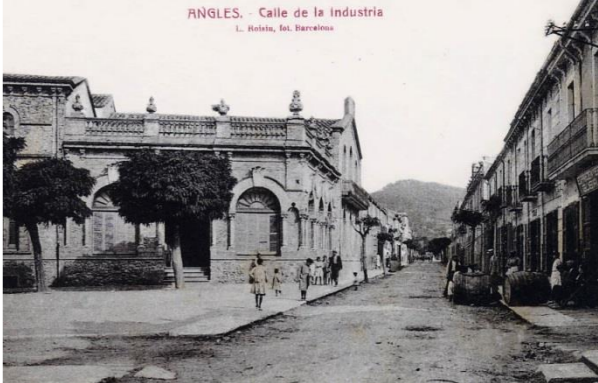

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					INSPAI referencia 59349. Llicència CC, autor Àngel Toldrà Viazó.
	1.10-V	5/9	Vitrina-urna	FB-048 Agulles de teler, pines i tisores	
<p>El modernisme i un urbanisme transformador Anglès ha conservat diverses edificacions modernistes de finals del segle XIX i inicis del XX. Al barri del castell hi ha dos notables exemples: Can Cendra i Cal Peix. A tocar de la fàbrica Burés, hi descobrim la Villa Eulàlia, on vivien els seus propietaris.</p> <p><u>Can Cendra</u> És un gran casal que fou propietat de Tomàs de Cendra, persona hisendada, terratinent i administrador de la fàbrica Burés. L'edifici original fou construït al segle XV i va ser remodelat per l'arquitecte gironí Rafael Masó entre els anys 1913 i 1915.</p> <p>Destaquen sobretot els jardins i la notable decoració interior de l'edifici.</p> <p><u>Cal Peix</u> Va ser la primera casa dissenyada per Rafael Masó el 1907. Es tracta d'un edifici de planta irregular que consta de planta baixa, primer pis i golfes. L'immoble segueix els postulats modernistes i noucentistes, tal com es pot veure a la façana principal, amb mènsules que sobresurten del mur i que contenen tant el nom de l'edifici, com motius pisciformes i l'ús de formes ondulades i corbades de les finestres.</p> <p><u>La Villa Eulàlia</u> És una construcció de planta rectangular i dos pisos. El sector central està repujat respecte als dos cossos laterals que el flanquegen amb una teulada a dues aigües de vessants a</p>	1.10-SG-2	5	Suport gràfic amb imatges		 <p>Imatge de la casa de la família Burés. Extreta de la Viquipèdia: https://ca.wikipedia.org/wiki/Fitxer:AnglesBures_948_0.jpg. Any 2008, Autora Amanda Alvarez. Algunes restriccions de CC, revisar en el link. Possiblement més senzill substituir aquesta per la següent, o demanar que facin una foto l'ajuntament.</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>laterals, mentre que els cossos laterals estan coberts per una teulada a dues aigües de vessants a façana. Té un pavelló cantoner que serveix de distribuïdor per a dues galeries porticades, una de les quals té arcades de mig punt, així com una terrassa.</p>					 <p>Imatges de la Villa Eulàlia. Es troben en la carpeta CD – Vila Eulàlia – Torre dels Burés – Oct. 2013. Extreta</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					de l'arxiu d'Anglès.
<p>1.11a</p> <p>1887 El carrilet: una bona comunicació</p> <p>El problema de comunicacions que tenia la vall va quedar resolt l'any 1887, quant l'empresa <i>The Olot and Gerona railways Co. Ltd.</i> va iniciar la construcció del ferrocarril de via estreta de Girona a Olot.</p> <p>El primer tram, entre Salt i Amer, es va inaugurar el 1895. La línia es va completar l'any 1911.</p> <p>El carrilet es va convertir en el principal element de comunicació per persones i mercaderies. Als anys trenta del segle passat arribava a portar 2.000 passatgers diaris. La manca de modernització de la línia feren acumular moltes pèrdues i, finalment, el 26 de juny de 1969 va efectuar el seu darrer viatge.</p>	<p>1.11-MOB</p> <p>1.11-SG</p>	<p>5</p> <p>5</p>	<p>Taula amb el text amb impressió directa</p> <p>Suport gràfic</p>		 <p>Imatge de l'Estació Anglès. Es troba en la carpeta 02 – Indústries Burés PDF → fotos Burés. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p> <p>Paisatge del Pasteral amb un tren de vapor travessant el pont del ferrocarril (1911-1931). Extreta del INSPA, codi IF-58874. Crèdits: Fons i col·lecció Emili Massanas i Burcet, Autor: Valentí Fargnoli, llicència CC.</p>

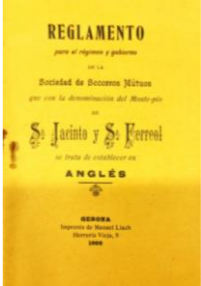
Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
1.12	1908 La gran transformació de la vila	1.12-MOB	5	Taula amb el text amb impressió directa		
	El progrés va arribar a la vila, amb la construcció de fàbriques, nous habitatges per als obrers, l'adaptació de nous carrers que dibuixaven un futur eixample urbanístic i nous serveis per a la població.	1.12-SG	5	<p>Suport gràfic amb Imatge gràfica tractada on es puguin veure clarament els canvis que es van produir durant la industrialització de la població a partir del plànol de la població 1908.</p> <p>Se associa a una sèrie de imatges complementàries d'alguns llocs del plànol.</p>		 <p>Plànol de la població al 1908, on ja surt la Burés i altres com el Col·legi de les Dominiques. Extret de la Cartoteca de Catalunya, referència RL.23364_1025. Pàgina web: https://cartotecadigital.icgc.cat/digital/collection/atlas/id/1430/rec/4. Domini públic. En enllaços, reproduccions o altres usos d'aquest recurs us agraïm si citeu la font "Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC)". Autors: [Carreras i Candi, Francesc]; Martin, Albert (editor); Botet i Sisó, Joaquim.</p>

Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
						 <p>(1) Imatge del Carrer Nou d'Anglès. Es troba en la carpeta CD 25 – Fons Joaquim Carreras. Extrems de l'arxiu d'Anglès.</p> <p>(2) Imatge de la Fabrica Burès. Es troba en la carpeta 02 – Indústries Burès PDF → Fotos Burès. Extrems de l'arxiu d'Anglès.</p>

Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
						 <p>ANGLES. - Calle de la Industria L. Rabala, fot. Barceles</p> <p>(3) Imatge del Cafè de Can Gubau (1910-1912). Es troba en la carpeta 07 – Centre República d’Anglès → Can Gubau. Extreta de l’arxiu d’Anglès.</p> <p>Teatre GUBAU GALES PETITES D'ANGLES — DIES 13 I 14 DE OCTUBRE DE 1923 —</p> <p>Silvia Campos :: Los Lancis :: Laura Martí amb acompanyament del tercet L'AS</p> <p>DEBUT DEBUT DEBUT Los Lancis</p> <p>(3) Imatge d’un cartell del teatre Gubau. Es troba en la carpeta 07 – Centre República d’Anglès → Can Gubau. Extreta de l’arxiu d’Anglès.</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					 <p>(4) Imatge del col·legi de les Dominiques, nens dormint (1960). Recuperada de l'arxiu de l'Ajuntament de Girona (SGDAP) referència 660688. Crèdits: Ajuntament de Girona. CRDI (Miquel Morillo)</p> <p>(5) Imatge de la Plaça Rutlla. Es troba a la carpeta CD 25 – Fons Joaquim Carreras. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p>
<p>(1) Vols saber quants habitants tenia Anglès l'any 1908?</p> <p><i>“Té 439 edificis y alberchs, ab 1,626 habitants (...) dels quals 573 saben llegir y escriure, que-s distribueixen, per llur sexe y estat civil, en Hòmens: solters, 409; casats, 395; viudos, 31; total, 839 – Dones: solteres, 357; casades, 393; viudes, 40,</i></p>	1.12-RE	5/6	<p>Suport gràfic en tapes que es poden aixecar i en les que es desenvolupen els diferents temes.</p> <p>La tapa presenta una imatge i un títol. Al</p>		

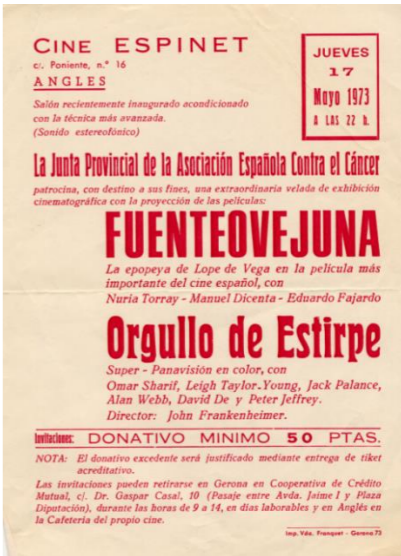
Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>total, 790”</p> <p><u>(2) Descobreix les xifres de la indústria</u></p> <p>“A més d’agrícola es població industrial, que té establertes fàbrica de filats y de texits de cotó, que ocupa uns 800 obrers; una de serrar fusta, quatre forns de rajols, y tres molins fariners, y s’hi explotan, ab majors o menors intermitencies, dos meners de plom”.</p> <p><u>(3) Una vila amb serveis</u></p> <p>“Hi ha lloc de la guardia civil, ab residència d’un oficial; administració de correus; subcentral telefònica de la xarxa de Gerona; metges; apotecari, y hi havia hagut hospital, tancat al present per falta de rendes”.</p> <p>“Hi funciona un centre d’acció cultural y una cooperativa obrera; compta ab tres cafés, un d’els ab teatre y sala de ball; ab hostals...”</p> <p><u>(4) L’educació</u></p> <p>“Compta ab dues escoles públiques elementals complertes, la una de noys y la altra de noyes; tres de privades, d’elles una de noys y una de noyes a càrrech de corporacions religioses, y un professor de música.”</p> <p><u>(5) Mercats i festes</u></p> <p>Celebra mercat los diumenges, fira lo día 17 de Janer y la festa major lo primer diumenge de Setembre.”</p>			destapar es descobreix el text de 1908.		
<p>1.13</p> <p>Principis del segle XX Els moviments associatius</p> <p>També va néixer un fort moviment associatiu. Molts obrers estaven afiliats a la CNT i, paral·lelament, es crearen diverses associacions: la germandat “Nostra Senyora del Remei i Sant Miquel”, la cooperativa “Liberia Popolo”, “La Econòmica Anglesense” ...</p>	1.13-MOB	5	Taula amb el text amb impressió directa		
	1.13-V	5/9/13	Vitrina-urna	1-ESC Monedes locals (adquirir)	

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>Els pagesos s'associaven a la "Alianza Agrícola" i al "Socors Mutu de Santa Bàrbara" i els paletes a la societat "L'antena".</p> <p>També els propietaris es varen unir, i el 7 de maig de 1917 constituïren l'organització patronal "El fomento anglesense".</p>	1.13-SG	5	Suport gràfic amb mosaic gràfic desendregat format per la documentació.		<p>Imatge dels documents de la Carpeta Arxius Anglès Can Cendra. Seleccionar algunes de les portades per posar com exemple de les entitats de germandat i associacions. Com per exemple:</p>
<p>1.14</p> <p>1909</p> <p>La Setmana Tràgica</p>	1.14-MOB	5	Taula amb el text amb impressió directa		
<p>La tensió culminà amb la Setmana Tràgica. A Anglès, el 28 de juliol de 1909, es va aturar un tren procedent d'Olot que s'havia dit que portava reservistes cap a la guerra. Els vilatans varen ocupar i cremar la caserna de la Guàrdia Civil.</p>	1.14-V	5/9/12	Vitrina	1.14-FAC	<p>Facsimil de l'acta de l'Ajuntament corresponent al 28 de juliol de 1909 i resum de la transcripció.</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
1.15 1931-1936 La Segona República La proclamació de la Segona República es va celebrar amb una gran manifestació unitària de les forces d'esquerra. Un dels fets més destacables del període republicà va ser l'especial interès de l'Ajuntament a portar una tasca de millora i catalanització de l'ensenyament públic.	1.15-MOB	5	Taula amb el text amb impressió directa		
	1.15-SG	5	Suport gràfic amb imatge		 <p>Imatge d'un grup de republicans a Anglès. Es troba en la carpeta 07 – Centre Republicà d'Anglès. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p>
1.16 1936-1939 La Guerra Civil A l'inici de la Guerra Civil, la Burés es va convertir en una fàbrica d'armament: obusos i bales de canó. També s'expropiaren les grans finques, s'ordenà el conreu intensiu de la terra, l'escolarització dels nens i la venda de béns confiscats, com el carbó d'indústries Esteba. L'Ajuntament va emetre bitllets de necessitat. La guerra va costar més de 30 morts a la vila, quatre víctimes a causa d'un bombardeig a la central hidroelèctrica del Pasteral.	1.16-MOB	5	Taula amb el text amb impressió directa		
	1.16-SG	5	Suport gràfic amb imatge		 <p>Imatge d'un grup de milicians anglesencs al front de Terol. Extreta de la pagina web: http://www.xtec.cat/~jrebull/gce/imatges1.htm. En tractar-se de la pàgina d'un institut potser es podria intentar esbrinar d'on van aconseguir aquesta imatge.</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
	1.16-V	5/9	Vitrina-urna	Paper moneda. FB-043 Material d'artilleria de la guerra civil (2 unitats)	
<p>1.17</p> <p>1939-1975 El franquisme</p> <p>El 5 de febrer de 1939, Anglès va viure l'entrada de l'exèrcit franquista. Es depuraren els antics governants i es deixaren sense efecte els acords de l'Ajuntament republicà.</p> <p>Les sardanes foren una de les primeres tradicions que el règim franquista va permetre. L'Agrupació Sardanista i Cultural Floricel, a més d'organitzar aplecs de sardanes, també va ser la impulsora de la recuperació del català.</p> <p>A finals dels anys seixanta del segle XX, es va caracteritzar per cert dinamisme econòmic: 1.000 persones treballen a la fàbrica Burés, la fàbrica dels Bosch feia texans i la fàbrica Tarrés feia escuradents i agulles d'estendre roba.</p> <p>També va arribar nova població atreta per les mines d'Osor, la construcció del pantà de Susqueda o la portada d'aigües a Barcelona.</p>	<p>1.17-MOB</p> <p>1.17-SG</p>	<p>5</p> <p>5</p>	<p>Taula amb el text amb impressió directa</p> <p>Suport gràfic amb imatges</p>		 <p>Imatge d'un grup d'homes després de fer un seminari d'exercicis espirituals (possible conversió forçada al catolicisme) un cop acabada la Guerra Civil, 1940. Es troba en la carpeta CD 25 – Fons Joaquim Carreras. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p> <p>Imatge d'un grup de persones fent la salutació</p>

Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
						<p>franquista. Es troba en la carpeta CD 25 – Fons Joaquim Carreras. Extreta de l’arxiu d’Anglès.</p> <p>Construcció de les cases barates per acollir nova població, anys 1950. Es troba en la carpeta CD 57 – Fons fotogràfic Ramon Sala Collellmir → Cases Barates. Extreta de l’arxiu d’Anglès.</p> <p>Vista aèria d’Anglès 1961. Extreta de l’arxiu Cartogràfic de Catalunya referencia: RFSACE.514, pàgina web: https://cartotecadigital.icgc.cat/digital/collection/fsace/id/1083/rec/8. Crèdits: Còpia permesa amb finalitat</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					<p>d'estudi o recerca, citant la font: "Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC)". Per a qualsevol altre ús cal demanar autorització al propietari dels drets d'autor.</p> <p>Imatge del Pantà de Susqueda en construcció 1965. Extreta del SGDAP, referencia: 767852.jpg. Crèdits: Ajuntament de Girona. CRDI (Salvador Crescenti Miró).</p>
<p>1.18</p>	<p>1970-2008 Cap a un nou temps</p> <p>El final del franquisme i l'inici d'una nova època es varen viure amb molta intensitat. Naixien entitats culturals i polítiques i es recuperaren els partits i els sindicats.</p> <p>Sota la cobertura legal de l'Associació de caps de família "la Llar", es creà un cineclub amb seu al cinema Espinet on, amb la projecció de les pel·lícules, s'aprofitava per debatre sobre temes d'actualitat.</p> <p>La crisi econòmica que comportà el tancament de la fàbrica Burés es va veure parcialment compensada per l'obertura de noves factories, com la de fibres sintètiques Antex i l'ampliació d'altres fàbriques.</p>	<p>1.18-MOB</p> <p>1.18-SG</p>	<p>5</p> <p>5</p>	<p>Taula amb el text amb impressió directa</p> <p>Suport gràfic amb imatges</p>	

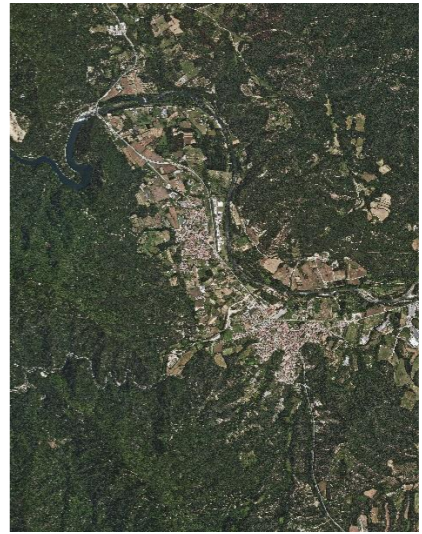
Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					Imatge d'un dels cartells promocionals i fulls volanders de les projeccions cinematogràfiques. Es troba en la carpeta CD 42 – Fons Pere Espinet. Extreta de l'arxiu d'Anglès.
	1.18-CA	7	Catifa	FB-044 Màquina de projectar films del cinema Maravilla	
	1.18-RE	8	Elements suspesos amb una selecció dels fulls volanders del cinema	F-045 Programes de cinema	
1.19					
2022 Anglès avui	1.19-MOB	5	Taula amb el text amb impressió directa		
Actualment, la vila d'Anglès té una població força estable al voltant dels 5.500 habitants i continua exercint el seu paper capdavanter a la vall. La seva situació geogràfica, a tocar del Ter i de les Guillerries, el seu passat i el seu patrimoni natural, històric i industrial la converteixen en un important centre d'atracció turística.	1.19-SG	5	Suport gràfic		
2					
La vall d'Anglès: un paisatge molt productiu	2-BI	13	Banderola inici àmbit		
La vall d'Anglès és una terra molt fèrtil, plena de camps de conreu a la plana i pollancredes a les ribes dels rius, així com muntanyes amb frondosos boscos.					
2.1.					
El riu: en l'òrbita del Ter	MHA-1	15/17	Mòdul hexagonal A1		
El Ter ha estat vital per al desenvolupament de la vall d'Anglès. Fins a mitjans del segle XIX, l'aprofitament de l'aigua s'orientava sobretot al sector agrícola, tant per als conreus com per al funcionament dels molins fariners. Però les periòdiques crescudes del riu, incontrolable fins a la					

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>construcció dels pantans de Sau i Susqueda a mitjans del segle XX, s'han emportat ponts, molins, horts, cases i vides humanes. El darrer aiguat important va ser a l'octubre l'any 1940, i destruï habitatges i masos. El canal de la resclosa inundà les naus de la Burés, malmenant la maquinària.</p>					
<p>2.1.1. Comunicar les dues ribes: la barca de llibant</p> <p>En una època on els ponts sobre el riu eren molt escassos, les dues ribes del Ter es comunicaven amb les barques de llibant, que estaven lligades a una corda fixada a banda i banda del riu.</p> <p>Aquest sistema de transport s'utilitzava sobretot en el segon tram, des del Pasteral fins a la Gola del Ter, on el riu és més ample i les aigües baixen més tranquil·les.</p> <p>Hi havia uns trajectes fixos de bon matí i al vespre per passar els treballadors de la Burés i de les mines de Sant Julià del Llor. Els barquers havien d'estar amatents les 24 hores del dia per si hi havia un servei urgent.</p> <p><u>Segle XVIII</u></p> <p>Es té notícia d'una barca que comunicava Anglès amb Sant Julià del Llor a l'alçada del mas Cuc.</p> <p><u>Cap al 1910</u></p> <p>Es va instal·lar una segona barca que comunicava Anglès i el poble nou de Sant Julià del Llor.</p> <p><u>Any 1932</u></p> <p>La família Boada es va fer càrrec de la barca. En aquell moment, el preu eren 10 cèntims de pesseta els dies feiners i 5</p>	MHA-2	15/17	Mòdul hexagonal A2		<p>1920 – 1929</p> <p>Imatge que es troba en la carpeta Barca de Llibant → 2021-10-19 Barca de Llibant.</p> <p>1940 – 1945</p> <p>Imatge que es troba en la carpeta Barca de Llibant → 2021-10-19 Barca de Llibant.</p> <p>1944 – 1945</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>cèntims els diumenges, perquè es feien més viatges.</p> <p><u>1977</u></p> <p>Sis mesos després de la inauguració del pont actual, la barca va deixar de donar servei.</p>					 <p>Imatge que es troba en la carpeta Barca de Llibant → Fotos Barca Llibant Sant Julia de Llor – Anglès.</p> <p>1947</p> <p>Imatge que es troba en la carpeta Barca de Llibant → 2021-10-19 Barca de Llibant.</p> <p>1940 – 1949</p> <p>Imatge que es troba en la carpeta Barca de Llibant → 2021-10-19 Barca de Llibant.</p>

Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
						 <p>Imatge que es troba en la carpeta Barca de Llibant → 2021-10-19 Barca de Llibant.</p> <p>1963</p> <p>Imatge que es troba en la carpeta Barca de Llibant → 2021-10-19 Barca de Llibant.</p> <p>1960 – 1965</p>

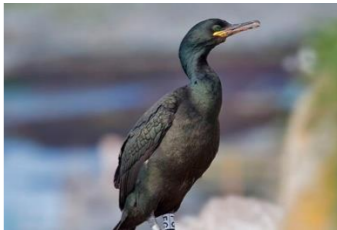

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					 <p>Imatge que es troba en la carpeta Barca de Llibant → 2021-10-19 Barca de Llibant.</p>
	2.1.1-SG	17	Tela de gran mida a la paret del fons		 <p>Imatge que es troba en la carpeta Barca de Llibant → 2021-10-19 Barca de Llibant.</p>

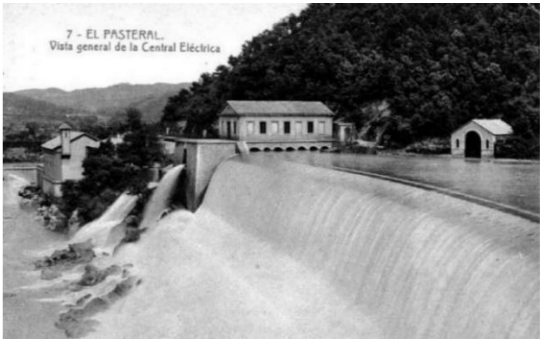
Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
	2.1.1-MOB	18	Suport aportat pels constructors de la barca	Reproducció barca de llibant Eslora: < 3.20m (aproximadament) Mànega: < 1.20m (aproximadament)	
<p><u>El procés de reproducció d'una barca de llibant</u> (text i imatges aportades per l'equip que ha construït la nova barca de llibant)</p>	2.1.1-F	19	Faristol baix		
	2.1.1-SG	20	Suport gràfic amb text i imatges		
<p>2.1.2. L'ecosistema del riu (textuals que acompanyen la representació de la conca del riu)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Conca del Ter - Riu Ter - Riera d'Osor - Torrent de la Verneda - Torrent Rissec - Pantà de Susqueda: any 1968/capacitat de 233 hm³. - Embassament i central hidroelèctrica del Pasteral: any 1885/capacitat d'1,4 hm³. <p>L'ecosistema del riu</p> <p><u>Bosc de ribera</u> Formacions lineals amb arbres de creixement ràpid i de fulla caduca: vernedes, gatelledes i pollancredes.</p>	2.1.2.-MOB	21	Taula		
	2.1.2-SG-1	22	Suport gràfic amb una ortofotomapa de la conca del Ter i dels seus afluents la vall d'Anglès, en el que s'indiqui el riu Ter, la riera d'Osor i el torrent de la Verneda, que està cobert al seu pas pel nucli urbà i el Rissec, que vessa les seves aigües en el Ter just al final del Canal de les Indústries.		

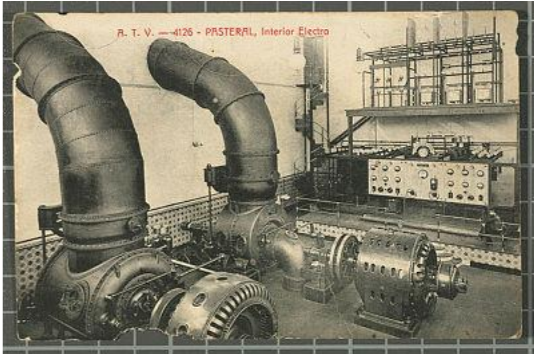
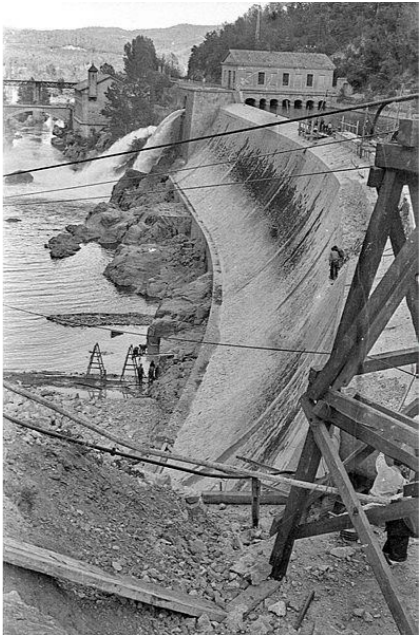
Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p><u>Una mica més allunyats del Ter:</u> Conreus de cereals i d'avellaners, el fruiter per excel·lència d'aquesta zona de la comarca.</p> <p><u>Fauna</u> Mamífers: llúdriga, rata, conill, llebre, ratolí, talp i musaranya. Aus aquàtiques: martinet blanc, berrat pescaire, agró roig i corb marí. Peixos: truita – l'espècie més abundant-, anguila i tenca. També espècies invasores com: carpa, mirallet, gardí, lluç de riu o peix gat.</p>			<p>També s'indicaran dades del pantà de Susqueda i l'embassament del Pasteral</p> <p>Al seu voltant també s'hi associaran textos explicatius i imatges sobre la fauna i la flora d'aquest ecosistema.</p>		<p>Imatge de referència descarregada d'internet i que es troba en la carpeta d'àmbit.</p> <p>Imatge de referència.</p> <p>Imatge de referència.</p> <p>Imatge de referència.</p> <p>Imatge de referència.</p>

Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
						 <p>Imatge de referència.</p> <p>Imatge de referència.</p> <p>Imatge de referència.</p> <p>Imatge de referència.</p> <p>Imatge de referència.</p>

	Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
2.1.2.1.	<p>Descobreix algunes curiositats</p> <p>Saps quants quilòmetres de longitud té el riu Ter? 208 quilòmetres. És el riu més llarg i amb més cabal de les conques internes de Catalunya.</p> <p>Coneixes l'escorça de quin arbre té propietats per curar les angines i les faringitis? El vern: el suc de bullir la seva escorça és molt apta per cura aquests mals.</p> <p>Quants anys creus que triga a créixer un pollancre? Amb quinze anys ja és tot un arbre i pot arribar a mesurar trenta metres d'alt. És una de les espècies de més ràpid creixement.</p> <p>Coneixes en què consisteix l'alimentació de la llúdriga? La llúdriga, com espècie semi aquàtica, s'alimenta de peixos, granotes, crancs, rates d'aigua, però també de caragols, ous i cries d'ocells.</p> <p>Saps quina au hiverna al riu Ter? El corb marí, un ocell pescador que, a l'hivern, busca climes menys extrems que el nord d'Europa.</p> <p>Descobreix com es pesquen les truites de riu a Anglès Les truites es pesquen amb la modalitat "sense mort": les captures es tornen a llençar al riu un cop pescades.</p>	2.1.2.1-SG-2	23	Tapes amb frontissa de piano amb preguntes que destapen la solució.		 <p>Imatge de referència.</p> <p>Imatge de referència.</p> <p>Imatge de referència.</p> <p>Imatge de referència.</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					 <p>Imatge de referència.</p> <p>Imatge de referència.</p>
<p>2.1.3.</p>	<p>L'aprofitament de l'aigua</p> <p>L'aigua és font de vida. Per aquest motiu, ja a la prehistòria, els primers pobladors s'instal·laren a les ribes del Ter. Des d'aquell moment, els homes i les dones han necessitat l'aigua per viure, regar els camps, pescar a les seves aigües, caçar a les ribes i donar força a les màquines dels molins i fàbriques.</p>	<p>MHA-3</p>	<p>15/17</p>	<p>Mòdul hexagonal A3 amb tela impresa</p>	 <p>Imatge de referència.</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>2.1.3.1. La canalització de l'aigua</p> <p>Es van construir sèquies per regar els camps i per subministrar d'aigua a les fàbriques. La sèquia de la Celleria regava unes 300 hectàrees de camps dels pobles de la Celleria, Anglès i Vilanna i també subministrava energia a les fàbriques que s'havien instal·lat a Anglès.</p> <p>Encara actualment, els camps de la vall d'Anglès estan abastits per una xarxa de canals i recs que porten l'aigua fins a l'últim racó de la vall.</p>	MHA-4	15/17	Mòdul hexagonal A4 amb tela impresa		 <p>Es troba en la carpeta 02 – Indústries Burés PDF → fotos Burés. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p>
<p>2.1.3.2. La presa del Pasteral</p> <p>L'any 1779 en aquest indret anomenat el Pasteral ja hi havia una resclosa construïda amb feixines.</p> <p>Els Burés van fer una primera resclosa i l'any 1885 van iniciar les obres per a la construcció d'una presa de dimensions importants per subministrar aigua i electricitat a la seva fàbrica.</p> <p>Les diferents comportes de la presa permetien regar els camps, desguassar aigua si calia conduir la resta d'aigua a la fàbrica mitjançant un canal: el Canal de la Indústria o de la Burés.</p> <p>La producció d'energia hidroelèctrica al Pasteral es va iniciar l'any 1905, assolint una potència de 1600 cavalls de vapor que subministrava energia a poblacions de la Selva i l'Empordà.</p> <p>El 1960, la Hidroelèctrica de Catalunya va reformar la presa per poder subministrar aigua a Barcelona.</p>	MHA-5	15/17	Mòdul hexagonal A5 amb tela impresa		 <p>Vista general de la Presa del Pasteral (1925 – 1925). Extreta del SDGAP, referència: 337505, enllaç: https://sgdap.girona.cat/fotoweb/archives/5002-Fotografia/FOTOGRAFIA/Colleccio_CortesJoan/Girona-8/337505.jpg.info#c=%2Ffotoweb%2Farchives%2F5002-Fotografia%2F%3Fq%3Dpasteral. Crèdits: Ajuntament de Girona. CRDI (Fototípi Thomas, ed.).</p>

Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
						 <p>Imatge de l'interior de la central hidroelèctrica del Pasteral (1900-1925). Extreta de SDGAP referència: 337513, enllaç: https://sgdap.girona.cat/fotoweb/archives/5002-Fotografia/FOTOGRAFIA/Col-leccio_CortesJoan/Girona-8/337513.jpg.info#c=%2Ffotoweb%2Farchives%2F5002-Fotografia%2F%3Fq%3Dpasteral. Crèdits: Ajuntament de Girona. CRDI (A.T.V., ed.).</p> <p>Imatge de les obres de 1960-1970, fotos del seguiment. Extreta de SGDAP referència: 736841, enllaç:</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					https://sgdap.girona.cat/fotoweb/archives/5002-Fotografia/FOTOGRAFIA/Fons_CrescentiSalvador/Negatiu/736841.jpg.info#c=%2Ffotoweb%2Farchives%2F5002-Fotografia%2F%3Fq%3Dpasteral . Crèdits: Ajuntament de Girona. CRDI (Salvador Crescenti Miró).
	MHA-6	15/17	Mòdul hexagonal A5 amb tela impresa		 <p>Vista general de la Presa del Pasteral (1901- 1944). Extreta de l'INSPAI, referència: IF-756345, enllaç: https://www.inspai.cat/Inspai/ca/imatge/756345/Embassament+i+la+central+hidroelectrica+del+Pasteral. Autor Valentí Fangoli. Credits CC.</p>
<p><u>La central de Can Ribes a la Celler de Ter</u></p> <p>Es va construir als anys 1940-1941 més avall de la resclosa del Pasteral. Proveïa a la fàbrica Burés i a la indústria tèxtil Armengol a Bonmatí.</p> <p>La màquina que es conserva formava part d'aquesta central i regulava les vàlvules de la turbina per estrangulament de l'aigua, aconseguint una producció més eficient d'energia.</p>	2.1.3.1-F	24	Faristol baix		
	2.1.3.1-SG	25	Suport gràfic amb text		
	2.1.3.1-CA	26	Catifa	Màquina reguladora automàtica de turbina hidràulica. Construïda a "Ateliers des Chamilles S.A."	

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>2.2. El bosc: feréstec i productiu</p> <p>Anglès és la porta de les Guilleries. Part del seu terme s'estén per un massís cobert de boscos, ple de muntanyes, rius i valls tancades i humides. La seva explotació ha estat una activitat ancestral.</p> <p>Pel seu caràcter muntanyós i feréstec, de difícil accés i amb masies amagades, les Guilleries han estat lloc de refugi en temps de guerres i per a les colles de bandolers, el més famós dels quals ha estat en Joan de Serrallonga.</p>	MHB-1	27/29	Mòdul hexagonal amb tela impresa		 <p>Imatge de referència.</p> <p>https://naturalocal.net/sites/default/files/styles/slider_route/public/paragraphs/slides/2019-05/Angl%C3%A8s-10.JPG?h=77039d24&itok=AM_OHkWz</p> <p>Imatge de referència.</p> <p>https://ca.wikiloc.com/rutes-btt/guilleries-ermite-dangles-ibp-150-10773663/photo-6509030</p>
2.2.1. L'ecosistema del bosc	2.2.1-MOB	30	Taula		

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>(textuals preliminars que acompanyen l'ortofotomapa)</p> <p>Anglès La Celler de Ter Pla d'Amunt Mines del Sant Pare Torre de Sant Joan Sant Gregori: 1094 m. Puig de Frou: 839 m. Torrent de la Verneda Santa Bàrbara: 858 m. Bosc dels Closos Riera de Sant Amanç Osor Pantà de Susqueda ...</p> <p><u>La vegetació</u></p> <p>Mentre que a les ribes del Ter abunden deveses de pollancre i altres arbres de ribera, la zona muntanyosa està coberta de boscos d'alzines, roures, faigs, pins i castanyers.</p> <p>Creix un espès sotabosc, on abunda el marfull, l'arboç, el galzeran i l'arítjol.</p> <p><u>Fauna</u></p> <p>Destaquen el senglar i la guilla, que ha donat nom al massís. També sovintegen el gat mesquer, la fagina, la geneta, l'esquirol, el teixó i la llúdriga.</p> <p>Igualment, hi ha una gran diversitat d'ocells: tudons, merles, mallerengues i rapinyaires com l'astor o l'esperver.</p>	2.2.1-SG-1	31	<p>Suport gràfic amb ortofoto de la zona de les Guillerries, en la qual es marquen topònims, altituds, camins,...</p> <p>A seu entorn, s'hi relacionen imatges i breus textos sobre fauna i flora.</p> <p>Petits metacrilats en format vertical mostren detalls de les fulles (faç i revers) de les principals espècies vegetals, com si fos un herbari.</p>		 <p>Imatge de referència.</p> <p>Imatge de referència.</p> <p>Imatge de referència.</p>

Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
						 <p>www.shutterstock.com - 20977428</p> <p>Imatge de referència.</p> <p>www.shutterstock.com - 57927713</p> <p>www.shutterstock.com - 10794261</p> <p>Imatge de referència.</p> <p>www.shutterstock.com - 10366113</p> <p>www.shutterstock.com - 10747723</p> <p>Imatge de referència.</p> <p>www.shutterstock.com - 77942816</p> <p>www.shutterstock.com - 1951199344</p> <p>Imatge de referència.</p> <p>www.shutterstock.com - 14681015</p> <p>Imatge de referència.</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					 <p>Imatge de referència.</p>
<p>2.2.1.1.</p>	<p>Descobreix algunes curiositats</p> <p>Saps quin fruit del bosc et pot emborratjar? Les cireres d'arboç contenen certa proporció d'etanol. La seva ingesta massiva pot ocasionar intoxicacions.</p> <p>Coneixes la ruta de les ermites d'Anglès? Es tracta d'un itinerari per les ermites de Santa Bàrbara, Sant Pere Sestronques i Sant Amanç, totes elles de l'època medieval i situades en paratges boscosos de gran bellesa.</p> <p>Quin és l'animal més temut per als pagesos de la zona? El senglar. La seva població ha crescut molt en els últims anys i s'ha convertit en una amenaça pels camps de cultiu.</p> <p>T'agraden les castanyes? Sabies que... Les castanyes són riques en proteïnes, lípids, sals minerals i vitamines A, B i C.</p>	<p>2.2.2-SG-2</p>	<p>32</p>	<p>Suport gràfic consistent amb tapes amb preguntes que destapen la solució.</p>	

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>2.2.2. L'exploració del bosc</p> <p>El bosc proporciona recursos molt variats, especialment aliments i matèries primeres. Anglès, envoltada de boscos va desenvolupar una economia important basada en l'exploració forestal.</p> <p>La caça, l'apicultura, els fruits i els bolets formaven part de la gastronomia i de l'economia. Per exemple, als segles XVII i XVIII les castanyes de les Guilleries eren molt apreciades i arribaven a València, Maó i Cadis.</p> <p>La producció de carbó -com ara la carboneria de Ca l'Esteva- i, especialment, l'exploració de la fusta també van ser feines habituals temps enrere.</p>	MHB-2	27/29	Mòdul hexagonal B2 amb tela impresa		 <p>Imatge d'un carretó a una serradora. Es troba en la carpeta CD 25 – Fons Joaquim Carreras. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p>
<p>2.2.3 Dels rodellaires a les serradores i torneries</p> <p>El bosc permetia viure als propietaris, carboners, llenyataires, roders i traginers, oficis que varen emprendre una nova embranzida a partir de mitjans del segle XIX. Anglès es va posicionar com el tercer mercat comarcal de la fusta, juntament amb Santa Coloma de Farners i Sant Hilari Sacalm.</p> <p>Dels castanyers en sortien els rodells, que encerclaven botes de fusta i caixes d'arengades. Negoci pròsper durant segles, a principis del segle XX encara quedaven 300 roders treballant al bosc. D'altra banda, eren importants les serradores i les torneries de caràcter tradicional, com ara la d'en Josep Tarrés.</p>	MHB-3	27/29	Mòdul hexagonal B3 amb tela impresa		 <p>Imatge de referència.</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>2.2.4. La torneria</p> <p>La feina de torner és molt antiga, encara que es va desenvolupar amb força al segle XIX amb la introducció del procés de mecanització.</p> <p>El torn permet polir i modelar la fusta mitjançant el moviment giratori de la peça en contacte amb eines de tall. Amb aquesta tècnica s'obtenen objectes molt diversos, com ara peces per a mobiliari, joguines, politges, mànecs per a les eines...</p>	2.2.4-CE	33/36	Caixa escenogràfica (inclou suports gràfics 2.2.4-SG)		 <p>Imatge d'homes treballant a la torneria de fusta de Josep Tarrés a Anglès, 1923.</p> <p>Extreta del fons de la Memòria Digital de Catalunya, enllaç: https://mdc.csuc.cat/digital/collection/femmemoria/id/242. Crèdits: Citeu la font de la següent forma: Fem memòria dels oficis, Proveïdor: Miquel Tarrés Valldolitx, Repositori: Memòria Digital de Catalunya. Gestió dels drets (Europeana).</p>
				FB-010 Màquina de tornejar fusta semiautomàtica	
	FB-012/015 Caixes de fusta i eines				
	2.2.4-V	37	Vitrina-urna	FB-063 Carro de transport	
			FB-011 Peces tornejades: ferramenta, escalabors, matrius i galgues.		

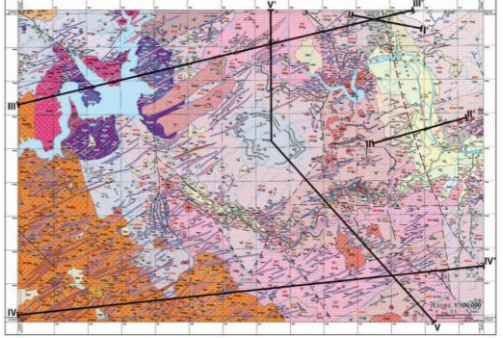
Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
Pollancre Plataner Roure Pi		2.2.4-ESC	38	Escenografia amb troncs tallats a diferents altures i		
		2.2.4-RE	39	Plafó gràfic amb llesques de diferents fustes enganxades en les que s'imprimeixen les seves característiques i les seus usos.		
2.2.5.	<p>Especialitzacions innovadores</p> <p>El sector de la fusteria va evolucionar després de la Guerra Civil, amb la introducció de nous productes. La torneria Tarrés (1910) i la fusteria Esteba es van especialitzar en la fabricació de pinces d'estendre de roba, d'escuradents i de pals de gelat.</p> <p>L'empresa Masats, creada l'any 1943, fabricava llapis de colors, entre els quals hi ha la reconeguda marca Alpino.</p> <p>D'altra banda, a final del segle XIX es generalitzen les deveses conreades a les planes properes al Ter, que aprofiten el ràpid creixement d'aquesta mena d'arbres per produir fusta d'escassa qualitat per fer paper, aglomerats i caixes de fusta d'un sol ús.</p>	MHB-4	27/29	Mòdul hexagonal B4 amb tela impresa		 <p>Imatge dels treballadors de les indústries Esteba. Es troba en la carpeta CD 44 – Fons Jaume Esteba. Extret de l'arxiu d'Anglès.</p>

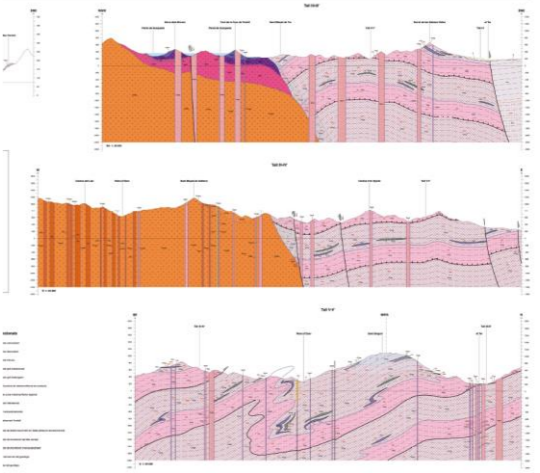
Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
						 <p>Imatge de la tarja d'identificació de Martí Esteba. Es troba en la carpeta CD 45 – Fons Jaume Esteba. Extretra de l'arxiu d'Anglès.</p>
		MHB-5	27/29	Mòdul hexagonal B5 amb tela impresa		
2.2.5.1.	<p><u>Les pinces d'estendre roba</u></p> <p>Es tracta d'un objecte d'ús molt quotidià, utilitzat per subjectar i estendre la roba. Consisteix en dues peces unides per una molla metàl·lica que, per pressió, pinça la peça de roba. Tradicionalment, s'han fabricat de fusta, però també s'han generalitzat les fabricades en plàstic.</p>	2.2.5.1-F-1	40	Faristol baix amb text i urnes amb selecció d'agulles d'estendre	FB-018	<p>Cadena de producció de les peces de fusta de les agulles d'estendre.</p> <p>Es tracta d'un conjunt de màquines produïdes pels mecànics de la fàbrica</p>
		2.2.5.1-SG-1	41	Suport gràfic amb text		

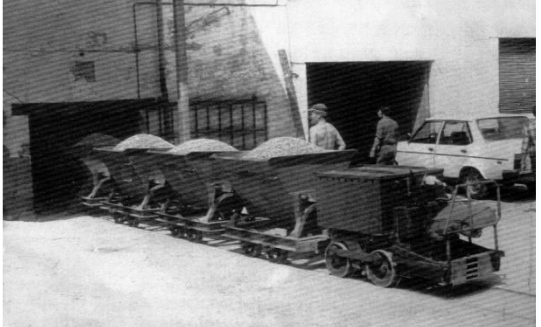

Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
		2.2.5.1-CA-1	42	Catifa	<p>FB-017</p> <p>Màquina automàtica de fer la molla de les agulles d'estendre (1950), amb bobina de filferro.</p> <p>Es tracta d'unes de les primeres màquines automàtiques de producció de la molla de les agulles d'estendre. Va ser creada expressament per als mateixos mecànics la fàbrica. La màquina estirava el filferro amb el qual es feia la molla de l'escuradents.</p>	
					<p>FB-019</p> <p>Bobina de filferro i cubells amb moles fetes</p>	
		2.2.5.1-F-2	43	Faristol baix amb text i urnes amb selecció d'agulles d'estendre		
		2.2.5.1-SG-2	44	Suport gràfic		
		2.2.5.1-CA-2	45	Catifa	<p>FB-020</p> <p>Màquina de muntar pinces d'estendre.</p> <p>Aquestes taules servien per inserir la molla</p>	

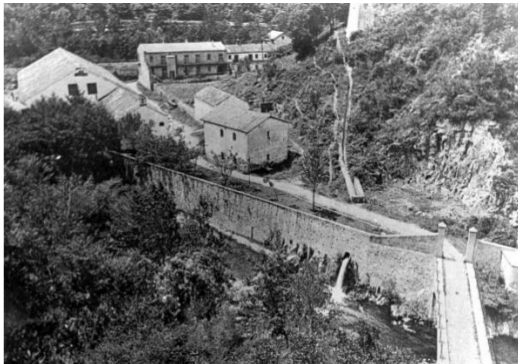
Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					entre les dues peces de fusta de la pinça d'estendre. Habitualment era una tasca que acostumaven a fer les dones a casa. Tenien la taula a la cuina i en alguns moments lliures muntaven les agulles d'estendre que es pagaven a preu fet.	
		2.2.5.1-V	46	Urna sobre la taula de muntar pinces	FB-021 Selecció d'agulles d'estendre	
		2.2.5.1-AV	47/52	Monitor en format vertical subjectat mitjançant cablejat amb audiovisual amb una entrevista a un antic treballador a la fàbrica d'agulles d'estendre		
2.2.5.2.	<p>Els escuradents</p> <p>L'escuradents és un humil estri molt usat. La indústria Esteba es va especialitzar en la seva fabricació i va comercialitzar diferents marques.</p> <p>Si bé en un inici era una producció artesanal, la introducció de maquinària va automatitzar el procés i augmentar la producció.</p>	2.2.5.2-CA	53	Catifa	FB-025 Màquina de fer punta als escuradents rodons – Indústries Esteba	
					FB-024 Màquina d'encunyar escuradents	
		2.2.5.2-F	54	Faristols baix amb text i urnes amb selecció	FB-026 Capses escuradents –	

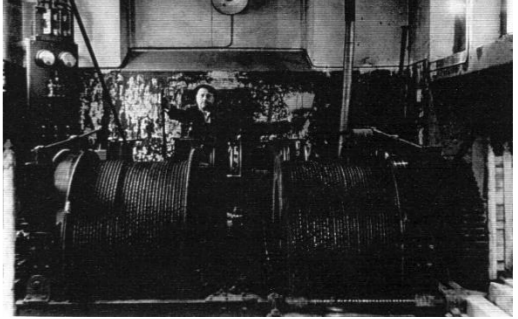
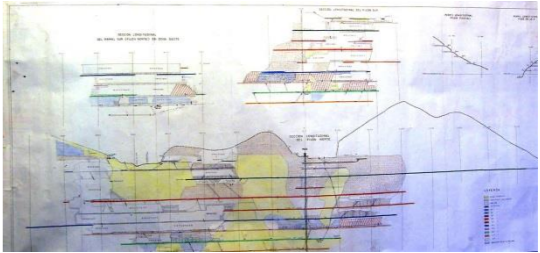
Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
			caixes escuradents	Indústries Esteba	
	2.2.5.2-SG	55	Suport gràfic		
<p>2.2.5.3. Els llapis de tota la vida: Alpino</p> <p>Indústries Masats va néixer a Anglès l'any 1933, quan dos germans que treballaven en un taller de joguines van utilitzar trossos de fusta per fabricar llapis de colors. Al voltant de 1942 van crear la marca Alpino i, pocs anys després -l'any 1946-, van traslladar la fàbrica a Barcelona.</p>	MHB-6	27/29	Mòdul hexagonal B6 amb tela impresa		 https://www.alpino.eu/es/quienes-somos

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>2.3. La geologia de l'entorn: riquesa subterrània</p> <p>El substrat geològic d'Anglès i del seu entorn és ric en certs minerals, alguns d'ells amb un apreciat ús comercial. Les mines de fluorurs, encara que avui exhaurides, van ser unes de les més prestigioses d'Europa.</p>	MHC-1	56/58	Mòdul hexagonal C1 amb tela impresa		 <p>Imatge de dos treballadors realitzant extracció del material. Es troba a la carpeta CD 13 – Mines d_Osor. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p>
<p>2.3.1. El potencial miner</p> <p>La part occidental del terme d'Anglès s'estén pel massís de les Guilleries, situat en el vèrtex entre la Serralada Prelitoral i la Serralada Transversal i es va formar en el paleozoic, ara fa entre 350 i 300 milions d'anys. Els materials geològics més abundosos són els granits i les diorites i, amb menys freqüència, els esquists.</p> <p>La riquesa geològica se sustenta en els filons rics en fluorita, galena i esfalerita, així com d'altres minerals encara que sense tant interès comercial.</p>	2.3.1-MOB	59	Taula		
	2.3.1-SG-1	60	Suport gràfic amb mapa i seccions de la geologia d'Anglès		 <p>Mapa geològic d'Anglès Seccions</p>

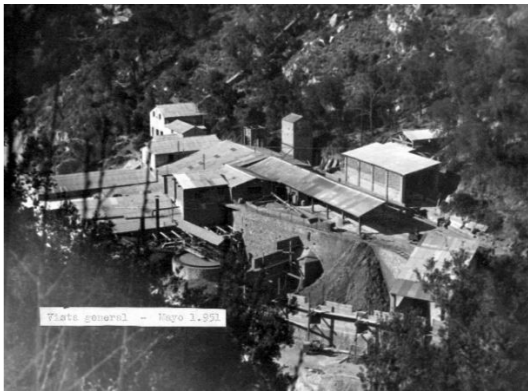
Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					 <p>Imatges de referència.</p>
<p>2.3.1.1</p> <p>Descobreix l'ús dels minerals</p> <p><u>Galena</u> És un mineral del grup dels sulfurs format per cristalls i serveix per a l'obtenció de plom. Encara ara es fabriquen molts objectes amb aquest material en la indústria, per bateries de cotxes, dispositius de ràdio...</p> <p><u>Fluorita</u> És un mineral format per calci i fluor. S'utilitza per a la metal·lúrgia del ferro i de l'acer, per l'esmaltatge de la ceràmica o per fabricar vidres òptics.</p> <p><u>Esfalerita</u> És un mineral compost de sulfur de zinc cristal·litzat. S'utilitza en la tecnologia metal·lúrgica.</p> <p><u>Ferro</u> És un dels minerals més importants de la història de la humanitat. La seva transformació metal·lúrgica ha servit per a la fabricació de multitud d'eines i objectes molt resistents.</p> <p><u>Barita</u></p>	<p>2.3.1-V</p>	<p>61</p>	<p>Petites urnes individuals amb minerals</p>	<p>Galena Fluorita Esfalerita Ferro Barita</p>	

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
	Mineral format per sulfat de bari cristal·litzat. S'utilitza en la indústria del paper i per a la fabricació de materials fotogràfics.				
2.3.2.	<p>L'exploració dels minerals</p> <p>A partir del segle XVIII es formà una petita conca minera que incloïa explotacions de barita, ferro i plom en els termes d'Anglès, Osor i Sant Julià del Llor.</p> <p>Aquestes explotacions mineres van patir una forta crisi a finals del segle XIX. Moltes d'elles van tancar, però les mines d'Osor es van mantenir actives fins a l'any 1979.</p>	2.3.2-MHC-2	56/58	Mòdul hexagonal C2 amb tela impresa	 <p>Imatge de les Mines d'Osor. Es troba en la carpeta CD 13 – Mines d'Osor. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p> <p>Imatge de les Mines d'Osor. Es troba en la carpeta CD 13 – Mines d'Osor. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p> <p>Imatge de les Mines d'Osor. Es troba en la carpeta CD 13 – Mines d'Osor. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>2.3.2.1.</p>	<p>Les mines del Sant Pare</p> <p>Les més conegudes en el terme d'Anglès són les mines del Sant Pare, on encara es poden veure les antigues instal·lacions. Varen canviar sovint de propietari i, fins i tot, ho van arribar a ser de la Santa Seu arran d'un llegat testamentari i d'aquí ve el seu nom. Les mines, finalment, es varen tancar definitivament el 1930, tot i que estaven pràcticament inactives des de 1905.</p> <p>Les mines d'Osor</p> <p>Són les més importants de la comarca i tingueren un paper protagonista en l'evolució d'Anglès.</p> <p>Era una explotació de galena i fluorita que arribà al màxim esplendor a mitjans del segle XX, moment en el qual a la vila vivien cap a 400 persones vinculades a les mines, entre treballadors i familiars.</p>	<p>MHC-3</p>	<p>56/58</p>	<p>Mòdul hexagonal C3 amb tela impresa</p>	 <p>Imatge dels treballadors de les mines del Sant Pare. Extreta d'una notícia del Punt Avui, enllaç: https://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/1446849-els-bures-i-la-varo.html. Segons es posa en la notícia la imatge està extreta de l'arxiu municipal d'Anglès.</p> <p>Imatge de les Mines d'Osor. Es troba en la carpeta CD 13 – Mines d_Osor. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					 <p>Imatge de les Mines d'Osor. Es troba en la carpeta CD 13 – Mines d_Osor. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p> <p>Imatge de les Mines d'Osor. Es troba en la carpeta CD 14 – Mines d_Osor. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p>
<p>2.3.2.3. L'època de Minersa</p> <p>L'any 1942 es va constituir la societat d'explotació Minerales y Productos Derivados SA, coneguda com a MINERSA que va explotar la mina fins al seu tancament definitiu.</p> <p>Les instal·lacions de la mina es van millorar notablement entre les dècades de 1940 i 1960, i la producció s'exportava majoritàriament a països europeus i a Estats Units.</p> <p>L'empresa va donar feina a gent de l'entorn (Osor, Anglès i la</p>	MHC-4	56/58	Mòdul hexagonal C4 amb tela impresa		 <p>Plànol del pou Leonor de les mines d'Osor, imatge del plafó que es conserva a la Burés. Es troba a la carpeta CD 13 – Mines d_Osor. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>Cellera de Ter), així com immigrants arribats d'altres indrets. Van arribar-hi a treballar fins a 300 persones, molts d'ells instal·lats a la colònia minera, que disposava d'habitatges, escoles, servei mèdic i religiós, aigua corrent, electricitat i inclús, una festa patronal pròpia: Santa Bàrbara.</p> <p>L'exploració entrà en decadència a partir de la dècada dels setanta del segle XX i va tancar definitivament el 1979.</p>					 <p>Imatge de les Mines d'Osor. Es troba en la carpeta CD 13 – Mines d_Osor. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p> <p>Imatge de les Mines d'Osor. Es troba en la carpeta CD 10 – Mines d_Osor – Àlbum Sra. Muñoz. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p> <p>Imatge de les Mines d'Osor. Es troba en la carpeta CD</p>

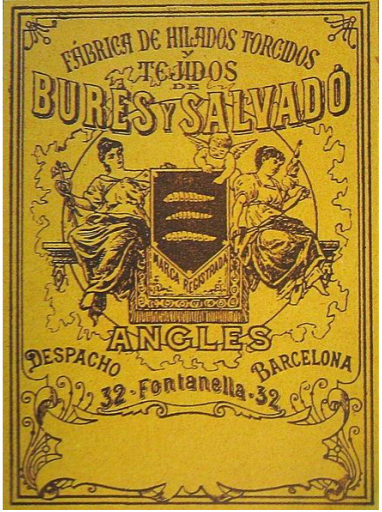

Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
						<p>10 – Mines d_Osor – Àlbum Sra. Muñoz. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p> <p>Imatge de les Mines d'Osor. Es troba en la carpeta CD 10 – Mines d_Osor – Àlbum Sra. Muñoz. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p>
		MHC-5	56/58	Mòdul hexagonal C5 amb tela impresa		 <p>Imatge de les Mines d'Osor. Es troba en la carpeta CD 14 – Mines d_Osor. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					 <p>Mines d'Osor Any 1932</p> <p>Imatge de les Mines d'Osor. Es troba en la carpeta CD 57 – Fons fotogràfic Ramons Sala Collellmir → Mines d_Osor. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p>
<p>2.3.3. El treball a la mina</p> <p>Treballar a la mina estava reservat als homes, alguns d'ells vinguts de lluny. El treball era molt dur i perillós, no només per a l'entorn de treball sinó també per la lenta inhalació de pols de les mines que causava importants afeccions pulmonars.</p>	2.3.3-CE	62/65	Caixa escenogràfica (inclou suports gràfics)	<p>FB-031 Jalons i mira topogràfica</p> <p>FB-032 Cabassos, pala i aixada</p> <p>FB-033 Martells percutors</p> <p>FB-038 Plaques Minersa</p>	 <p>Imatge de tres treballadors a la mina. Es troba en la carpeta CD 14 – Mines d_Osor. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p>

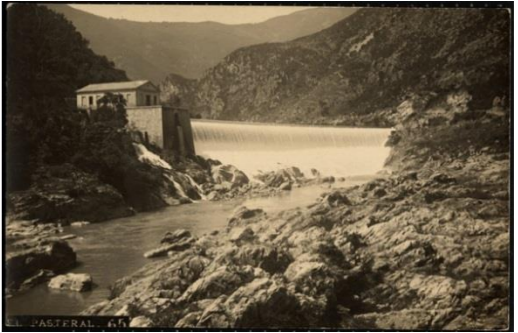
Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					FB-034 Vagoneta de les mines d'Osor	
					FB-037 Gresol	
		2.3.3-AV	66/71	Monitor en format vertical subjectat mitjançant cablejat amb audiovisual amb una entrevista a un antic miner sobre el treball a les mines		
2.3.4.	<p>La farga</p> <p>La mina del Puig Ventós, posada en funcionament el 1777, havia de proveir de mineral de ferro a La Farga, propietat de la família Olmera, un complex construït i pensat per ser un alt forn, del que encara es poden veure, molt embardissades, restes de les diverses edificacions.</p> <p>La poca productivitat de la mina va fer tancar ben aviat la construcció, que el 1851 va passar a subhasta i va ser comprada per la família Burés. Van aprofitar les instal·lacions per fer una bòbila per a la construcció de les naus de la seva indústria.</p>	MHC-6	56/58	Mòdul hexagonal C6 amb teles impreses		 <p>Imatge de l'alt forn. Es troba en la carpeta 06 – Alt Forn Anglès. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p> <p>Imatge de l'alt forn amb el tren passant. Es troba en la carpeta 06 – Alt Forn Anglès. Extreta de l'arxiu</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					<p>d'Anglès.</p> <p>Imatge de l'alt forn en l'actualitat, on es pot veure el seu mal estat de conservació, totalment abandonat. Es troba en la carpeta 06 – Alt Forn Anglès. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p>
<p>3.</p>	<p>La fàbrica Burés</p> <p>La instal·lació de la fàbrica tèxtil Burés a Anglès durant més d'un segle (1887-2008) va significar importants transformacions a la vila. Va desenvolupar una nova economia, així com profunds canvis en les formes de treball i en els costums socials.</p>	<p>3-BI</p>	<p>72</p>	<p>Banderola d'inici d'àmbit</p>	 <p>Fragment dibuix de la fabrica Burés, utilitzar un detall per la banderola d'inici d'àmbit. Es troba en la carpeta 01 – Vapor Burés → Tríptic Vapor. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p>
<p>3.1</p>	<p>El context: les colònies tèxtils a Catalunya</p> <p>A partir de mitjans del segle XIX, a Catalunya es desenvolupà un nou model industrial que fugia de les concentracions a les grans ciutats.</p> <p>Aparegueren de forma generalitzada les colònies industrials situades al costat d'un riu, que buscaven espais més amples, mà d'obra barata -sovint procedent de la pagesia- i noves formes d'energia més econòmiques, com ara la hidràulica, que aleshores tenia exempció d'impostos.</p>	<p>MHD-1</p>	<p>73/75</p>	<p>Mòdul hexagonal D-1 amb tela impresa</p>	 <p>Imatge de la Colònia Sedó. Extreta de l'arxiu del MNACTEC, registre: CAT MCTC 14 0 0005845, enllaç: http://fotowebmnectec.cultura.gencat.cat/fotoweb/a</p>

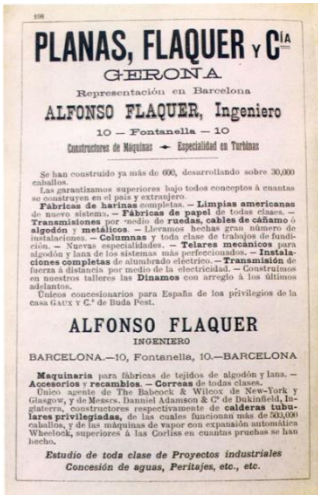
Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					<p>rchives/5003-Fotografies/FOTOTECA/Fons%20comercials%20i%20d'empreses/MCTC%2014/Caixa%201%20(5756-5888)/CAT%20MCTC%2014%200%200005845.TIF.info#c=%2Ffotoweb%2Farchives%2F5003-Fotografies%2F%3Fq%3Df%25C3%25A0brica%2520t%25C3%25A8xtil. Crèdits: Copyright Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya. Tots els drets reservats.</p> <p>Imatge de la Auxiliar Terrasense, 1911. Extreta de l'arxiu del MNACTEC, registre: CAT MCTC 09 0 00 0002633, enllaç: http://fotowebmnaactec.cultura.gencat.cat/fotoweb/archives/5003-Fotografies/FOTOTECA/Fons%20comercials%20i%20d'empreses/MCTC%2009/Caixa%2013/CAT%20MCTC%2009%200%200002633.tif.info#c=%2Ffotoweb%2Farchives%2F5003-Fotografies%2F%3Fq%3Df%25C3%25A0brica%2520t%25C3%25A8xtil. Crèdits: Domini públic.</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>3.2. Els Burés, una família d'industrials</p> <p>Els Burés eren una família originària de Manresa. Procedents del negoci de la fusta, es varen introduir en la indústria del filat i del cotó.</p> <p>Eren propietaris d'una fàbrica a Sant Joan de Vilatorrada i d'una colònia tèxtil a Castellbell i el Vilar (Bages).</p> <p>A finals de la dècada de 1870, atesa la sobreabundància de fàbriques al Llobregat i al Cardener, els Burés decideixen obrir nous centres de treball a la conca mitjana del Ter.</p> <p>En aquest nou lloc, s'asseguraven un bon subministrament d'aigua i, ja que no hi havia altres indústries, tampoc hi havien moviments sindicals organitzats que poguessin crear conflictes.</p> <p>La finalitat era construir noves fàbriques per produir teixits i filatura de cotó.</p>	MHD-2	73/75	Mòdul hexagonal D-2 amb tela impresa		 <p>Etiqueta de la fàbrica "Burés i Salvadó" Extreta de la viquipedia, enllaç: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:LogoBur%C3%A9sSalvado_068.jpg. Crèdits: Amando Alvarez.</p>
<p>3.2.1. El projecte i els primers passos</p> <p>En aquell primer moment, els impulsors del projecte eren Antoni Salvadó Safont i Frederic Homs Canabas, ambdós casats amb dues germanes Burés; i Francesc Burés Borràs, nebot dels anteriors.</p> <p>Vols seguir la cronologia de la història de La Burés?</p>	MHD-3	73/75	Mòdul hexagonal D-3 amb tela impresa		
<p>Entorn 1860</p> <p>Francesc Burés Balet crea la societat "Francisco Burés y Cia", juntament amb els seus fills. Es construeix la fàbrica tèxtil a Sant Joan de Vilatorrada i, poc després, una altra a Castellbell i el Vilar.</p>					 <p>Imatge del Pont vell i fàbrica Burés al 1910</p>

Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
						(Castellbell i el Vilar-Bages-Catalunya). Extreta de la viquipedia, enllaç: https://commons.wikimedia.org/wiki/File:CastellvellVilarBures.jpg . Crèdits: Amando Alvarez.
1869	Mort Francesc Burés, el seu fill Esteve crea la societat "Burés Hermanos", juntament amb Antoni Salvador Safon, casat amb la seva germana Ignàsia i Frederic Homs Cabanes, casat amb la seva germana Carme. Tot i no estar directament involucrades en el projecte, les seves germanes també tenen accions de la societat.					
Inici dècada 1870	Projecte de construcció de dues colònies, a la Celleria i Anglès, i un molí fariner a Anglès.					
3.2.2.	<p>Els Burés a Anglès</p> <p>La presència dels Burés a Anglès s'inicia el 1879, quan els concedeixen permisos i drets d'aigua per construir una presa i un canal i edifiquen una primera presa en el Pasteral.</p> <p>La compra dels terrenys i la posada en marxa de la fàbrica varen tenir els seus detractors, sobretot les famílies més riques d'Anglès i del seu entorn, que veien perillar la seva posició de privilegi.</p>	MHD-3	73/75	Mòdul hexagonal D-3 amb tela impresa		 <p>Imatge de la família Burés passejant per Anglès. Es troba en la carpeta 02 – Industries Burés → fotos Burés. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p> <p>Imatge de la família Burés passejant per Anglès. Es troba en la carpeta 02 – Industries Burés → fotos Burés. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p>

Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
1879	Concessió dels primers permisos i drets d'aigua. Edificació d'una primera presa al Pasteral.					 <p>Imatge del paratge del pasteral abans de la construcció de la presa. autor: família burés fons: AHMA, propietat burés. Consultada en una notícia del diari de Girona, enllaç: https://www.diaridegirona.cat/comarques/2012/03/25/pasteral-presa-mes-important-l-49386954.html.</p>
1881	Compra dels primers terrenys a Anglès.					
1885	Inici de les obres de construcció de la presa del Pasteral.					 <p>Imatge de les primeres construccions al Pasteral. Extreta de l'INSPAI, referència: 58621, enllaç: https://www.inspai.cat/Inspai/ca/imatge/59621/La+presa+i+la+central+hidroelectrica+de+l%27embassament+del+Pasteral. Crèdits: Llicència CC.</p>
1887	Construcció de la primera nau de la fàbrica.					

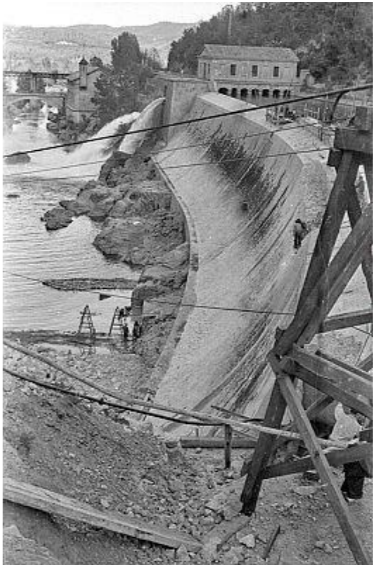
Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
13 novembre 1887	Inauguració de la fàbrica. A la plaça de l'Ajuntament s'encén enllumenat públic amb l'energia de la fàbrica.					 ANGLÈS - Plaça Nacional. Colecció E. M.
3.2.3.	<p>La consolidació de la Burés a Anglès</p> <p>La construcció de la fàbrica Burés va ser progressiva amb successives ampliacions. A finals del segle XIX i inicis del segle XX es va convertir en el motor econòmic d'Anglès, ocupant directa o indirectament molts treballadors.</p> <p>Curiosament, en els inicis els Burés llogaren la primera nau a l'empresa barcelonina Muntades, Aparici i Companyia per un període de tres anys i, posteriorment, als fabricants Sard i Companyia, que obrien una secció de teixit i una de filat.</p>	MHD-4	73/75	Mòdul hexagonal D-4 amb tela impresa		
1889	Mort d'Esteve Burés, que deixa la fàbrica al seu fill Francesc Burés Borrás. La societat passa a anomenar-se Burés y Salvadó.					 <p>Esteve Burés 1880. Dibuix a ploma d'Esteve Burés i Arderiu, industrial tèxtil de Manresa, realitzat en 1880 pels fotògrafs Napoleon. Extreta de la viquipedia enllaç:</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					https://commons.wikimedia.org/wiki/File:EsteveBures1880.jpg . Crèdits: Amando Alvarez.
1890		Construcció de la segona nau de la fàbrica.			
1891		Construcció del primer bloc d'habitatges per als obrers de la fàbrica.			 <p>Imatge de l'edifici dels treballadors de la fàbrica. Es troba en la carpeta 02 – Industries Burés PDF → fotos Burés. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p>
1894		Entren en funcionament les turbines construïdes per l'empresa gironina Planas i Flaquer.			 <p>Anunci de Construccions Mecàniques i Elèctriques successora de Planas i Flaquer. a <i>Guía de España y Portugal</i>, d'Eduard Toda. Barcelona, 1892</p>

Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
1895	Inauguració del tram Salt-Amer de la línia de ferrocarril Girona-Olot. És un fet molt important per al transport de les mercaderies de la fàbrica.					 <p>Imatge de l'estació del tren a Anglès. Es troba en la carpeta 02 – Industries Burés PDF → fotos Burés. Extreta de l'arxiu d'Anglès.</p>
1900	Primeres vagues importants a la Burés. La fàbrica es va aturar en solidaritat amb una vaga declarada al Ripollès. Van ser freqüents els enfrontaments amb la Guàrdia Civil.					
1902	Construcció de la tercera nau de la fàbrica.					
Inicis segle XX	Construcció de la "Villa Eulalia", residència de la família Burés a Anglès. Rep el nom en honor de l'esposa de Francesc Burés, Eulàlia Regordosa Soldevila.					 <p>Imatge del jardí de la Vila Eulàlia, propietat de la Família Burés (1930). Extreta de l'Arxiu Fotogràfic del Centre Excursionista de Catalunya, referencia: AFCEC_FARGAS_X_04715, enllaç: https://mdc.csuc.cat/digital/collection/afcecag/id/51466/rec/1. Crèdits: Còpia permesa amb finalitat d'estudi o recerca, citant l'autor i la font: 'Arxiu Fotogràfic Centre Excursionista de Catalunya'. Per a qualsevol altre ús o adquisició cal adreçar-se a arxiufotografic@cec.cat.</p>

Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
1905	Entrada en funcionament de la central elèctrica de la presa del Pasteral.					 <p>file:///C:/Users/Usuario/Desktop/INSPAI%20-%20IF-756587-Cellera%20de%20Ter,%20la%20-%20Vista%20de%20la%20presa%20amb%20un%20s alt%20d'aigua%20i%20la%20central%20el%C3%A8ctrica%20del%20Pasteral.jpg</p>
1907	Mort de Francesc Burés. La societat s'anomena "Viuda e Hijos de Francisco Burés".					
1909	Fets de la Setmana Tràgica (26 de juliol a 2 d'agost). Vagues i mobilitzacions a la fàbrica.					
1917	Gran vaga a la Burés.					
1920	Construcció del segon bloc d'habitatges per als obrers de la fàbrica.					
1936-1939	Guerra Civil Espanyola. La Burés és col·lectivitzada i es converteix en fàbrica d'armament.					

Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
1939	Construcció dels darrers habitatges per als obrers de la fàbrica.					
3.2.4.	<p>Màxima esplendor, decadència i tancament</p> <p>A mitjans del segle XX, l'empresa continuà creixent i ampliant els seus espais productius.</p> <p>Des de 1963 i fins al 1993, es fabricaven llençols de la marca <i>El burrito blanco</i> i durant els anys setanta roba per a les franquícies Christian Dior i Agatha Ruiz de la Prada. Durant aquests anys, la fàbrica arriba a tenir 1.125 treballadors.</p> <p>No obstant això, la dècada de 1990 s'inicia una etapa de crisi que derivarà amb el seu tancament definitiu l'any 2008.</p> <p>Afortunadament, l'Ajuntament d'Anglès va adquirir les instal·lacions fabrils, que s'han pogut conservar. Fins i tot, algunes parts de la fàbrica, com ara l'espai del vapor, van ser declarats Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN), la màxima categoria de protecció del patrimoni històric de la legislació catalana.</p>	MHD-4	73/75	Mòdul hexagonal D-4 amb tela impresa		 <p>Arxiu Ajuntament d'Anglès</p>

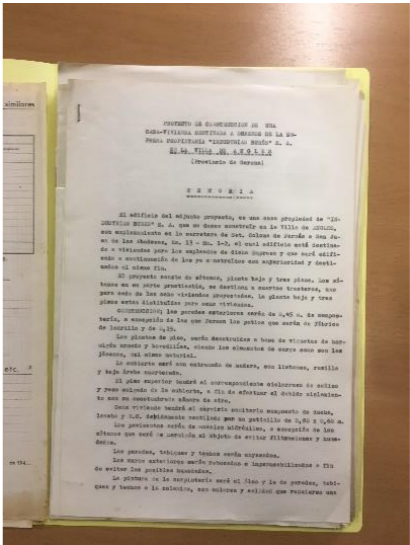

Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
1940	Un gran aiguat, que provoca nombrosos danys al poble, s'emporta el canal de la Burés.					 <p><i>Vanguardia Española</i></p>
1962	Reforma de la presa del Pasteral, feta per les empreses Juncadella i Burés, SA i Hidroeléctrica de Catalunya, SA, per tal de portar aigua a Barcelona.					 <p>Obres Pasteral, 1960</p> <p>https://sgdap.girona.cat/fotoweb/archives/5002-Fotografia/FOTOGRAFIA/Fons_CrescentiSalvador/Negatiu/736841.jpg.info#c=%2Ffotoweb%2Farchives%</p>

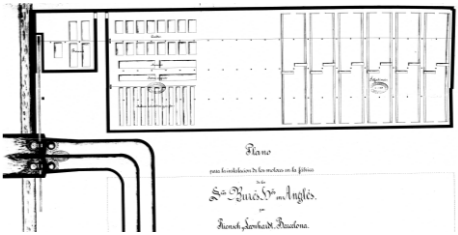
Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
						2F5002-Fotografia%2F%3Fq%3Dobres%2520pasteral
1965	Indústries Burés compra la fàbrica Coma-Cros, a Salt (Gironès), que fabricava filats i teixits.					 <p>© Autor Desconegut/Arxiu Municipal de Salt</p> <p>INSPAI</p>
1967	Construcció de la quarta nau de la fàbrica.					
1970	Construcció d'un annex a la quarta nau de la fàbrica.					
1975	Construcció de la cinquena nau de la fàbrica.					 <p>1975. Treballadors davant la fàbrica nova Arxiu Ajuntament Anglès</p>

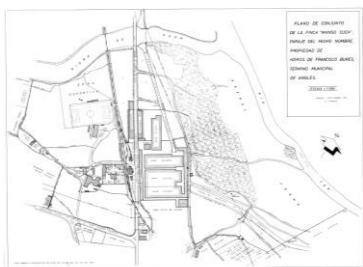
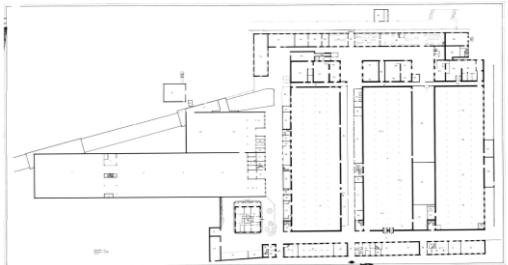

Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
1977	Visita del governador civil de Girona, Armando Murga Carazo a diferents indústries, entre elles la fàbrica Burés d'Anglès.					 <p>https://sgdap.girona.cat/fotoweb/archives/5002-Fotografia/FOTOGRAFIA/Fons_SansNarcis/543494.jpg.info#c=%2Ffotoweb%2Farchives%2F5002-Fotografia%2F%3Fq%3DBur%25C3%25A9s</p>
1978	Indústries Burés és la vuitena empresa tèxtil de l'Estat.					 <p>Treballadors 1980-1985 Arxiu Ajuntament d'Anglès</p>
1990	La societat Quail España, S.A., presidida per Javier de la Rosa, compra la majoria d'accions de l'empresa.					

Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
1991	El grup Torras-Kio (Kuwait Investment Office) es queda la majoria d'accions de l'empresa.					 <p>https://sgdap.girona.cat/fotoweb/archives/5002-Fotografia/FOTOGRAFIA/Fons_DiariGirona/PP8804/537350.jpg.info#c=%2Ffotoweb%2Farchives%2F5002-Fotografia%2F%3Fq%3DBur%25C3%25A9s</p>
1992	Es presenta la suspensió de pagaments de l'empresa.					
1994	La Burés es divideix en dues societats: Filatures Burés i Buretex.					
2002	Tancament definitiu de Filatures Burés.					
2002	El Grup d'Estudis de la vall d'Anglès, amb el suport del Museu de l'Aigua de Salt, demana la protecció del vapor de la Burés a l'Ajuntament d'Anglès, que inicia els tràmits per a la seva catalogació.					
2007	L'Ajuntament redacta i porta a la Comissió Territorial de Patrimoni del Departament de Cultura dos projectes per a la rehabilitació de la fàbrica.					

Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
2008	Tancament definitiu de Buretex.					 <p>Últims treballadors. Arxiu Ajuntament d'Anglès</p>
2010	Per iniciativa de l'Ajuntament d'Anglès, algunes parts de la fàbrica es declaren Bé Cultural d'Interès Nacional (BCIN).					
2023	S'inaugura un espai expositiu sobre la Vall d'Anglès i la Burés en una de les naus de la fàbrica.					
3.3.	<p>El model de la fàbrica Burés a Anglès</p> <p>Habitualment, les colònies es construïen en espais allunyats de qualsevol població i en elles es concentraven totes les instal·lacions i equipaments necessaris.</p> <p>No obstant això, a Anglès es va instaurar una semicolònia, situada en el nucli urbà, on no eren necessaris alguns elements anteriorment comentats. Si bé es van construir les naus de treball, els habitatges dels treballadors i l'habitatge del propietari, la resta d'infraestructures (escola, església, botiga...) aprofitaven les de la vila.</p>	MHD-5	73/75	Mòdul hexagonal D-5 amb tela impresa		 <p>Arxiu Ajuntament d'Anglès</p>
				Mòdul hexagonal D-6 amb tela impresa		 <p><small>Les fàbriques d'Anglès, envoltades de camps de cocovers (fotografia feta a finals del segle XIX)</small></p> <p>Arxiu Ajuntament d'Anglès</p>

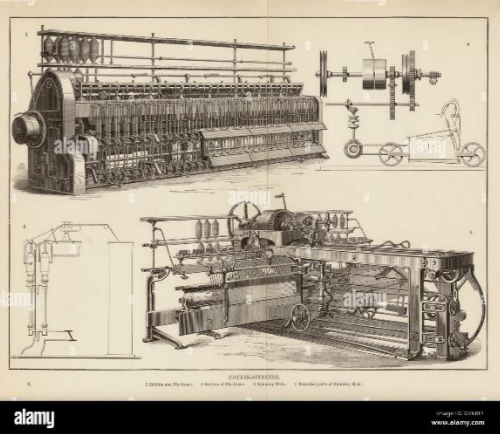

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>3.3.1 Els pisos dels obrers</p> <p>Atès que la Burés era una semicolònia, molts dels seus treballadors i treballadores continuaven vivint als seus domicilis a Anglès i als pobles de l'entorn.</p> <p>Els Burés varen construir dos blocs de pisos per als obrers que venien de lluny, que en un primer moment primer vivien dins la mateixa fàbrica en condicions deplorables.</p> <p>Eren dos blocs de planta rectangular, amb tres pisos d'alçada, on s'apilonaven els treballadors en espais molt reduïts. El primer bloc es va construir el 1891, el segon el 1920 i, finalment, el 1939 es construïren els darrers 16 pisos.</p> <p>Al costat dels pisos dels obrers se'n varen construir d'altres més amplis, per als encarregats i per al personal de confiança de la fàbrica.</p>	3.3.1-CE	76/80	<p>Caixa escenogràfica que es contraposa a la 3.3.2-CE dedicada a "La casa dels senyors"</p> <p>La caixa escenogràfica contraposarà una imatge d'ambdues edificacions, així com objectes escenogràfics que ens mostrin la diferenciació social.</p> <p>Apartat pisos obrers: màquina de cosir, moble amb porró i olla, tamboret, humil llum.</p>	<p>FB-065</p> <p>Màquina de cosir</p>	 <p>Arxiu Ajuntament d'Anglès</p> <p>Arxiu Ajuntament d'Anglès</p>
<p>3.3.2 La casa dels senyors</p> <p>L'any 1900, Francesc Burés establí la seva residència familiar a Barcelona en un edifici construït per l'arquitecte modernista Francesc Berenguer Mestres, amic íntim i col·laborador d'Antoni Gaudí.</p> <p>Els Burés també tenien residència a Anglès, a prop de la fàbrica. Primer s'instal·laren a cal Cuc, una masia de grans dimensions, bellament decorada, construïda al segle XVI.</p>	3.3.2-CE	81/86	<p>Caixa escenogràfica</p> <p>Apartat casa dels senyors: llibreria, cadira, tauleta, quadre i marc de foto sobre la tauleta i làmpada de sostre d'estil modernista.</p>		

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>A principis del segle XX, construïren una magnífica torre anomenada villa Eulàlia, en honor de l'esposa de Francesc Burés, Eulàlia Regordosa Soldevila, coneguda com a "Doña Li". És un edifici de tres plantes, galeries porticades i torre.</p>					 <p>Arxiu Centre Excursionista de Catalunya</p>
<p>3.4. Els espais i el funcionament de la fàbrica</p> <p>La indústria Burés va anar creixent al llarg de la seva vida. De la mateixa manera es va anar adaptant als avenços tecnològics amb la finalitat de millorar i augmentar la productivitat. El seu creixement va anar acompanyat de l'augment dels seus treballadors i d'una organització laboral complexa.</p> <p>Així doncs, a més a més dels espais per generar l'energia necessària i per a la producció tèxtil pròpiament dita, la fàbrica també disposava d'oficines administratives, tallers per solucionar problemes tècnics o per arreglar les màquines, espais per a l'atenció mèdica dels treballadors...</p> <p>1: Naus 2: Taller mecànic 3. El vapor 4. Cos administratiu i de serveis 5. Pisos dels obrers 6. Residència de la família Burés 7. Riu</p>	<p>3.4-MOB 3.4-SG</p>	<p>87/88</p>	<p>Part del darrere de caixa escenogràfica associada a una taula gràfica.</p> <p>En la part vertical es reproduïx el dibuix del conjunt fabril que inclou números assenyalant les seves parts.</p> <p>S'acompanya de la gràfica dels tampons antics a gran mida.</p> <p>En la part del taulell s'incorpora el text, amb una selecció gràfica de plànols de diferents èpoques que mostren les modificacions.</p>	 <p>Arxiu Ajuntament d'Anglès</p> 	

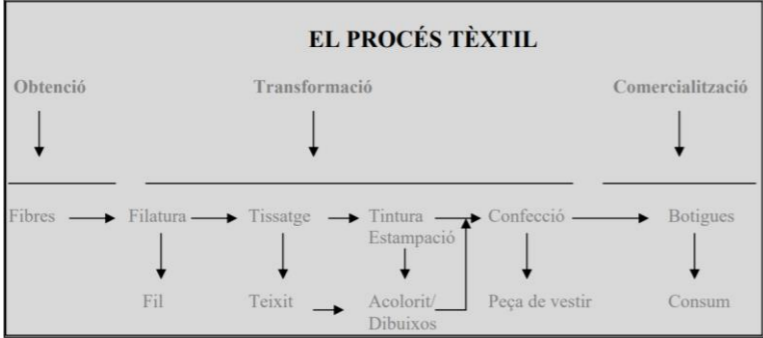
Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					 <p>1943</p> <p>Arxiu Ajuntament d'Anglès</p>

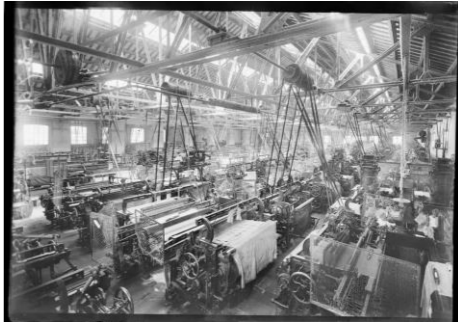

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>3.5. L'organització de la fàbrica</p> <p>El complex fabril era gran i calia una bona organització del treball i una supervisió minuciosa de la producció.</p> <p>Les oficines concentraven tot el treball administratiu, on es comptabilitzava la feina dels treballadors i les treballadores i s'administraven les entrades de material, així com les comandes i les expedicions de productes.</p> <p>L'horari de treball es regia pels nombrosos rellotges en els espais de la fàbrica i per una potent sirena, anomenada "Tutu", que se sentia per tot el poble i que marcava el ritme no només dels treballadors i les treballadores sinó també de molts habitants de la vila.</p>	3.5-CE	89/92	Caixa escenogràfica (inclou suports gràfics)	FB-074 Rellotges	 ANC Arxiu Ajuntament d'Anglès
				FB-085 Cartells organització de claus i altres	
	3.5-CV	93	Vitrina formada per caixa de base i amb urna de metacrilat	FB-062 Carro de transport	
				FB-087 Rellotge del sereno i claus	

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
				FB-077 Llibre entrades i sortides material	
				FB-081 Màquina comptable	
3.6.	<p>El procés de fabricació de la fàbrica Burés</p> <p>La fàbrica Burés es va dedicar a la producció de teixits i filat de cotó. Per tant, la fàbrica tractava el cotó des de l'arribada de la matèria en brut fins al teixit.</p> <hr/> <p><u>L'origen i l'arribada del cotó</u></p> <p>El cotó arribava a la fàbrica en bales, molt comprimit. Podien procedir de l'Índia, Brasil i, sobretot, dels Estats Units d'Amèrica, d'on arribaven bales que pesaven 500 lliures, uns 220 kg.</p>	MHE-1	94/96	Mòdul E-1 amb tela impresa	 <p>Descarregant bales de cotó al port de Barcelona Arxiu Nacional de Catalunya FONS ANC1-585 / JOSEP MARIA SAGARRA i PLANA</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p><u>La preparació del cotó</u></p> <p>La primera fase del procés era la preparació del cotó fins a convertir-lo en les metxes que anaven a la filadora. Era un procés complex, ja que calia obrir els flocs més petits, eliminar les principals impureses, conformar la napa o tela de batan, cardar el cotó, del qual en sortien les metxes torsionades que s'enrotllaven en bobines cilíndriques.</p>					 <p>ANC</p>
<p><u>La filadora</u></p> <p>Una vegada acabat el procés anterior, la metxa passava a les màquines de filar, de les que en sortia el fil, a punt per anar cap al teler. Primer eren manuals, com la <i>jenny</i> i les berguedanes.</p> <p>La veritable industrialització arriba amb la filadora contínua, que necessita un motor per fer-la funcionar i, més tard, es millora amb noves màquines: les <i>mule-jennies</i>, les selfactines i les debanadores.</p>	MHE-2	94/96	Mòdul E-2 amb tela impresa		

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					
<p><u>El tissatge</u></p> <p>El tissatge és el conjunt d'operacions que tenen com a finalitat obtenir teles a partir dels fils, en aquest cas, de cotó. Es disposen un conjunt de fils col·locats longitudinalment, anomenats ordit, que es creuen transversalment amb la trama. El tissatge és el procés d'encreuament dels fils de l'ordit i la trama, cada vegada que la llançadora creua d'un costat a l'altra, aconseguint el teixit.</p> <p>Aquesta operació es realitza en els telers, un dels grans exponents de la Revolució Industrial.</p> <p>Sobretot en el segle XIX, varen tenir una gran evolució tècnica, millorant la fiabilitat, la velocitat, la qualitat i la varietat dels teixits. El seu soroll, dia i nit, era l'acompanyant habitual a molts pobles i ciutats.</p>	MHE-3	94/96	Mòdul E-3 amb tela impresa		 <p>ANC</p>

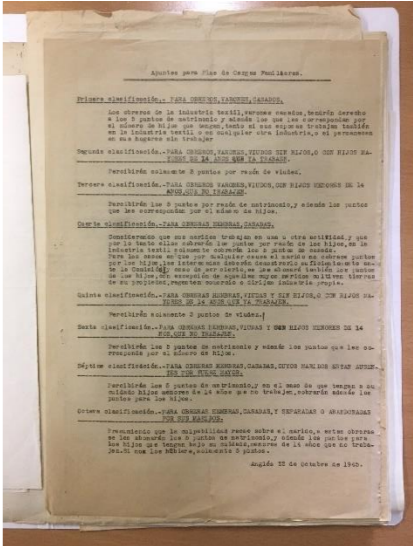

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p><u>La tintura i l'estampació</u></p> <p>Sovint els teixits que sortien del teler es tintaven o s'estampaven.</p> <p><u>La confecció</u></p> <p>Algunes fàbriques, amb els teixits elaborats, confeccionaven peces de vestir o altres elements del parament de la llar, com ara llençols, tovalloles o cortines.</p> <p><u>L'expedició</u></p> <p>Les fàbriques disposaven de magatzems en els quals acumulaven la seva producció en espera de les noves comandes.</p> <p>Igualment, la gestió de compres i vendes era fonamental, tant per disposar de la matèria primera necessària, com per expedir les comandes.</p>	MHE-4	94/96	Mòdul E-4 amb tela impresa		 <p>Magatzem fàbrica Coma Cros, 1954</p> <p>fàbrica Coma Cros, 1954</p>
 <p>EL PROCÉS TÈXTIL</p> <p>Obtenció → Transformació → Comercialització</p> <p>Fibres → Filatura → Tissatge → Tintura Estampació → Confecció → Botigues</p> <p>Fil → Teixit → Acolorit/ Dibuixos → Peça de vestir → Consum</p>	MHE-4	94/96	Mòdul E-5 amb tela impresa		

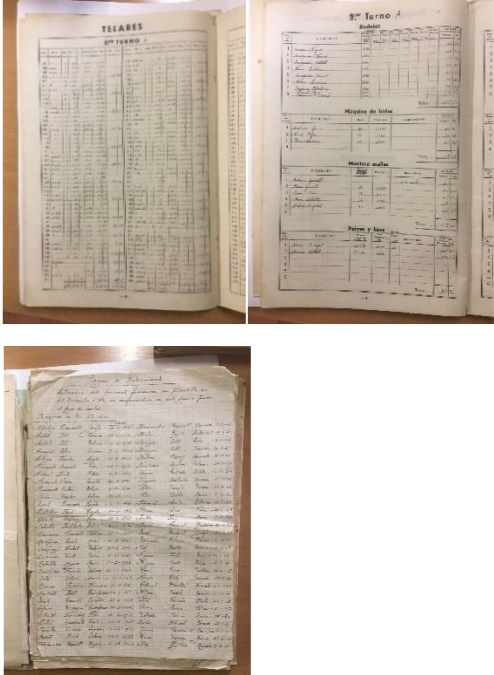

Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
		MHE-5	94/96	Mòdul E-6 amb tela impresa		 <p>ANC</p> <p>ANC</p>
		3.6-CA	97	Catifa que reuneix totes les peces	<p>FB-046 Màquina de fer cordill de piano</p>	
					<p>FB-056 Bàscula per fardos</p>	
					<p>FB-049 Bobines de fil</p>	

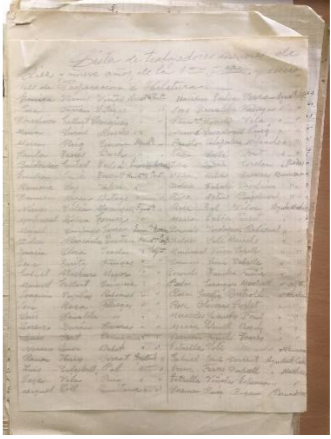

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
				FB-051 Teler RUTI	 <p data-bbox="2220 890 2540 919">Arxiu Ajuntament d'Anglès</p>
<p data-bbox="228 968 296 997">3.6.1</p> <p data-bbox="368 968 635 997">La innovació constant</p> <p data-bbox="368 1024 1121 1199">La fàbrica donava molta importància a la millora constant dels seus productes. Disposava d'un important laboratori en el qual s'analitzaven les matèries primeres i es realitzaven continues proves per valorar la qualitat dels productes, com ara de color, de resistència...</p> <p data-bbox="368 1226 1121 1367">La fàbrica també disposava de personal qualificat que estava al dia de les màquines més innovadores i que valoraven la seva incorporació a la fàbrica, tant per millorar el producte com per incrementar la productivitat.</p>	<p data-bbox="1160 968 1270 997">3.6.1-CE</p>	<p data-bbox="1335 968 1445 997">100/103</p>	<p data-bbox="1567 968 1843 1037">Caixa escenogràfica (inclou suports gràfics)</p>	<p data-bbox="1905 968 2139 1094">FB-068 Taula de proves de laboratori</p> <hr/> <p data-bbox="1905 1150 2139 1276">FB-067 Maletí de fusta amb estrils de laboratori</p>	

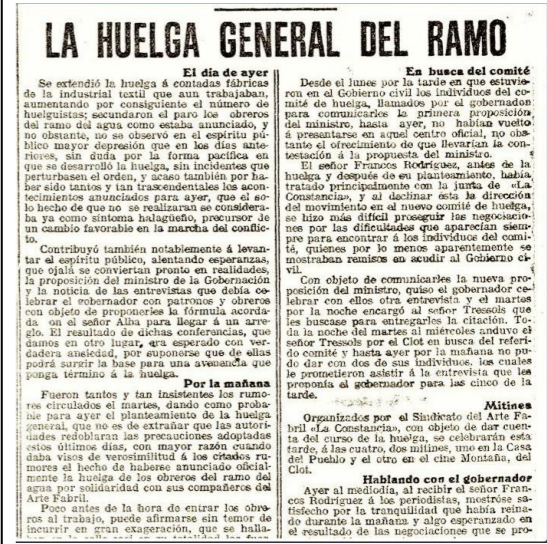
Textos		Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
						ANC
		3.6.1-CV-1	104	Carretó de la fàbrica amb urna de metacrilat amb les publicacions	FB-060 Carro de transport	
					FB-069 Llibres	
		3.6.1-CV-2	105	Carretó de la fàbrica amb urna de metacrilat amb les publicacions	FB-058 Carro de transport	
					FB-092 Diferents publicacions	
					FB-071 Catàlegs, productes i mostraris	
					Proves de teles amb les seus sobres, que es van trobar a l'altre sala juntament amb altres carros i caixes.	
3.6.2.	La seguretat a la fàbrica La maquinària i la presència de matèries primeres altament inflamables –el cotó i els teixits elaborats – convertien les	3.6.2-CA	106	Catifa	FB-083 Màquina d'apagar focs Burés	

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>fàbriques en perillósos polvorins amb un índex de risc d'incendi molt alt.</p> <p>Per aquests motius, la Burés disposava de dispositius per poder-se enfrontar als perillósos incendis, molt freqüents en les indústries tèxtils.</p>	3.6.2-CE	107/110	Caixa escenogràfica (inclou suports gràfics)	FB-084 Centralita detecció incendis	 ANC
	3.6.2-ESC	111	Carro escenogràfic	Carro de transport amb bales de cotó	
<p>3.7. El treball a la fàbrica: els obrers</p> <p>En el seu inici, molts dels obrers de les fàbriques procedien de la pagesia. La feina a la fàbrica, encara que amb sous molt baixos, els assegurava estabilitat laboral.</p> <p>Les condicions de treball eren molt dures. Les jornades podien ser de 12 i 14 hores diàries i sense cap mena de dret laboral. Es cobrava per jornada treballada o per feines a preu fet. Per tant, si no hi havia feina o s'estava malalt, no hi havia salari.</p> <p>Tampoc hi havia legislació laboral que regulés les mínimes condicions de treball o que garantís alguna protecció en el cas de malaltia o accident.</p>	MHF-1	112/114	Mòdul hexagonal F-1 amb tela impresa	 ANC	

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència																										
<p>3.7.1. Els treballadors de la Burés al llarg de la seva història</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Període</th> <th>Treballadors</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1890-1905</td> <td>250</td> </tr> <tr> <td>1907-1920</td> <td>820</td> </tr> <tr> <td>1933-1936</td> <td>880</td> </tr> <tr> <td>1958</td> <td>1.125</td> </tr> <tr> <td>1990</td> <td>660</td> </tr> <tr> <td>1991</td> <td>295</td> </tr> <tr> <td>1995 Buretex</td> <td>110</td> </tr> <tr> <td>1995 Filatures Burés</td> <td>110</td> </tr> <tr> <td>2002 Buretex</td> <td>130</td> </tr> <tr> <td>2002 Filatures Burés</td> <td>98</td> </tr> <tr> <td>2004 Buretex</td> <td>106</td> </tr> <tr> <td>2008 Buretex</td> <td>74</td> </tr> </tbody> </table>	Període	Treballadors	1890-1905	250	1907-1920	820	1933-1936	880	1958	1.125	1990	660	1991	295	1995 Buretex	110	1995 Filatures Burés	110	2002 Buretex	130	2002 Filatures Burés	98	2004 Buretex	106	2008 Buretex	74	MHF-2	112/114	Mòdul hexagonal F-2 amb tela impresa		 <p>Arxiu Ajuntament d'Anglès</p>
Període	Treballadors																														
1890-1905	250																														
1907-1920	820																														
1933-1936	880																														
1958	1.125																														
1990	660																														
1991	295																														
1995 Buretex	110																														
1995 Filatures Burés	110																														
2002 Buretex	130																														
2002 Filatures Burés	98																														
2004 Buretex	106																														
2008 Buretex	74																														
<p>3.7.2. El treball femení</p> <p>El treball de les dones era indispensable per a la supervivència de la família obrera. No obstant això, les ocupacions dels homes i de les dones no tenien el mateix estatus, salari ni possibilitats de promoció.</p> <p>De fet, el treball femení era mal vist pels mateixos obrers, que el veien com una competència a sous més baixos. A elles se les exigia carregar amb tot el treball domèstic després de la jornada a la fàbrica. Fins i tot, la seva incorporació als moviments sindicals va ser tardana i discutida.</p> <p>La primera llei protectora de dones i infants es va aprovar el març de 1900. La llei establí tres setmanes de llicència després del part, tot que el permís només comportava la reserva del lloc de treball, sense cap mena de subsidi.</p>	MHF-3	112/114	Mòdul hexagonal F-3 amb tela impresa																												

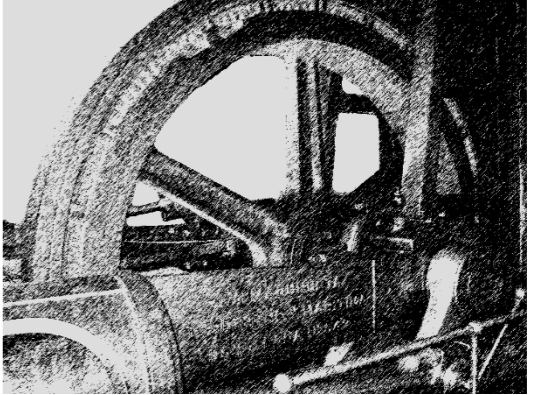

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					 <p data-bbox="2220 1066 2546 1098">Arxiu Ajuntament d'Anglès</p>
<p data-bbox="228 1150 338 1182">3.7.3.</p> <p data-bbox="368 1150 566 1182">El treball infantil</p> <p data-bbox="368 1203 1115 1308">Els nens i nenes començaven a treballar a la fàbrica amb 6 o 7 anys. Essent tan petits, es podien moure sense problemes pel mig de les màquines.</p> <p data-bbox="368 1329 1115 1476">No rebien salari fins als 10 anys, només la manutenció, atès que eren fills dels mateixos obrers. Les conseqüències eren terribles per a la salut dels infants, amb jornades llarguíssimes, ambients carregats de pols i humitat, que era necessària per a</p>	<p data-bbox="1160 1150 1249 1182">MHF-4</p>	<p data-bbox="1338 1150 1448 1182">112/114</p>	<p data-bbox="1570 1150 1834 1213">Mòdul hexagonal F-4 amb tela impresa</p>	 <p data-bbox="2220 1476 2546 1507">Arxiu Ajuntament d'Anglès</p>	

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>treballar millor el teixit, molt soroll i elevat desgast físic.</p> <p>L'assistència a l'escola era poc freqüent. Els infants anaven a l'escola dos o tres anys, l'imprescindible per aprendre a escriure i llegir de forma rudimentària.</p> <p>El treball infantil no es va regular fins a la llei de 1900, encara que els salaris continuaven essent molt baixos.</p>					 <p>Arxiu Ajuntament d'Anglès</p>
	MHF-5	112/114	Mòdul hexagonal F-5 amb tela impresa		 <p>Arxiu Ajuntament d'Anglès</p>

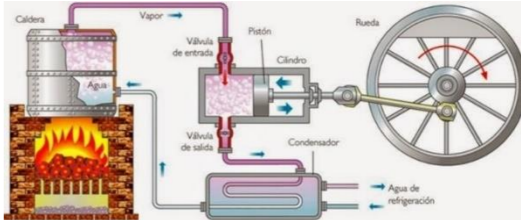
Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>3.7.4. Conflictes laborals</p> <p>El segle XX es va iniciar amb un moment de gran conflictivitat, que culmina amb els fets de la Setmana Tràgica. Els obrers de la Burés varen realitzar diverses vagues i mobilitzacions, que van arribar al punt àlgid quan les obreres s'estiraren a les vies del ferrocarril per aturar un tren que suposadament portava reservistes cap a la guerra.</p> <p>Durant la Guerra Civil, la fàbrica fou col·lectivitzada i convertida en fàbrica d'armament. També s'hi construí un refugi de protecció per als possibles bombardeigs. Acabada la guerra, la propietat va tornar de forma immediata a la família i els telers es tornaren a engegar.</p>	MHF-6	112/114	Mòdul hexagonal F-6 amb tela impresa		
	3.7.4-SG	115	Suport (darrera del 3.6-SP)	FB-082 Avisos emmarcats: acomiadaments vagues,...	FB-066 Instruccions i avisos de treballs
	3.7.4-CV-1	116	Carretó amb urna de metacrilat	FB-60 Carro de transport	FB-075 Llibre de personal
	3.7.4-CV-2	117	Carretó amb urna de metacrilat	FB-058 Carro de transport	

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
				FB-076 Llibre de personal	
3.7.5 La manyeneria La complexitat i dimensió del complex fabril de la Burés precisava un taller o manyeneria. Mecànics i bons coneixedors de la maquinària havien de solucionar qualsevol incidència que es produís a la fàbrica, fer-ne el manteniment per garantir el bon funcionament, així com reparar fallades o defectes en la cadena de producció.	3.7.5-SG	120	Plafó gràfic		
	3.7.5-SP	119	Suport de fusta	FB-072 Conjunt d'aparells de forn de ferrer de la Burés	
					FB-053 Setrills per greixar la maquinària
	3.7.5-SG-1	118	Tela de gran mida a la paret		 Arxiu Ajuntament d'Anglès
3.7.6 La salut dels treballadors L'entorn fabril era molt hostil per a la salut dels treballadors. Suportaven llargues jornades de treball, en espais amb poca ventilació i amb una alta quantitat d'impureses produïdes per la borra del cotó. Tot plegat afavoria, especialment, malalties que afectaven el sistema respiratori i els ulls.	3.7.6-SP	121	Suport de fusta	FB-088 Cartell de Servicio Médico	

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència	
<p>I no oblidem el soroll que produïen els telers i els motors, així com la contaminació que expulsaven les xemeneies derivada de la combustió del carbó per generar energia.</p> <p>Per aquests motius, la fàbrica disposava d'un servei mèdic que realitzava un seguiment de la salut dels seus treballadors.</p>	3.7.6-SG	122	Plafó gràfic		Arxiu Ajuntament d'Anglès	
	3.7.6-CA	123	Catifa	FB-089		Màquina de raig X
				FB-090		Mesurador d'altura
				FB-097		Taula i cadira de fòrmica verda
				FB-093		Roba de treball
				FB-091		Mesurador de pressió
						Cartilles mèdiques dels treballadors
<p>3.7.7 Els productes Burés</p> <p>La fàbrica Burés es va especialitzar en productes de cotó. Des de teles per a confeccionar roba, llençols o tovalloles.</p> <p>La marca Burrito Blanco, creada el 1950 i especialitzada en llençols, va ser molt reconeguda.</p>	3.7.7-SG	125	Plafó gràfic		Logo original de Burrito Blanco	
	3.7.7-V-1/2	126/127	Vitrines sobre base d'una Caixa Burés	FB-064	Caixes de fusta	
				FB-070	Productes fets a la Bures: tovalloles i llençols	

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
	3.7.7-SG-2	124	Tèxtil impres	Gran imatge que ocupa la gran paret	 <p>Treballadors de la Real Social Sanit. de Burés. Els primers que produïren tèxtil a Anglès. Treballaven en una nau lligada als Burés. (Foto: 1887-1889)</p> <p>Arxiu Ajuntament d'Anglès</p>
<p>3.8</p> <p>Encara et falta descobrir el cor i el tresor de la fàbrica!</p> <p>Inicialment, les màquines de la fàbrica funcionaven amb energia hidroelèctrica produïda per la central del Pasteral. Tanmateix, el cabal del riu era molt irregular.</p> <p>Per aquest motiu, a la fàbrica es varen instal·lar tres vapors, un a cada nau.</p> <p>Però va ser els anys 1899 i 1900 quan van edificar l'edifici del vapor, on funcionava una màquina de molta potència, construïda per la prestigiosa l'empresa La Maquinista Terrestre y Marítima.</p> <p>És un dels vapors més ben conservats d'Europa, que es manté en el seu emplaçament original i que el pots veure funcionar!</p>	3.8-SG	128	Gran plafó gràfic que funciona de "burladero" i amaga la porta del muntacàrrega.		 <p>Arxiu Ajuntament d'Anglès</p>
<p>3.8.1</p> <p>La transmissió de l'energia del vapor als telers</p> <p>L'energia produïda per la màquina de vapor movia un sistema d'embarrats, barres metàl·liques que s'estenien de punta a punta de les naus industrials.</p> <p>L'embarrat disposava de corretges i politges que transmetien i distribuïen el moviment a cadascuna de les màquines o telers.</p>	3.8.1-SG	129	Suport gràfic	FB-050 Corretja de transmissió	 <p>http://fotowebmnactec.cultura.gencat.cat/fotoweb/a</p>

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
					<p>rchives/5003-Fotografies/?q=0005814.TIF</p> <p>http://fotowebmnectec.cultura.gencat.cat/fotoweb/archives/5003-Fotografies/?q=0005810.TIF</p>
<p>3.8.2</p> <p>La recuperació i la posada en valor del vapor</p> <p>En tancar la fàbrica, els treballadors varen rebre un lot de maquinària valorat en 7 milions d'euros com a compensació pels deutes pendents, que posaren a subhasta.</p> <p>Els treballadors de Filatures Burés van entregar la màquina de vapor al poble amb la condició que s'hi fes un museu.</p> <p>El Grup d'Estudis de la vall d'Anglès, juntament amb el Museu de l'Aigua de Salt, van sol·licitar protecció del vapor, acceptada per l'Ajuntament. Finalment, el vapor de la fàbrica Burés va ser declarat Bé Cultural d'Interès Nacional l'any 2010.</p> <p>Paral·lelament, el 2003 un grup de voluntaris la va restaurar, amb l'assessorament del Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya i la van posar en funcionament. Aquesta tasca va estar distingida amb el premi Bonaplata de Restauració de Béns Mobles, l'any 2005 i un Accèssit al Premi de Restauració de Béns Immobles, l'any 2010.</p>	<p>3.8.2.-SG</p>	<p>131</p>	<p>Plafó exterior</p>		 <p>Arxiu Ajuntament d'Anglès</p>
<p>3.8.3.</p> <p>El combustible necessari</p> <p>La màquina funcionava amb carbó, mineral o vegetal, que es cremava a les calderes per escalfar aigua i produir vapor.</p> <p>Atès que el carbó local no era de bona qualitat, es va optar per portar-lo d'Anglaterra. El cost del transport era car, però</p>	<p>3.8.3-F-1</p>	<p>132/134</p>	<p>Faristol</p>		

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>quedava amortitzat pel millor funcionament de la maquinària de la fàbrica.</p> <p>La Maquinista Terrestre y Marítima</p> <p>El vapor, les calderes i les carboneres foren construïdes per La Maquinista Terrestre y Marítima entre els anys 1899 i 1900.</p> <p>En un dels costats, sobre una barra de ferro, s'hi pot llegir la inscripció "La Maquinista Terrestre y Marítima, Barcelona n. 542".</p>			Faristol		
<p>3.8.4. El funcionament del vapor</p> <p>El vapor transforma l'energia calòrica (aigua calenta) en energia mecànica.</p> <p>L'aigua, en l'escalfar-se, es converteix en vapor en una caldera tancada. El vapor s'expandeix i genera el moviment lineal d'un pistó que es converteix en moviment de rotació d'un gran volant que, al mateix temps, mou uns eixos de grans dimensions que proporcionen la força motriu necessària per al funcionament dels telers.</p> <p>La part més important de la màquina és el control de la distribució del vapor que, en aquest cas, és del sistema Corliss, inventat per George H. Corliss l'any 1850. Es tracta d'un sistema de quatre vàlvules que millorava el rendiment de la màquina amb la reducció de la despesa de carbó.</p>	3.8.3-F-2	133/134	Faristol		<p>Esquema del funcionament de la màquina de vapor.</p>
<p>3.8.4 La màquina de vapor i les calderes (espai audiovisual)</p> <p>La visita a l'espai Burés culminarà a la zona de producció d'energia de la nau 3, on hi ha ubicat l'espai expositiu.</p> <p>La zona de producció està formada per les carboneres -on es disposava el combustible-, les calderes -on mitjançant el foc es convertia l'aigua en vapor-, i la màquina de vapor -que</p>	4.2-MOB	130	Seients individuals (6)		

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>convertia el vapor en energia per moure tots els telers.</p> <p>És el cor de la fàbrica.</p> <p>Ja que l'accés a les carboneres i les calderes és inaccessible per a molts visitants i que la gran majoria no podrà veure el vapor en funcionament, aquest audiovisual es converteix en una peça clau amb dues importants finalitats:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Un audiovisual explicatiu, que de manera didàctica permet entendre les peces clau per a la generació d'energia a la fàbrica mitjançant el vapor. - Un audiovisual de potència visual i sensacions, on la terra, l'aigua, el foc i l'aire, conjuntament amb l'enginy humà, es conjuren per produir una energia que mou els telers de tota una nau industrial. <p>Es planteja doncs com un audiovisual que generi impacte, però que a la vegada ha de ser molt pedagògic per difondre diversos aspectes. De fet, no s'ha de limitar a una projecció, sinó a un espectacle on cal incorporar altres elements de l'espai mitjançant il·luminació, sons, gobos, altres projeccions i fins i tot efectes reals, com ara vapor. Les calderes, les carboneres, l'embarat o els mesuradors de pressió que hi ha a l'espai han de participar en l'espectacle audiovisual, tant per posar-los en valor com perquè han de formar part del guió explicatiu.</p> <p>L'espectacle ha d'oferir una explicació des del punt de vista físic de la generació d'energia mitjançant el vapor; També cal mostrar el vessant mecànic i tecnològic de la màquina de vapor i, per últim, cal divulgar l'impacte que va tenir l'aplicació d'aquesta nova tecnologia en la productivitat i en l'estructura del treball.</p> <p>Per tant, es tracta d'una peça audiovisual complexa en la qual s'integraran diferents llenguatges, des de la divulgació de conceptes de la física (carbó, combustió, generació d'energia calorífica, aigua, vapor, pressió, moviment ...), a l'explicació del funcionament de la màquina de vapor (transformació de l'energia tèrmica en energia mecànica) i a la seva història (on es va fabricar la màquina, quan es va instal·lar, fins quan va</p>					

Textos	Codi	Núm. partida amidaments	Recursos	Objectes associats	Imatges de referència
<p>funcionar...)</p> <p>Des del punt de vista creatiu es concep com una producció impactant, amb imatges i sons molt potents, especialment en la primera part, on els elements de la terra conflueixen per a la generació de l'energia: la terra (carbó), l'aigua, el foc i l'aire (vapor). Imatges en moviment a gran format de carbó candent, foc, vapor, energia, moviment... s'acompanyaran de sons, així com d'alguns efectes i serviran per explicar el procés de la generació d'energia capaç de moure tots els telers de la nau! Es concep com una part de l'audiovisual que transmeti potència i energia, en la que les forces de la natura estan al servei de la tècnica. Les imatges, els sons i els efectes han de ser molt impactants i han d'omplir l'espai.</p> <p>D'altra banda, la filmació dels espais pròpiament de la fàbrica es convertiran en escenaris vius. Es suggerirà el treball dur a les carboneres, la calor i el foc de les calderes.</p> <p>L'audiovisual també incorporarà imatges del vapor en funcionament. Així s'oferirà a tots les visitants la possibilitat de veure aquesta joia del patrimoni industrial català en marxa, ja que en directe només es podrà veure uns dies molt selectes. El moviment i el soroll del vapor en marxa transmetran emoció i permetran al visitant percebre la seva potència.</p> <p>D'altra banda es mostrarà la revolució que va significar la introducció del vapor, que generava una energia inaudita, ja que durant molt segles, en el sector tèxtil el principal recurs era exclusivament la força humana, preferentment femenina.</p>					

7. Selecció d'objectes a exposar

Sub	Codi	Recursos	Objectes associats	Mides	
1.3.	Segle I Un indret de pas per als romans	1.3-V	Vitrina-urna	Reproducció d'una ceràmica i d'una llàntia del segle I dC 	
1.5.	Segle XIII El castell, centre polític, religiós i comercial	1.5-V	Vitrina-urna	Facsimil del document de Guerau IV	
1.6.	Segle XV El recinte emmurallat	1.6-V	Vitrina-urna	Falç i espigues de blat (escenografia)	
1.9.	Segle XIX	1.9-V	Vitrina-urna	Reproducció arma del segle XIX 	
1.10	Finals del segle XIX L'arribada de la indústria	1.10-V	Vitrina-urna	FB-048 agulles de teler, pinces i tisores	60 x 50 x 10 h cm (mides antiga vitrina)

Sub	Codi	Recursos	Objectes associats	Mides	
1.13	Principis del segle XX Els moviments associatius	1.13-V	Vitrina-urna	 <p>Moneda local (adquirir)</p>	
1.14	1909 La Setmana Tràgica	1.14-V	Vitrina	Facsimil de l'acta de l'Ajuntament corresponent al 28 de juliol de 1909 i resum de la transcripció.	
1.16	1936-1939 La Guerra Civil	1.16-V	Vitrina-urna	 <p>Paper moneda.</p>	
			 <p>Material d'artilleria de la Guerra Civil (2 unitats)</p>	27 x 10 Ø cm (2 unitats)	

Sub	Codi	Recursos	Objectes associats	Mides
1.18 1970-2008 Cap a un nou temps	1.18-CA	Catifa	FB-044 Màquina de projectar films del cinema Maravilla	160 x 50 x 175 h cm
	1.18-RE	Fils i bosses de plàstic amb els programes de cinema suspesos	F-045 	
2.1.3.1 La central de Can Ribes a la Celler de Ter	2.1.3.1-CA	Catifa	FB-002 Màquina reguladora automàtica de turbina hidràulica. Construïda a "Ateliers des Chamilles S.A.".	180 x 120 x 160 h

Sub	Codi	Recursos	Objectes associats	Mides
2.2.4.	2.2.4-CE	Caixa escenogràfica	FB-010 Màquina de tornejat fusta semiautomàtica	170 x 110 x 125 h cm
			FB-012/015 Caixes de fusta i eines	37 x 56 x 30 h cm (2 uds) 30 x 59 x 27 h cm 30 x 30 x 30 h cm
	2.2.4-V	Vitrina-urna utilitzant de base un carro	FB-011 Peces tornejades: ferramenta, escalabors, matrius i galgues.	150 x 90 x 30 h (mides vitrina antiga)
				FB-063 Carro de transport

Sub	Codi	Recursos	Objectes associats	Mides
	2.2.4-ESC	Escenografia amb troncs tallats a diferents altures i llesques de diferents fustes en les que s'imprimeixen les seves característiques i les seus usos.		
2.2.5.1.	Les pinces d'estendre roba	2.2.5.1-CA-1	Catifa FB-018 <p>Cadena de producció de les peces de fusta de les agulles d'estendre. Es tracta d'un conjunt de màquines produïdes pels mecànics de la fàbrica</p>	600 x 180 x 180 h cm
		2.2.5.1-CA-2	Catifa FB-017 <p>Màquina automàtica de fer la molla de les agulles d'estendre (1950), amb bobina de filferro. Es tracta d'unes de les primeres màquines automàtiques de producció de la molla de les agulles d'estendre. Va ser creada expressament per als mateixos mecànics la fàbrica. La màquina estirava el filferro amb el qual es feia la molla de l'escuradents.</p>	70 x 90 x 130 h cm Més bobina: 90 x 130 h cm

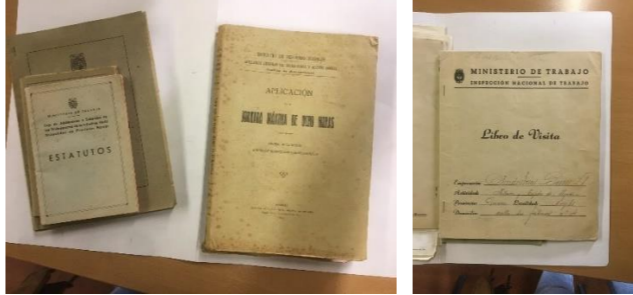
Sub	Codi	Recursos	Objectes associats	Mides
			<p data-bbox="1389 359 1484 386">FB-019</p> <p data-bbox="1389 1024 1923 1052">Bobina de filferro i cubells amb molles fetes</p>	
	2.2.5.1-F-2	Faristol baix amb text i urnes amb selecció d'agulles d'estendre	<p data-bbox="1389 1081 1484 1108">FB-021</p> <p data-bbox="1389 1115 1905 1142">Vitrina amb diversitat d'agulles d'estendre</p>	
	2.2.5.1-CA-3	Catifa	<p data-bbox="1389 1213 1484 1241">FB-020</p> <p data-bbox="1389 1740 2202 1803">Màquina de muntar pinces d'estendre. Aquestes taules servien per inserir la molla entre les dues peces de</p>	68 x 78 x 102 h cm

Sub	Codi	Recursos	Objectes associats	Mides
			fusta de la pinça d'estendre. Habitualment era una tasca que acostumaven a fer les dones a casa. Tenien la taula a la cuina i en alguns moments lliures muntaven les agulles d'estendre que es pagaven a preu fet. Selecció de pinces de FB-021	
2.2.5.2.	Els escuradents	2.2.5.2-CA	Catifa FB-025 Màquina de fer punta als escuradents rodons – Indústries Esteba	110 x 51 x 163 h cm
			FB-024 Màquina d'encunyar escuradents Indústries Esteba	120 x 120 x 200 h cm
		2.2.5.2-F	Faristols baix amb text i urnes amb selecció caixes escuradents	FB-026 Capses escuradents – Indústries Esteba (FB-026)

Sub	Codi	Recursos	Objectes associats	Mides
2.3.1.1	Descobreix l'ús del minerals	2.3.1-V	Petites urnes individuals amb minerals	
			 Galena Fluorita Esfalerita Ferro Barita	
2.3.3.	El treball a la mina	2.3.3-CE	Caixa escenogràfica (inclou suports gràfics)	
			FB-031 Jalons i mira topogràfica	5 Ø x 280 h cm (jalons) 10 x 7 x 150 h cm (mira)
			FB-032 Cabassos, pala i aixada	

Sub	Codi	Recursos	Objectes associats	Mides
			<p>FB-033</p> <p>Martells percutors</p>	<p>150 x 230 x 230 h cm 60 x 90 x 10 h cm (pic)</p>
			<p>FB-038</p> <p>Placa Minersa</p>	<p>70 Ø X 2,02 gruix</p>
	2.3.3	Dipositat sobre paviment	<p>FB-034</p> <p>Vagoneta de les mines d'Osor</p>	<p>140 x 72 x 102</p>

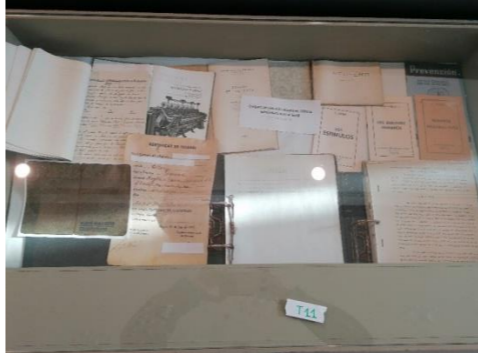

Sub	Codi	Recursos	Objectes associats	Mides
		Dipositat sobre paviment	FB-037 Gresol	80 x 135 x 115 h cm
3.3.1	Els pisos dels obrers	3.3.1-ESC	Caixa escenogràfica FB-065 Màquina de cosir	84 x 46 x 70 h cm
3.5.	L'organització de la fàbrica	3.5-CE	Caixa escenogràfica FB-074 Rellotges	30 Ø x 15 cm 50 Ø x 15 cm Mides aproximades

Sub	Codi	Recursos	Objectes associats	Mides
			FB-085 Organització de claus i altres	30 x 4 x 30 h aproximadament
	3.5-CV-1	Vitrina formada carretó de base i amb urna de metacrilat	FB-062 Carro de transport	
			FB-087 Relotge del sereno i claus	30 x 30 x 7 h aproximadament
			FB-077 Llibre entrades i sortides material	30 x 40 x 15 h cm
				

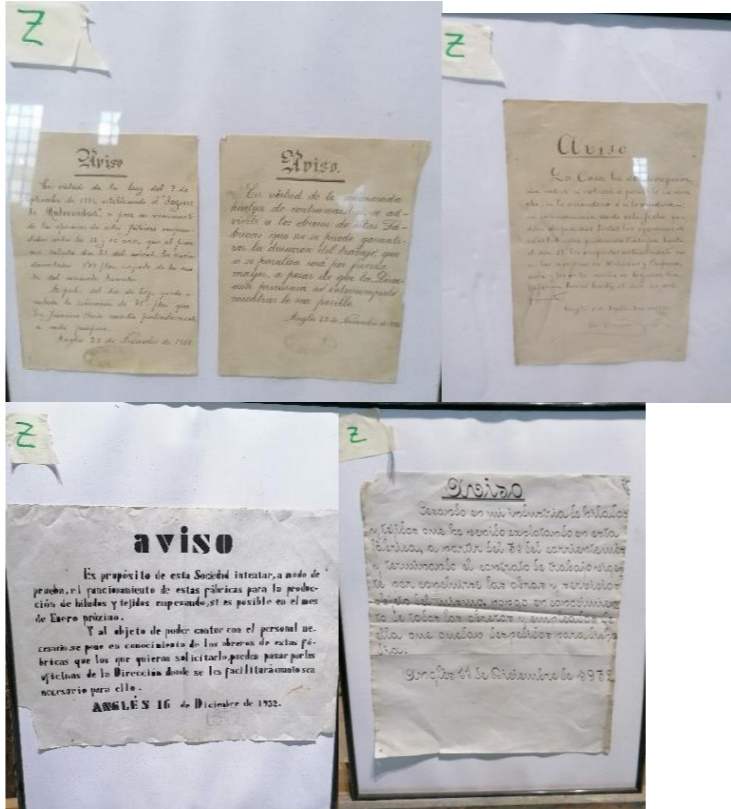

Sub	Codi	Recursos	Objectes associats	Mides	
			<p>FB-081</p> <p>Màquina comptable</p>		
3.6.	El procés de fabricació de la fàbrica Burés	3.6-CA	Catifa amb escenografia que reuneixi totes les peces	<p>FB-046</p> <p>Màquina de fer cordill de piano</p>	100 x 100 x 200 h cm
				<p>FB-056</p> <p>Bàscula per fardos</p>	100 x 100 x 165 h cm

Sub	Codi	Recursos	Objectes associats	Mides
			<p>FB-049</p> <p>Bobines de fil</p>	117 x 57 x 60 cm h
			<p>FB-051</p> <p>Teler RUTI</p>	265 x 180 x 155 h cm
3.6.1	La innovació constant	3.6.1-CE	<p>Caixa escenogràfica</p> <p>FB-068</p> <p>Taula de proves de laboratori</p>	132 x 78 x 162 h cm

Sub	Codi	Recursos	Objectes associats	Mides
			<p>FB-067</p> <p>Maletí de fusta amb estris de laboratori</p>	47 x 26 x 21 h cm
	3.6.1-CV-1	Carretó de la fàbrica amb urna de metacrilat amb les publicacions	<p>FB-059</p> 	165 x 75 x 103 h cm
			<p>FB-069</p> <p>Llibres</p>	150 x 100 x 15 h cm (mides vitrina antiga)

Sub	Codi	Recursos	Objectes associats	Mides
	3.6.1-CV-2	Carretó de la fàbrica amb urna de metacrilat amb les publicacions	<p>FB-061</p> 	170 x 75 x 100 h cm
			<p>FB-092</p> <p>Diferents publicacions</p>	150 x 100 x 15 h cm (mides vitrina antiga)
			<p>FB-071</p> <p>Catàlegs, productes i mostraris</p>	155 x 106 x 30 h cm (mides vitrina antiga)
			<p>Proves de teles amb els seus sobres, que es van trobar a l'altre sala juntament amb altres carros i caixes.</p>	

Sub	Codi	Recursos	Objectes associats	Mides	
3.6.2.	La seguretat a la fàbrica	3.6.2-CA	Catifa	FB-083 Màquina d'apagar focs Burés	300 x 85 x 115 h cm
		3.6.2-CE	Caixa escenogràfica	FB-084 Centraleta detecció incendis	70 x 20 x 102 h cm
		3.6.2-ESC	Carro escenogràfic	FB-057 Carro de transport amb bales de cotó	165 x 75 x 110 cm

Sub	Codi	Recursos	Objectes associats	Mides	
3.7.4.	Conflictes laborals	3.7.4-SP	Suport (darrera del 3.6-SP)	<p data-bbox="1391 363 1484 394">FB-082</p> <p data-bbox="1391 1157 1938 1188">Avisos emmarcats: acomiadaments vagues,...</p>	40 x 50 h cm (aproximadament)
				<p data-bbox="1391 1213 1484 1245">FB-066</p> <p data-bbox="1391 1709 1768 1740">Instruccions i avisos de treballs</p>	Diverses mides

Sub	Codi	Recursos	Objectes associats	Mides
	3.7.4-CV	Carretons amb urna de metacrilat	FB-060 Carro de transport	165 x 75 x 100 h cm
			FB-058 Carro de transport	130 x 90 x 108 h cm
			FB-075 Llibre de personal	46 x 35 x 3 cm
			FB-076 R3 Llibre de personal	52 x 36 x 6 h cm

Sub	Codi	Recursos	Objectes associats	Mides	
3.7.5	La manyeneria	3.7.5-CE	Caixa escenogràfica amb paret on es disposen tot l'instrumental del taller.	FB-072 Conjunt d'aparells de fornal de ferrer de la Burés	90 x 2' x 5 cm (la més gran). Cal fer una selecció.
				FB-053 Setrills per greixar la maquinària 	
3.7.6	La salut dels treballadors	3.7.6-CA FB-091	FB-089 Màquina de raig X	130 x 115 x 215 h cm	

Sub	Codi	Recursos	Objectes associats	Mides
			 <p data-bbox="1391 787 1718 835">Mesurador d'altura</p>	35 x 53 x 212 h cm
		FB-091	 <p data-bbox="1391 1146 1792 1192">Mesurador de pressió</p>	40 x 30 x 20 h cm (aproximadament)
		FB-093	<p data-bbox="1391 1203 1792 1241">Roba de treball</p> 	

Sub	Codi	Recursos	Objectes associats	Mides
		FB-097	 <p>Taula i cadira de fòrmica</p>	
3.7.7.	Els productes Burés	3.7.7-V-1 3.7.7-V-2	<p>FB-070</p> <p>Productes Burés</p>	155 x 106 x 30 cm
		Base per a la vitrina-urna		117 x 57 x 60 h cm

Sub	Codi	Recursos	Objectes associats	Mides
		Base per a la vitrina-urna		117 x 57 x 60 h cm
4.1.	La transmissió de l'energia del vapor als telers	Corretja de transmissió	FB-050 	50 x 14 x 90 h cm

8. Cronograma d'execució

